



# Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 258-ik szám.

## ELŐFIZETÉS

**HELYBEN:**  
Egy évre ..... 24 koron.  
Egy hónap ..... 2 koron.

**VIDÉKEN:**  
Egy évre ..... 28 koron.  
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

**HIRDETÉSEK:**  
6-hatában petit sor egyszer 20 ft.  
minden következőnél 14 ft.

nyitár sora 20 ft.

## SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült  
vasutak palotájában.  
TELEFON-SZÁM: 247.

## KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-  
Társaság.  
József főherceg-ut 22. sz.  
TELEFON-SZÁM: 151.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:  
Staubert József.

Vasárnap, november 10.

### Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelki: A nő védelme.
- Nevelés a katonaságnál.
- Fiszetéselés törvény által.
- Harc a földvész ellen. Irta: Posgay István dr.
- Egyről-másról. Irta: Vay Sándor gróf
- Ujabb kínai benyomalmak.
- A megyei választások.
- A megsértett kereszt.
- Jókai Mór a pozsonyi botrányról.
- Végzetes pisztolyárhaj.
- Dukás a térszén.
- Néhány szó a Remsey tanár ügyéhez.
- A bohém botrón.
- Tárcák: Uti jegyzetek. Irta: Steiner József.
- Regény-Csarnok: A karvalyk vére. Irta: Theuriet André.

## A nő védelme.

Arad, november 9.

Magyar embernek, gavallér embernek nagyon nehéz nyugodt és higgadt modorban, szalonképes hangon beszélni arról a csúf botrányról, amivel a pozsonyiak meggyalázták — nem a legnagyobb magyar írónak feleségét, hanem önmagukat. Mert az egész magyar közvéleményt, melyet itéletében nem befolyásol az előítélet és elfogultság, méltán tölti el a legnagyobb fölháborodás, olvasván a szerencsétlen csillagzat alatt álló pozsonyi színház legujabb, szégyenteljes eseményének épületes krónikáját.

Már amikor Jókai Mór felesége első alkalommal föllépett s Thalia templomában fütyszóval üdvözölték a hívek: már ekkor is éltünk a gyanupörrel, hogy e kritikát nem csak a derék pozsonyiak műizlése sugallta. Most pedig, amikor a második előadásra sippal, trombitával készültek a pozsonyi habituék: már akkor világosan kidomborodott mindenki előtt, hogy miféle alacsony indulatok mozgatják e nézőtéri komédia szereplőit.

Hogy mi az oka az elfogultlan közvélemény e fölháborodásának, magyarázatni fölösleges. Mert a magyarázatot azal kellene kezdeni, hogy kicsoda a magyar nemzetnek Jókai Mór? Büszkesége, aminőt századok szülnék csak a világra. S ha a magyar állam elmulnék, ha az utolsó magyar kiveszne: Jókai Mór és művei még akkor is élnének és élne bennük a magyarság, mint ahogy Görögország és Róma romjai fölött örökké élnek a Homéroszok, Szofokleszek, Horáciusok és Ovidiusz Názók.

Minden rajongást, minden beczézést, minden bálványozást megérdemelt nemzetétől ez az Isten különös kegyelméből nekünk adatott ember. S ha Jókai Mórnak hitvese a színpadon megjelenik: legyen olyan hangja mint a pávának, mozogjon úgy, mint egy szakácsné, legyen csak annyi tehetsége, mint a mennyi magyar

hazafiság van egy pozsonyi Kraxelhuberben: még akkor is kutyakötelessége minden magyar embernek tisztelettel és gyöngésséggel nézni arra a nőre, aki egy Jókai Mór szívéhez van nőve; aki a mi nagy aggastyánunk telébe a tavasz rózsáit hinti.

Ha úgy találja a közönség, hogy a színésznő tehetségtelen: viselkedjék hidegen, utasítsa vissza, törjön pálcát felette szigorúan a kritika; de ilyen utálatos skandalumot csapni, sippal, dobbal, nádihegedüvel kivonulni Jókai felesége ellen — ez egyszerűen neveletlenség.

Mi nem mondjuk egy szóval se, hogy Nagy Bella színpadra termelt tehetség. Megengedjük még azt is, hogy elfogult magával szemben, midőn a vágy a színpadra viszi, ahol dicsőséget remél. S az is meglehet, hogy a koszorus író a szerelmes poéta szemével nézi őt s nem oszlatja el ábrándvilágát, mely talán az ő lelkének is jól esik, hogy szeretett hitvese is iszik a dicsőség forrásából, amiből ő úgy jóllakott. De ez a körülmény nem menti a pozsonyi fickókat, amikor sáros lábbal tiporják el egy színésznő ábrándvilágának tündéerkertjét, amelynek virágaiban Jókai Mórnak is öröme telik.

Es azután — csak ne legyünk fari-zeusok! Rikácsol és esetlenkedik a magyar színpadokon elég dáma, akinek

## TÁRCA.

### Uti jegyzetek.

Irta: Steiner József.

(Harmadik közlemény.)

St.-Gothard—Milano—Pavia.

Végig jöttünk a meglehetősen unalmas bajor fennsíkon, végig ettük a bodeni tavon járó najó kutyának való főtjét és a zürichi pihenés után, robogva vágatunk a Reuss széles völgyein fölfelé. „Per ardua ad astra”. Már 548 méterre vagyunk a tenger színe fölött, de azért még a fele ut előttünk áll.

Vonatunk dübörögve, zakatolva gyűri maga alá az acélsín pár végtelen szálait, mintha már maga is sokallaná ezt a nehéz mászást. Izzó éremelle zibálva okádja magából a sűrű, nehéz szénol teli füstöt és egy pillanatra eltakarja előlünk a gyönyörű kilátást, melyet a Madaran és a Reuss völgye nyújt.

70—80 méter magasságban cérnaszál fonásnak látszó hidon, a szikla oldalába vajt keskeny ösvényen keresztül, vadregényes hegy szakadékok között rohanva, zuhogó hegyi vizek, szerte loccsanó, pára felhőbe burkolt vizesek felett, fejük fölött fehérítő gletscherek és havasok alatt órák hosszant kapaszkodunk fölfelé, míg nem 1109 méter magasságban a nagy

hegyi locomotív dühösen furódik be a St.-Gothard oldalába.

Titánok harca volt ezt a pályát így megépíteni. Az ember, az önző, mindent a maga érdekei számára lefoglalni akaró ember és az ellentálló büszke természet voltak a küzdő felek, ebben a csatában, hol az ember a technika legravaszabb, legtökéletesebb vívmányait kihasználva, pokoli türelmességgel küzdve, győzött az ősi természet büszke ellentállásán. De nem veszteség nélkül. Oh! a természet kemény legény. A genialis Louis Favre már nem érte meg munkája dicsőségét, a hegy szelleme ott roppantotta össze az alagutban, mielőtt elkiáltotta volna, hogy: heureka!

Erdőten az ember, csak türelemmel hódít, mint a kőre hulló vízsepp, mely évek hosszú során áttöri azt.

Nagy imádója voltam mindig a természetnek, de most mégis sokszor gondoltam reá, hogy milyen gyarló utánzat a legremekőbb festmény, mely a felső természetet megörökíteni akarja.

A Lugano és Como tövidékének tündéri szépségét még sehol nem láttam a maga valószínűségében megfestve. Gyalog zarándokolva kelte ezt az utat megtenni, hogy ne maradjon megélvezetlen egy fűszál, egy napsugár sem. De mikor az élet oly rövid és — a vasut oly kényelmes!

Az igaz, hogy büdös és piszkos is, külö-

nösen midőn az ember vagy félszáz alagutat hagyott maga után.

Milanóban csaknem négerek gyanánt szállunk ki a kocsikból.

Mi jutna más az embernek legelőszőr eszébe, ha Milánót hallja, mint a Dom. Hogy 40.000 ember fér el a belsejében, hogy hány apró és nagy szentje van, azt méltóztassák a Baedekerben megkeresni, én csak a reám tett hatással foglalkozom.

A legjobb kritikát arról, hogy mily benyomást tesz a dom az emberre, az első látáskor egy kedélyes tiroli utitársamtól hallottam, ki midőn a térre kiérve a hatalmas márványhalmaz égbe meredező csipke konturjait meglátta, elragadtatásának ezen szavakkal adott kifejezést:

— Na, da legst di' nieder!

Hát úgy is van. Meglepő, bámulatos, tünényyszerű az első és a századik benyomás, de igazi monumentális és egyszersmind művészalkotás hatását nem tette reám.

Bárhogy nézem, nem élvezem az egészet, csak detáilt, csak márványt látok nem tömegeket, csak konturokat és nem arányokat. A 98 fiale-torony végződés szinte meghazudtolja az anyagot, melyből készült és csak a tetőn mászkálva tudom élvezni a kupola tornyot tartó gyönyörű támvéket, melyek minden végződése más és más virág naturalisztikus hű utánzata. Szecessziós építészek, kik büszkén hirdetik, hogy ők

egybe sincs a szép formáinál s a tohességének csak a sambré szeparé a megfelelő hely, de még ezek ellen sem vonul ki a publikum oly nagy hűhóval, hogy kiüzze Thalia templomából a kufárnőket, akik önmagukat árulják. A pozsonyiak pedig elkergettek szinpadukról egy színésznőt, egy tisztességes asszonyt, aki még akkor se érdemelne ilyen rut bánásmódot, ha nem volna Jókai Mór felesége, csak egy egyszerű színésznő, egyszerű nő.

S ezért mondjuk, hogy a pozsonyi tüntetésen fölháborodhatik nemcsak minden magyar ember, de minden *gavalléros* gondolkodású ember is, aki a nőt még a színésznőben is tisztelni tudja és kimélni szereti. S ha nem is a színésznőt akarták megbántani, hanem a *szidónő*-t, az sajnósbabb dolog. Hát a felekezeti türelmetlenség, a sötét gyűlölet oly annyira elharapózott már Magyarországon, hogy még a *színházba* is beleviszik azt az ádáz politikát — amit még a parlamentből is ki kellene hagyni a felvilágosodás korában?

Álmélkodva kérdezzük: hol volt a pozsonyi színházi esteken a pozsonyi magyarság? Miért engedte megbántani, megkeseríteni Jókai Mór s ha megbántották, miért nem torolták meg ezt a sérelmet? Eppen Jókai Mór irt meg egyik gyönyörű regényében egy színházi csatát. Párisban a Mainvilléné és a Catalani hívei csatáztak. S mikor a Catalani bérencei fűtyülni vagy ásítani próbáltak: egy-egy hatalmas tenyér csattant el a szájukon vagy arcukon. A pozsonyi botrányban az a legsajnálatosabb, hogy ezek a pofonok elmaradtak. (\*)

## Nevelés a katonaságnál.

(Érdekes reformok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 9

Régen volt, amikor az első, a legelső a huszár volt, utána a semmi következett, s csak azután került sorra a baka. Ma már a gyalogos a világ első katonája, a többi csak asszisztense a hadakozásban. Minden hadseregnek a gyalogos a lelke, minden hadsereg jósa, a

gyalogsága jószágán mulik. Sokra vitte a baka, jussa van a büszkeségre. Még nem él vele úgy, mint a lovaskatona. Büszkeség dolgában, talán népszerűség dolgában is, még mindig előjár a lovas, de már ő is belátja, hiszen tanítják is rá, hogy a gyalogos eléje került a sorban. Ertelhető, hogy a gyalogság kellő kiképzése, erejének, értékének helyes kihasználása nemcsak azoknak nagy gondja, akik a hadsereg élén állanak, hanem azoknak is nagy értéke, akik a hadsereget tartják. Az adófizetőknek is jói eshetik megtudniok, hogy a drága hadsereg drága gyalogságának olyan reformja készült el, amely a hadsereg helyzeti és cselekvő energiáját tetemesen növelheti.

Eletbelépett az új gyalogsági gyakorlati szabályzat. Hosszu gondolkodásnak, alapos kipróbálásnak eredményeképpen. Nem teoretikusok eszelték ki, hanem a gyakorlati szükségességből, az idehaza tett és az idegenben szerzett tapasztalatok tanulságaiból szűrődött le. Nagy vívmány ott, ahol a legridegebb formalizmus uralkodott, az, hogy a teoria nem erőszakolta magát rá a gyakorlatra, hanem ellenkezőleg, leszűrődött belőle. A polgári állami élet reformátorai tanulhatnának katonásktól. Ha egyebet nem, annyit, hogy a reformoknak ne az írásszal legyen a kovácsoló kohója, hanem a gyakorlati élet. Az a módszer, amelyet az új gyalogsági gyakorlati szabályzat tervezésénél, megalkotásánál, kipróbálásánál követtek, iskolailag szolgálhat a polgári-szabályzat-kovácsok számára.

Az új szabályzat részleteinek megitélése nem egészen a mi dolgunk. Már azért sem, mert a részletek egészen a kaszárnya tulajdonai és nem kér belőlük a közvélemény. De igenis az egész közvélemény ítéletét megkívánja az új szabályzat szelleme. Ez a vezérmotívum, amely végigvonul az újításokon. Ez a vezérmotívum belekap a nagy népedagógiába. Mondjuk meg azonnal, hogy nem zavarólag, az a vezérmotívum felelet arra a régi kérdésre, hogy *neveltesse-e a katona, vagy idomittassék?* És helyes feleletet ad rá. Még nem bevallottam, de végig következetesen. Ez a vezérmotívum szinte természettudományi fölfogásból szűrődött le s az ember individualitásának megbecsülésén alapszik.

Mert a katona önállóságát és magacselekvését emlegeti. És őket teszi meg a katonai

kiképzés, a katonai gondolkodás alapjának. Szóval is kimondja, intézkedéseivel és utasításaival meg is valósítja az új gyakorlati szabályzat azt a tételt, hogy szakítani kell a merev formalizmussal. Szinte a modern körülménytörvény diadalmaskodik benne. Nemcsak megengedi, hanem egyenesen megköveteli, hogy a parancsnok az esetekhez mérje a parancsait s hogy az esetekhez alkalmazkodjék még a harcosnak is cselekvése. Ezt a követelményt szem előtt tartva, a kiképzés alapjának nem a mechanikus idomítást, hanem az intelligenciát fejlesztő oktatást teszi. Érdekes ebben a tekintetben az az utasítás, amely a lövés tanítását szabályozza. A célzást az intelligencia tevékenységévé avatja, s a tanítását a intelligencia fejlesztésévé teszi.

Nagyobb hatása ez a reform, semmint gondolták. Kihatása van a népek kulturában gazdagítására. Ez a reform nemcsak katonai újítás, hanem hata' mas szociális alkotás is. A katonaság, amely eddig is nevelő hatással volt, mert új világot nyitott meg az Isten hátamögé legénynek, most közvetlenül szolgálni akarja a nép nevelését. A gondolkodását, a lélekjelenlétét, a megfontolását, a megértését szolgáltja sorompóba. A formalizmus ortodoxjai, a katonák, összetörik bálványukat és kimennek a gondolkodás, az egyéniség, a körülményekhez alkalmazkodás szabadságába.

Beköszönt a modernség a kaszárnyába. Még csak vékony sugárral, de máris világosságot terjesztve. Vajha a *katonai büntetőkönyv reformátorait* is érintené az új világosság neány sugara!

## TÁVIRATOK.

A görög király utja.

*Trieszt*, november 9. György görög király György herceggel ma reggel 7 óra 25 perckor ideérkezett. A pályaudvaron Goes helytartó és Vitturi görög főkonzul fogadta őket. 8 óra 30 perckor a király és fia folytatta útját az Amfitrité yachttal.

Földrengés.

*Brescia*, november 9. Tegnap este itt és a Gárda-tó partján megint földrengést

visszatértek a természethez és onnan veszik a diszió motívumukat az irigységtől sárgaságba esve távozhathának a dom tetejéről.

Egy idétlen német rám szögezi a kodakját hogy lekajjon, amint ott skiceketek; a déli polussal fordulok felé és sietek le a térre, melyet a Viktor Emanuel merész szobra díszít.

Maga a tér kifejezője Milano egész művészeti történelmének és jelenlegi életének. A Palazzo Reale mögül előbukkanó St. Gottardo torony emlékeztet arra, mily üdvös hatással volt a város újból építésére Barbarossa Frigyes pusztítása; a dom a franciák által kitalált goth építési modor olasz dicsőségét; a lovas szobor a modern szobrászat magas niveauját hirdeti; az észak oldalon a Galleria Vittorio Emanuele gyönyörű toskánai renaissance portálja beszél a modern építkezéseiről: a hatalmas üveg ivezetek alatt hullámzó tömeg pedig Milano világvárosi forgalmáról és kereskedelméről. Ez utóbbi nagyságát legjobban jellemzi a Fratelli Boccioni-féle nagy áruház, melyben két trottoir roulaüt és négy lift szállítja szüntelen a vásárlókat emeletről fel és le.

Otthagynom a nagy sokadalmat és felkapaszkodva egy emeletes villanyos tetejére, sietek oda, hova szívem leginkább vonz, a S. Maria delle Grazie Bramante tervezte gyönyörű terrakotta díszítéű templomához. A háromhajós román templom érdekes naturalisztikus oszlopfejei mellett türelmetlenül sietek a kupola alá, mely úgy emelkedik a hajók felé, ahogy emelkedett a renaissance magasztos művészi

kiforrottsága a román kor bájos, de naiv felfogása fölél. Bámulatos könnyed hatása a kupola és csalódásig hűek a pendantifekben utánzott domborművek.

Keresem a „Cenacolo-t”; először egy, korai renaissance arkádus udvarba tévedek; itt is Bram aute járt, de tovább a másik nagy szellemhez, a Lionardo da Vinei Urvacsorájához.

Nincs okom gyűlölni a franciákat, de szerettem volna hangosan szitkozódni, midőn azt az általuk tönkre tett remeket láttam. A legtöbb látogató bejön, leül egy székre a kép elé, elolvassa, hogy mit mond róla Bauder őszentsége és... és aztán megvető mosolylyal vagy boszankodva tovább megy, pedig maga a Krisztus-fej és a hátulso levegős táj olyan szép, hogy sokáig el lehet benne gyönyörködni. Mily halvány utánzatok azok az ott körül felaggatott másolatok! Pedig köztük van egynehány olyan, melynek készítője a mesterrel együtt ott áll a Piazza della Scala-n, a híres Scala színház előtt, hátat fordítva a Galeazzo Alessi tervezte genuai barock Palazzo Marino-nak. Ezzel a mesterrel még találkozunk Genuában, de egy másikkól ott Filarete-ről és Michelozzo-ról itt kell, hogy szó essék.

Az Ospedale Maggiore Filaretenek és a felső olaszországi terrakotta építészetnek egyik legremekebb alkotása; melynél a Paviában lévő Certose legfeljebb inventiókban gazdagabb, de arányokban egyáltalán nem szebb; amint, hogy valószínűnek is tartom, hogy giov. Ant. Amadeo és a későbbi építést végző mesterek

a Filarete hatása alatt működtek. A Sfovzák nemes szívére valló Ospedale (kórház) ugyanis még 1457-ben épülvén, igen sok középkori reminisszenciát tartalmaz, melyekkel még gyakran küzdenek a korai renaissance batoratlan, de annál szebb formái. Az arkád ívek között lévő gyönyörű medaillonok és a cordon párkány már egészen olyan tökéletes, korai renaissance, mint a paviai Certose páratlan szépségű facadeja.

Van ebben a stylusban valami oly, még a románstylusban sem feltalálható báj, mely legjobban, talán egy az első szerelmi láz, az életkedv tudatára ébredő leány lelki megnyilvánulásához hasonlítható. Itt lelke van minden formának, mely beszél elmúlt sötétségről, derengő világosságról a legékesebb nyelven az igazság szavával. Játszi, könnyed, tréfás annéikül, hogy nehézkes és merev volna, mint gyakran a gothika. A Certosa fiale tornyainak végződése oly inventiósus és mégis oly tökéletes határozott fejlett-szépségű, hogy a milánói dom óriási-lag nehezebb, drágább munkáját messzi felülmulja.

Az is igaz, hogy szép gyerekből ritkán lesz csuf ifju. Abból a román és byzanci stylusból, melynek Olaszországban annyi szép terméke van, sem fejlődhetett más.

Ott van mindjárt a S. Ambrogio vallásosan zárt udvara, melyet Szent Ambrus bűszkén zárt el a tessaloniki vértüfű után a hatalmas Theodosius császár elől. A régi még a IX-ik századból való udvarban szinte áhitatszerűen

éreztek a lakosság között nagy rémületet okozott a földrengés. Emberben nem esett kár.

## Ujabb kínai bonyodalmak.

(A manduriai szerződés.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Peking, november 9.

Szavahihető forrásból eredő részletes jelentések azt mondják, hogy Japán erélyes magatartása megakadályozta a manduriai szerződés aláírását. A japán követség két héttel ezelőtt megszerzte a szerződés rendelkezéseinek kivonatát és ennek alapján a kínai meghatalmazottaktól a szerződés szövegének hivatalos közlését kérte azzal a megokolással, hogy Manduorszag helyzetének mindennemű megváltoztatása Japán érdekeit is érinti.

A kínai meghatalmazottak megtagadták a szerződés rendelkezéseinek közlését. Erre a japán kormány egyenest Tokióból érintkezésbe lépett a déli tartományok alkirályaival és rábirta őket, hogy érvényesítsék befolyásukat az özvegy császárnénál.

Időközben a császárné utasította Lihungcsang-ot, hogy a szerződést írja alá, de előbb még kíséreljen meg bizonyos módosításokat. Egy újabb utasítás meghagyta neki, hogy a szerződést az aláírás előtt közölje az idegen követekkel és csak akkor írja alá, ha a követek nem ellenzik az aláírást. Az utolsó héten Lihungcsang fölkereste Leszár orosz követet és közölte vele ezt az utasítást. Lihungcsang nagyon izgatottan jött haza és vérzést kapott, a mely az orvosok véleménye szerint elgyöngült teste tuleröltetésének következménye volt.

Mialatt ezek a dolgok Pekingben történtek, a déli tartományok alkirályai komoly hangú emlékiratokat küldtek az özvegy császárnénak a szerződés ellen. Az emlékiratok beérkezése után a császárné táviratot küldött Lihungcsangnak, a melyben visszavonta a szerződés aláírására vonatkozó parancsot. Ez az utolsó utasítás azonban csak akkor érkezett Lihungcsanghoz mikor ez már eszméletlen állapotban volt. Leszár orosz követ még ki akarta eszközölni, hogy Lihungcsang pecsétje rajta legyen a szerződésen, de akkor már ott volt Csaufu, a tarto-

tolul az ember lelkére a művészi emlékezés, melyet csak elősegít a falba épített sok siremlék és felirat; a szentély mozaikja és tabernakuluma.

Egy piszkos barát kínálhatja a látnivalókat, kimenekülök előle a mellékudvarra, hol a Bramante művészi kezére ismerék a keresztfolysó gyönyörű oszlopfejezeteiben, melyeknek szépségét talán csak a S. Satiroban lévő lizena fejek mulják felül.

Márvány- és ismét márvány, nemes anyagok, kiváló művészi tehetségek mit nem teremthettek volna meg, a mellett a művészi közszellem mellett, mely oly nagyszerű és oly mindenkit átható volt, hogy ma is érezhető lépten-nyomon. Mint élő tradíció legjobban — a temetőben, hol eltékozva a nagyszabású és páratlan szépségű fehér és fekete márványból épített csarnoktól a román, goth és főleg egyiptomi stílusú kripták zsázaí és a szebbnél szebb siremlékek beszélnek a lüktető művészi életről. A temetőben élet, mily persiflage! Itt van mindjárt a haladás egy újabb vívmánya a crematorium (halott égető), hol ismét volt alkalam megirigyelni Rothschildot vagy a többi gazdagot.

Mert hát mi, testvéreim kik a templom egerének vagyoni viszonyai szerint értékelhetjük a magunkét tiz és egyfél óráig fogunk „hamuvá” lenni, míg ugyanezen élvezetben a rendezettebb vagyoni viszonyok között levők 30 perc alatt részeseülhetnek. Lán-lám! Mégis csak jó valamire a gazdaság.

mány kincstárnoka, a ki mint Lihungcsang ideiglenes utódja, őrizete alá vette a pecsétet.

London, november 9.

A Times-nek egy 3-án kelt hankai távirata közli a manduriai szerződés hiteles szövegét, úgy, a hogy a nagytanács közölte a déli tartományok alkirályaival. A közzétett szöveg általánosságban megerősíti az eddigi közleményeket, de a manduriai orosz csapatok visszavonását attól teszi függővé, hogy nem jön közbe újabb lázadás, vagy valamely más hatalmasság akciója. Kirin tartományra és Hailungcsingra nézve Oroszország csak annyit ígér, hogy 1908-ban fontolóra fogja venni az ottani csapatok visszavonásának kérdését. A Manduriaiában maradó kínai csapatok számát, a melyek között tüzérségnek nem szabad lennie, az orosz katonai hatóságokkal egyetértően fogják megállapítani. Bányákról, kereskedelmi és más kizárólagos előjogokról nem szól a szerződés.

Pétervár, november 9.

Az orosz távirati ügynökség jelenti Pekingből 7-iki kelettel: A Reuter-ügynökségnek az a pekingi távirata, a mely a manduriai szerződésre nézve Lihungcsang és a porosz követ közt folyt tárgyalásokról ad hírt, nem közli pontosan a tényeket. Február óta, a mikor az orosz kormánnyal folytatott tárgyalások megszakadtak Oroszország nem tett ajánlatot Kinának Manduorszagra nézve. Hogy ezt a kérdést újra fölvetették, egyesegyedül a kínaiak kezdeményezésére történt. Az orosz követ semmi esetre sem sürgette a dolgot.

## A megyei választások.

(A törvényhatóság felújítása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 9.

Aradmegye törvényhatóságát ma újították meg. Ma választottak új bizottsági tagokat azok helyébe, kiknek mandátuma ez év végével lejár s a kik időközben elhunytak és eltávoztak.

A választások némi meglepődéssel végződtek. Aradmegye románsága úgy látszik ez alkalommal először lépett ki abból a passzivitásból, melyet már évtizedek óta hirdet s főleg ennek a román mozgalomnak a nyomai fognak meglátszani a felerészében megújított megyei törvényhatóság új képén.

Eddig ugyan a megye nemzetiségi arányai szerint nem valami nagyon sok román ült Aradmegye törvényhatóságában, de ezután másképp lesz. Több lesz a román beszéd, mint eddig volt, bár bevallhatjuk, hogy a megyei törvényhatóság szónokainak nagy része mindeideig a románság köréből került ki.

Tekintve, hogy a törvényhatóság román nemzetiségű tagjai csaknem kivétel nélkül ellenzéki hajlamuak, az új törvényhatóság némileg érdekesebbnek ígérkezik. Több lesz az ellenzék s következésképp nagyobb lesz a hangulat.

Am ez nem zárja ki azt, hogy Aradmegye közügyeit továbbra is abban a bölcs és helyes mederben igazgassák az arra hivatottak, mint a hogy ez eddig is történt.

Ha a választás eredményét politikailag értékeljük, lehetetlen arra az önkéntelen ajánkozó konkluzióra nem jutni, melyet a temesmegyei törvényhatósági választások nyújtottak. Tözsomszedságunkban is meglepetéseket hozott a törvényhatósági választás. A választó közönség sok helyen azokat a jelölteket vitte diadalra, kiket a hivatalos kandidáló-bizottság észre sem vett s kik eddig az ismeretlenség jótékony homályában rejtőzködtek. Temes-

megye legtöbb helyén földművelő, az ábécé és a szántásvetés mesterségén kívül egyéb pozitív ismeretekkel nem rendelkező elemeket választottak be. A hivatalos listát a temesmegyei választók egyáltalában nem respektálták.

Csaknem úgy történt ez Aradmegyében is. A románság behozta jelöltjeit s azonkívül a kisjenői kerület függetlenségi pártja is, az egész vonalon győzelmet aratott.

A még meglehetősen élénk emlékezetben álló országgyűlési képviselőválasztási kampánynak s a pártok szervezettségének, avagy a szavazatok parciálisabb bontásának tulajdonítható-e a meglepetés, nem tudjuk.

Az utóbbi eset illik mindenestre a kisjenői kerületre, a hol a központ s a tözsomszedságában elterülő vidék lakossága függetlenségi értelmű, míg ellenben a centrumtól távolabb eső községek lakossága a szabadelvű irányzat felé hajlik. Ez utóbbi körülmény döntötte aztán el az országgyűlési választás sorát is.

Egyebekben a mostani választás eredménye nem sokat fog változtatni az eddigi mérleg egyensúlyán. A régi többség megmaradt. Nem ismerjük ugyan az egész megye választási eredményét, de a mennyire most látjuk, a régi arány csak némi részben szenvedett elváltozást.

A mai választásokról lapunk zártáig a következő eredmények érkeztek be hozzánk. Megválasztta tak:

**Agris.** Heinrich Sándor, Popeszkú János, Gregus József. (A régiak közül kibukott Opreán Onuc.)

**Berzova.** Kovács Aladár, Possevitz Géza, Totterer János és Zsivuleszku tanító. (Ez utóbbi Löw Mihály dr. helyébe.)

**Borosjend.** Borsos Béia dr. 279, Strasser Péter 243, Csizmás Tódor 190, Gurbán Konstantin 174 szavazattal. Csillag Ignác dr. 137 szavazatot kapott. Ezekon kívül még 13 jelölt kapott kisebb-nagyobb szavazatot.

**Borossébes.** Rázel István 504, Mózer Lipót 504, Popu György dr. 501 szavazattal. A hivatalos lista kisebbségben maradt. (Kibuktak: Tagányi Gusztáv, Vörös Vidor.)

**Buttyin.** Fekete József dr., Zsorzsza János, (Gurban Konstantin és Dunka János helyett.)

**Csermő.** Mauró Józsefet 238, Gherba Györgyöt 233 szavazattal újból megválasztották. Szavazatot kaptak még Ceontea Tivadar és Urszics Kornél 51—51-et.

**Elek.** Reisz György 179, Wittmann József 160 szavazattal. (Kibuktak: Reisz Péter, Ehrling Lénárd.) Szavazatot kaptak még: Ehrling Lénárd 30-at, Riegler József 4-et és Walthier Károly 5-öt.

**Glogovác.** Vormittag Ádám, Schlee Antal. (Kibuktak: Müller Antal, Gerner György) Szavazatot kaptak még: Straub Péter, Vormittag Sebestyén.

**Györök.** Adamovich Lázár, Kovacsevics György, Serb Avram, Sorbán János dr. (Mind a régiak.)

**Kurtics.** Szerény Sándor egyhangulag, Zsivuleszku Prokop 109 szavazattal. (Kimaradt: Fábian Lajos dr.) Kapott még szavazatot Cselkó Árpád. Visszalépett: Kripp Vilmos.

**Kovaszinc.** Luka Demeter, Schauer Mitru, Miklósi János, vagyis a régiak egyhangulag.

**Kisjenő.** Itt a függetlenségi párt listája győzött. Megválasztottak: Hevesi Sándor, Lázár Zoárd dr., Molnár Márton és Nagy Pálfi Ferenc. (A régiak közül kibuktak: Králitz Gyula, Tabajdy Sándor, Vékony Albert dr., Olasz Lajos.)

**Magyar-Pécska, I. kerület:** Ifj. Bolyos Mátyás, Povázsay Soma, Harsányi István. (A régiak közül kimaradt Fábian László.)

**Magyar-Pécska, II. kerület:** Katona Antal, ifj. Bolyos Mátyás, Molnár István, Lelik János. (Kimaradtak: Issekutz Marcell dr., Kovács János.) Laehne Hugó 25 szavazattal kisebbségben maradt.

**Mária-Radna.** Bildhauer Adalbert, Bécsi Dezső főerdész, Lovich Dezső. (Kimaradtak: Walthier Ádám dr., Rojtár Mihály.)

**Magyar-Világos.** Itt teljesen a román-párt győzött. Megválasztottak: Grofsoreán Gyula,



Kilb János, Popeszkó György. (A régiak közül kimaradtak: Valerián József, Török János, Bohus Lajos báró).

*Nagy-Zerind.* Tabajdy Dániel, Kulcsár Péter dr., Kirilovits István. (Kimaradt: Parecz Gyula dr.).

*O-Pécska I. kerület:* Momák Flóris, Barabura Miklós, Mezey Andor. (Kimaradtak: Aradán György, Styop Manilla.)

*O-Pécska II. kerület:* Hamsea Agoston dr., Zsiga Vászta, Bodrosán Szilárd, Ghebeles Lázár dr. (Kimaradtak: Barb Döme dr., Schwob Sándor, Eftits János.)

*Ottlaka.* Velics Mihály dr., Mócz Stefan, Kerekes Vaszilie, Mócz Pask. (Kibuktak: Bonka Stefan, Gergely Jakab, Mikucz Petru és Lázár Zoárd, a kit Kisjenőn választottak meg).

*Pankota.* Kotzó Károly, Burza Juon, Szathmáry Gyula, (kibuktak: Leuka Fülöp, Krizsán Tódor).

*Román-Világos.* Szekula Axent, Hotorán Jakab dr., Pop C. István dr., Szucsú János dr., Lazareszk Nikoláj. (Kimaradt: Novák Korné.)

*Soborsin.* Ognean József, Langer Alajos. (Ez utóbbit az Aradról eltávozott Mangra Vazul helyébe választották meg.) Kapott még néhány szavazatot Grozeszku Gusztáv.

*Szemlak.* Bedrich Lajos 104, Kaluser Juon 78 szavazattal. (A régiak közül kimaradt Hanthó Jenő.) Szavazatot kapott még: Bartos Mihály dr. 28-at és Hanthó Jenő 15-öt.

*Tótvárad.* Dán György 178, Vatian Romulus 95, Czárán Sándor 94 szavazattal. (Kibuktak: Sugár Károly, Turk Atyim.) Kapott még Turk Atyim 78 és Ponta Ferenc 74 szavazatot.

*Tauca.* Korek Gusztáv, Jung Péter. (Kimaradt Jakabffy Géza).

*Ternova.* Lázár Gyula, Beles István, Lengyel Gábor, Szenté Mór. (Kimaradtak: Abadin György, Lele István).

*Új-Szent-Anna.* Oszter János, Zimmermann Mihály, Oszter György, Scherer M. Károly. (Kimaradtak: Csukay Gyula, Merkle Antal, Totterer András.) Szavazatot kaptak még: Varjassy János, Zimmermann Antal, Henny Sándor, Demkó Károly, Adelman Károly, Merkle Antal, Gantner Vilmos stb.

## EGYESÜLETI ÉLET.

(\*) Az aradvidéki iparogyesület alapszabályai a jövőnagyi záradékkal ellátván, az egyesület végleges megalakulása céljából vasárnap, folyó év november 10-én délelőtt 11 órakor a városháza dísztermében közgyűlést tartunk, melyre a tiszteli tag urakat meghívom. A napirend tárgyai: 1. Az alapszabályok bemutatása s jelentés az előkészítő-bizottság működéséről. 2. Védnök választása. 3. Az elnökök, az alelnökök, felügyelő-bizottság és tisztikar, valamint az igazgató-tanács megválasztása. 4. Notaláni indítványok. Az ideiglenes végrehajtó-bizottság nevében: *Nesneru Aladár* s. k. elnök.

(\*) Az ipartestület előjárása f. hó 11-én hétfőn d. u. 5 órakor tartja rendes havi ülését a következő tárgysorozattal: 1. Az elnök előterjesztése. 2. Előző gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése. 3. Október havi jelentések és számadások. 4. Iparigazolványtulajdonosok közötti változások. 5. Szegkovács mesterek kérvénye. 6. Aradgáji iparosok kérvénye. 7. Indítványok. 8. Szahadítások.

(\*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egyesület elnöksége vasárnap délután 8 órakor a saját házában hivatalos helyiségében rendes havi ülést tart, melyre a választmányi tagokat ezúton is meghívja *Rosmanith Albert* elnök.

(\*) A Kossuth Lajos betegsegélyző és temetkezési egyesület november hó 10-én délután 8 órakor saját helyiségében rendes választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

(\*) Az erzsébetvárosi Testvériség agghonvédeket segélyező asztaltársaság vasárnap este 6 órakor értekezletet tart *Rittler János* vendéglőjében. A tagok szíves megjelenésre felkértek.

(\*) Az egyenlőség asztaltársaság holnap, vasárnap este 8 órakor Aliman Tibor vendéglőjében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagokat ezúton is tisztelettel meghívja az elnökség.

## Fizetésemelés törvény által.

Arad, november 9.

Még bizonyára ma is fülükben cseng a tisztviselőknek a miniszterelnök azon beszéde, melyet a tisztviselők kétszáz tagu küldöttségének tisztelgésekor tartott. Ez a beszéd a fizetésfelemelésre való jogos igényét a magyar tisztviselőknek elismerte s a fizetésemelést *kilátásba helyezte*. De utalt arra, hogy nem szabad a tisztviselőknek teljesíthetetlen, az állam mai pénzügyi erejét fölülmuló igényekkel állani elő; s nem szabad másrészt „a látszatát sem fölkelteni annak, mintha a tisztviselők kényszerhelyzetet akarnának teremteni.”

A miniszterelnök ez álláspontja minden komoly gondolkozásu magyar politikus álláspontja. Mert ez álláspont egyrészt elismerése annak, hogy a magyar tisztviselők anyagi helyzete nagymérvű javításra szorul; másrészt ez álláspont a teljesíthető ígéretek reális talaján áll s homogenest ellenkezik a kecsegtetésnek, a hitegetésnek, a meg nem valósítható álmok felkeltésének délibáb-politikájával.

Ez az őszinte álláspont az osztatlan magyar közvélemény álláspontja. Nem zárkozhatik el annak igazsága elől senki, a ki a tisztviselők nyomasztó anyagi helyzetén segíteni akar, de az állam teljesítési képességének józanul át nem léphető határait tiszteletben tartja.

Ma már eldöntött dolog, hogy a kormány, igen közeli időben, törvényt nyújt be a tisztviselők fizetésének rendezéséről. Orvendetes hír ez, a mely sok szegény tisztviselő szívében kelt visszhangot, sok szerény házba kopogtat be, sok tövist távolít el, sok sebet gyógyít be.

Lapunk mindig gondot fordít arra, hogy a magyar tisztviselők jogos kívánságainak s érdekeinek szószólója legyen. Mindenütt azok között küzdöttünk, a kik a magyar tisztviselők sorsának megjavítását tűzték ki célul. A mélyreható bajok látványa bennünket arra birt, hogy szüntelenül agitáljunk a tisztviselők érdekében; hogy jó tanácsosal álljunk elő, megvalósítható, földönjáró tervekkel; hogy ébresztgessük a társadalom jóindulatu érdeklődését; szóval, hogy segítsünk mi is elők szíteni a közvélemény talaját, a jogos és indokolt tisztviselői kívánságok befogadására.

Ma tehát, amikor hírül adhatjuk a kormány azon eltökélt szándékát, hogy a tisztviselők fizetését fokozatosan javítani fogja: a megelégedés érzése vesz rajtunk erőt. A jól teljesített kötelesség tudata át meg át járja szívünket.

Másképpen, mint ahogy a kormány tervezi, a tisztviselők fizetését javítani nem lehet. A segítésnek ez az egyetlen helyes s — mondjuk ki őszintén — ez az egyedüli méltányos és igazságos módja. Ugy javítani meg a tisztviselők sorsát, hogy az elviselhetetlen terheket rójjon a magyar államháztartásra, hogy nagy áldozatok árán elért egyensúlyát pénzügyi helyzetünknek felforgassa: esztelen eljárás lett volna. Ez a politika nem volna egyéb, mint szembeállítani a tisztviselőket a társadalom többi rétegével s közgyűlölség prédájául szolgáltatni ki ügyüket. Helyzetüknek ez a megjavítása legközelebb fog megtörténni, még pedig *törvény által*, tehát

a legbiztosabb módon, azaz fokozatosan alulról fölfelé építve ki az egész reform-rendszert, amint az államháztartás megengedi. Azt hisszük, hogy a pénzügyminiszteri expozé már erre nézve is kimerítően fogja tájékoztatni a tisztviselőket.

Maga a magyar tisztviselők látja be leginkább, hogy a kormány atyai jóindulattal van a tisztviselők egész osztálya iránt s hogy az ország pénzügyi erejéhez képest minden lehető megtesz, hogy „megelégedett” tisztikarral munkálkodhassék a nemzet javára.

A trónbeszédben már előre vetette árnyékát a tisztviselők sorsának nagymérvű javítása. A trónbeszéd, melynek erre vonatkozó tétele teljes összhangban áll a miniszterelnök nyilatkozatával, már megnyugtatta a kedélyeket oly irányban, hogy a segítség sokáig késni nem fog.

## Harc a tüdővész ellen.

(Az egyesület megalakítása.)

Irta: Poegay István dr.

Arad, november 9.

Azon vészt kiáltó adatok, melyeket pár nap előtt e helyen nyilvánosságra hoztunk, minden szónál hangosabban parancsolják, hogy *Aradváros* és vármegye közönségének hatalmas részt kell vennie a tuberkulózis okozta bántalmaknak, a tüdővésznek terjedése és pusztítása elleni harcban, annál is inkább, mert ezt saját érdeke is úgy kívánja, követeli.

A hivatalos egészségügyi hatóságnak intézkedései, melyekről valódi elismeréssel szólhatunk, csak úgy lehetnek hasznosak, ha a közönség átérizi a tüdővész elleni védekezés hasznos és égetően szükséges voltát.

Hogy mennyire szükséges, mutatja az, hogy ma minden hetedik ember tüdővészben hal meg, s hogy épen a legfiatalabb korban, a serdülés szakában szedi a legtöbb áldozatát. Mily haszna és szép eredménye van a küzdelemnek, azt sajnos egyelőre csak külföldi példával illusztrálhatjuk. — Németországban évente 23000-rel kevesebben halnak meg tüdővész következtében, mint a küzdelem megindítása előtti években. Míg Angliában 42 millió lakos közül évente körülbelül 60.000 embert ragad el a tüdővész, addig Magyar és Horvátországban 19 millió lakosból több mint hetvenezret.

Oly példák ezek, melyek csak buzdítólag hathatnak reánk, magyarokra, a kik még edes keveset tettünk ez ügyben.

Budapesten a napokban nyílik meg az első szegény tüdőbetegek részére épített szanatórium. Ez az első, fontos lépés, melyet a budapesti szanatórium egyesület a tüdővész elleni harcban tett. Hála és meleg elismerése illeti meg azokat, s első sorban *Korányi Frigyes*t, a magyar orvosi tudomány-egyetem hírneves tanárát, hogy ezen áldásos intézményt részre hozták.

A tüdőbetegek részére épített kórházak, szanatóriumok haszna, nem csak a betegek gyógyításában nyilvánul, hanem egyúttal terjesztik azon eszméket, a melyeket minden embernek tudnia kell, hogy a baj ellen hathatósan védekezessen. A szanatóriumok ezen üdvös hatása talán még többre becsülendő, mint a betegeknek gyógyítása, mert hiszen csak így remélhető, hogy a fertőzést lehetőleg szűk korlátok közé szoríthassuk. A tüdővész-ellenes tanok terjesztése, az emberiség szemének felnyitása, hogy a veszedelmet felismerje, az ellene való védekezés szükséges és lehető voltát megtanulja és belássa, a legfontosabb feladatot képezi.

Az ily szanatóriumok építése azonban oly anyagi megterheléssel jár, a melyt elviselni, legalább ez időszert mi nem vagyunk képesek. A tüdőbetegek részére kórházat építeni az állam kötelessége, s csak sajnálattal látjuk, hogy a közegészségügy még most sem igazán dédelgetett gyermek nálunk; olyan ügy, a melyt a most összehívott országgyűlés feladatai közt felemlíteni sem tartanak érdemesnek. Pedig a *tüdővész* rohamos terjedésének meg-

gátlása, eszeveszett pusztításainak megfékezése a XX. század legfontosabb és legnehezebb feladatát képezi.

A szanatóriumok építése csak úgy volna cérra vezető, ha Németország példáját követve vagy ötven ilyen kórházat létesítenének. A Budapesten épült első ilyen szanatórium oly kicsiny, hogy magának a fővárosnak sem elég nagy, hiszen négy-öttször akkora volna szüksége. Távoll áll tőlünk a gondolat, mintha a szanatóriumoknak előbb már kiemelt jótékony hatásának értékét legkevésbé is csökkenteni akarnók, de szegénységünk fájó tudatában oda kell törekednünk, hogy a tüdővész-ellenes harcot más uton, tőlünk feltehető módon, de nem kevesebb energiával indítsuk meg.

Külföldi példákon okulva, tüdőbetegségek ellen küzdő egyesületet alakítsunk, amely egyesület úgy a városra, mint a megyére kiterjessze működését. Lehetőleg alacsony, pl. évi öt-hat koronányi tagsági díj mellett remélhető, hogy lehetőleg mindenki lelkes tagja lesz az egyesületnek. Pár szóval óhajtjuk jelenleg az alakítandó egyesület célját és működési irányát vázolni.

A városunkban és a megyében működő köznevelődési egyesületekkel. — Kölcsey Egyesület, Munkásképző Egyesület, Tanító egyesület stb. — szövetkezve népszerű előadásokban, az élőszó minden erejét felhasználva, és magyar, német és román nyelven írott népies és füzetekben, újságcikkekben, szembe-tűnő helyen kifüggesztett és feltűnő plakátokon, képes levelezőlapokon művelteknek és műveletleneknek egyaránt hirdesse a gümőkór-ellenes elveket. A szegény tüdőbetegek gyógykezeléséről, egészséges lakásáról, és jobb táplálkozásáról gondoskodjék. A budapesti poliklinikához hasonló intézmény felállítása is fontos volna vehető.

A vagyontalan tüdőbetegek ingyen orvosi rendelést, tanácsot, s általában kioktatást nyernének e helyen arra nézve, hogy kell élniök, viselkedniök, hogy családjukat ne fertőzzék, a betegséget ne terjesszék, ők maguk javuljanak, gyógyuljanak. Ilyen formában ezen intézmény alapját képezné az idővel fellállítandó szanatóriumnak. A kórházi kezelésre szoruló betegek addig az *Aradmegyei Kórház* gondjaira volnának bízandók, ahol a már most is nagyszámú tüdőbetegek külön elhelyezést nyernek.

Feladata volna az egyesületnek továbbá a megbetegedett családok hozzátartozóit is segíteni. Ennek szükséges voltát eléggé indokolja az, hogy pl. a beteg apa csak azért nem keresi a kórházban gyógyulását, mert családját a nélkülözéseknek kitenni nem akarja.

Az egészségügyi hatóságok hatalmát igénybe véve minden czélyszerű eszközt meg kell ragadni, hogy az infekció csiráját elpusztítsuk.

Ezek volnának *nagyjában* az alakítandó egyesületnek feladatai, s szerény nézetünk szerint, ha a közönség ezen ügyet lelkesedéssel karolja fel, s mindnyájan, mint egy ember lankadatlanul dolgozunk, a tüdőbetegségek ellen küzdő egyesület áldásdus eredményt fog elérni.

## SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

### A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Zaza, színmű. Este: Cirkuszélet, operetta. (Páratlan bérlet.)  
Hétfő: Jófaluások, vígjáték. (Páros bérlet.)  
Kedd: Rantsauk, színmű. (Páratlan bérlet.)  
Szerda: Virágcsata, operetta. (Páros bérlet.)  
Csütörtök: Szívem, bohózat. (Páratlan bérlet.)  
Péntek: Postás fiú, operetta. (Páros bérlet.)  
Szombat: Postás fiú, operetta. (Páratlan bérlet.)

\* A postásfiú operett bemutató előadása e héten pénteken lesz. Az összes angol operettek közt, melyek az utóbbi időkben színrekerültek, ez volt a legdallamosabb. A színházi próbák péntekig naponta folynak belőle. Ugyanazokkal a díszletekkel és jelmezekkel fog nálunk is színrekerülni, mint a Magyar Színházban, melynek az elmúlt évadban hónapokon keresztül állandó műsordarabja volt.

\* Burmester Willy, a hegedű nagy mestere visszatért hozzánk, akik már tavaly óta vagyunk lelkes hírnökei az ő művészi nagyságának. Ő nemcsak virtuóz, mint *Kubelík*, hanem mélyen érző és gondolkodó művész is, tele költői gazdagsággal, mélységes tartalommal. Aradi hangversenye november 28-án lesz. Jegyek elő-

jegyezhetők *Révész* Nándor könyvkereskedésében.

\* A zenészek városa A braziliai *Destard* város aránylag a világ legnagyobb zenész városa, mert az alig 15.000 lelket számláló helységben több, mint 8000 zongora van. Nem is legutolsó élvezet az, ha a 8000 ablakot kinyitják s mindenütt megszólalnak az „isteni” zongora-hangok.

## Egyről-másról.

(Könyvek és koncertek. — Régi irodalmi viszonyok. — Asszonyok könyve. — A legújabb párisi divat. — A vizsantautasított szindarab. — Morál a tiszta erköcsről.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, november 9.

Közeledünk advent felé. Ilyenkor van a könyvek, meg a koncertek évadja. Igaz, hogy utóbbiaknak nem sok kelete van nálunk és most is reánk illenek, a mit valamikor *Orczy Lőrinc* mondott *Barkóczy Ferenc* egri püspöknek, hogy t. i. „nem kellenek nálunk könyvek.” *Barkóczy* ugyanis biztatta *Orczyt*, adná ki *holmi elegyes munkálatjait*. Biztatását talán hathatósabban is támogatta és a nemes urnak ingyen nyomtatott az egri püspöki tipographiában. *Püspöki* volt még akkor a mai érseki nyomda, mivelhogy tudvalevőleg az egriek püspökség csak 1800-ban lett érsekség.

Hogy mit állottak ki literátoraink e rossz irodalmi viszonyok miatt, ezt olvashatjuk *Kazinczy*. *Csokonai*, *Kisfaludy Károly* életrajzai, de még jobban hátrahagyott magán levelei és jegyzeteiből. *Kazinczy* a vagyonos előkelő házból való ur *elliteratorkodta* összes vagyonát. *Csokonai* világ életében *Marcenások* után futkosott, s hol egy, — hol más mágnás név vagy születésnapjára írt dicsőítő distichonokat *Görög* uram *újság árkusain*. Szinte toltta magát a szegény posta a *Dietai urak* nyakára s *Dietai Magyar Muzsa* című lapját eleve a „tekintetes *Karoknak és Rendeknek*” ajánlotta. *Krajcáros* rigmusozásra emlékeztető hangon írta meg az előszót a koplaló lángész, mégsem vergődhetett zöld ágra. Megbukott a *Dietai Magyar Muzsa*.

De nem sokkal különb sorsa volt az uri családja által teljesen nyomorban hagyott *Kisfaludy Károlynak* is. A ki tisztán csak író, az bizony ma is csak nyomorog eleget, csak hogy már nem vevődik ez úgy észre, mint *Csokonai* idejében, a kinek lábbelije is *fogyatákos* vala gyakorta. A könyvpiacra még a legkitűnőbb írók munkái sem kellene egészen úgy, a hogy óhajtandó volna. *Kiss Józsefnek*, *Ötvösnek* a műveit veszik, de hét *Titánokból* nem állhat az irodalom!

Micsoda remek is *Ötvös* új kötetei: *A Magyar alakok*, meg az *Emlékesetek*. Erős és büszke lélekkel szólal meg ezekben a munkákban, mesterhez méltó az eljárás, a hogy tárgyait feldolgozza. *Micsoda* fejezet például az, a melyben a magyar asszonyokról szól. Valóságos hymnus a családi tűzhely nemtőjéhez. *Néhány* jelesebb író is kirukkol az őszi könyv vásárra. Köztük *Gergely István*, a kit hangulatos verseiről is ismer már a publikum. *Finoman*, szinte átlátszó szépséggel szövi meséit ez a poéta-író, s a *Lemondás* című most megjelenő kötet egyik érdekessége lesz az új irodalmi termékeknek. Az asszöny-publikumot még azért is érdekelteti ez az új kötet, mert *Gergely István* tudvalevőleg a legszebb ember Budapesten.

Párisban most ezüst- és arany szálakból szövött bolerokat fognak hordani az asszonyok. Ezeknek a boleroknak az ékessége rubin, smaragd, hogy csakis a legfőbb születésű, il-

letve a legvagyonosabb osztályhoz tartozó hölgyek utánozhatják ezt a divatot.

Az a hír is Párisból jön, hogy *Brieux* egyik darakját *Les Avaries-t* nem engedi előadatni *Leagues*, az a miniszter, a kinek ügykörébe a művészetek tartoznak. Ezt a divatot jó volna már nálunk is utánozni, nem mindig a sleppet, meg a frizurát! Sokkal üdvösebb volna, mert bizony a holmi *kis högre*, meg *kis kagylóról* szóló dalok úgy kivetkőztetnek magyar ősi mivoltunkból, hogy szép esztendő mulva hirmondónak sem marad semmi dédapánk erkölcsekből.

A színpad minden szépnek a visszatükrözője legyen, nem pedig minden pom ografának a gyalázatos tényezője. Emberi nyomorúságok, bűnök existálnak minden időben, de nem szükséges azokat a színpadra vinni. Avagy szokás-e társaságban illetlen dologról társalogni, sőt természetes dologról sem, ha azok nem helyén valók. Igaz, fájdalom, nálunk már olyan a konverzáció, hogy ha ezelőtt 10—15 esztendővel így beszélünk volna leányok, asszonyok előtt, a házi asszony sonica kidobott volna szalonjából.

Engem kinevetnek, hogy emberkerülő, mormogó medve, házsártos kedvű vagyok, ha perhorescálok ezt a hangot, de hiába, én már nem tudok ahhoz szokni, hogy azt, a mi előttem husz esztendőskoromban eszmény, a mi oltár volt, azt ma sárba hurcoljam és leköpjem. Egyebekben pedig minden csak izlés dolga.

## A megsértett kereszt.

(Feddésre ítelt ügyvéd.)

— Az ügyvédi kamara határozata. —

Arad, november 9.

A budapesti ügyvédi kamara választmánya fegyelmi vizsgálatot indított *Ladányi Miksa* dr. ügyvédjelölt ellen, a ki ez évi április 19-én botrányt okozott *Petz István* dr. VI. kerületi járásbírói albiró hivatalos szobájában. *Petz* ugyanis ezüct feszületet tett asztalára, az ügyvédjelölt pedig e miatt kérdőre vonta és utóbb kijelentette, hogy nem tárgyal olyan asztal előtt, a melyen feszület áll. A fegyelmi bíróság *vétkesnek* mondotta *Ladányi* ügyvédjelöltet, de enyhítő körülménynek vette a vádlott fiatalágát és azt a kijelentését, hogy nem akarta a feszületet megsérteni és ezért a legenyhébb büntetés alkalmazásával csupán feddésre ítélte.

A fegyelmi bíróság, a mely *Friedmann* Bernát kamarai alelnök elnöklésével *Fittler* Dezső, *Brüll* Ignác, *Papp* József és *Miczner* Emil ügyvédek állott, ma délután tárgyalta *Ladányi Miksa* ügyét.

*Pollák* Illés kamarai ügyész röviden ismertette a vádat, a melyet két részre osztott: Kijelentette, hogy az a vád, mintha *Ladányi* udvariataul, illetlenül, sőt brutálisan viselkedett volna a bíróval szemben, a vádlott által mellékelte nyilatkozatokból megcáfoltnak tekinthető. Másrészt azonban éppen a vádlott nyilatkozataiból kitűnik, hogy a bírót mintegy kérdőre vonta a feszület kitételéért. A vádlott ugyanis ezeket mondotta az albirónak:

— Kormányhatósági rendeletből tette-e a feszületet az asztalra, vagy pedig saját iniciatívájára?

Azután pedig, a mikor az albiró felszólította, hogy üljön le, mert az ő ügyének tárgyalása került sorra, így felelt:

— Olyan asztal előtt, a melyen feszület áll, nem tárgyalok.

A vádlott tehát, ugymond a kamarai ügyész, felügyeleti hatóságot arrogált magának és tisztetlenséget tanúsított a bíró személye iránt,

a mit csakis nagyfokú izgátságoknak lehet minősíteni. Főolvaszták azután az április 19-iki tárgyaláson jelenvolt ügyvédek és ügyvédjelöltek nyilatkozatait és a Petz bíró által a kamara elnökségéhez küldött jegyzőkönyvet. Ladányi kijelentette, hogy ez a jegyzőkönyv nem az, a melyet az eset után vettek föl és kérte, hogy a fegyelmi bíróság szerezzé be ezt a jegyzőkönyvet is.

— Az a kérdés, mondotta az elnök, hogy megtette-e a főolvasott két kijelentést?

— Az utóbbit nem mondtam, felelte Ladányi. De azután, mikor az elnök éppen a vádlott által mellékelte nyilatkozatokra hivatkozott, beismerte, hogy csakugyan nem akart tárgyalni a feszület előtt.

— Hát akkor mit akar bizonyítani azzal a másik jegyzőkönyvvel? — kérdezte az elnök. — Lásd, ez megint bizonyos kötekedő természetűre mutat. Sokkal jobb benyomást tenné, ha kötekedés helyett őszintén beismerné hibáját.

A vádlott azonban továbbra is megmaradt annál, hogy ő nem érzi magát vétkesnek, kijelentette, hogy az inkriminált két nyilatkozatot önkényesen szakították ki beszédéből s igyekezett mentegetni eljárását.

Miután a bizonyító eljárást befejezték, Pollák Illés dr. jól átgondolt beszédben előterjesztette a vádindítványt. Még alig csendesedtek el a hullámok, ugymond, a melyeket az egyetemi ifjuság keresztmozgalma okozott, a mikor akadt egy bíró, a ki feszületet tett az asztalára és azután akadt egy meggondolatlan fiatal ember, a ki ezért felelősségre akarta vonni. Nem gondolt arra az illető, hogy ezt legfeljebb a bíró fölöttes hatósága tehette volna meg. Még ügyvédnek sincs joga s ha megteszi, ez izgátság. A vádlott zsidó ember, de azért nem hiszi, hogy vallási fanitizmusból tette volna, a mit tett. Kéri a bíróságot, mondja ki, hogy a vádlott bűnös, de határtalanul enyhítő körülménynek veszi, hogy a vádlott fiatal és még nem egészen higgadt. Ezért csak feddést indítványoz.

Ladányi Miksa hosszadalmas beszédet mondott védelmére, úgy, hogy az elnöknek többször kellett őt figyelmeztetnie, hogy maradjon meg a tárgynál. Kijelentette, hogy személyes üldözésnek áldozata és hogy csupán a bíró tüntető viselkedése okozta, hogy elragadtatta magát. A feszületet nem akarta megsérteni, sőt erre nem is gondolt.

A bíróság azután tanácskozássra vonult vissza. Több mint egy félórával később Friedmann Bernát elnök kihirdette az ítéletet, a mely szerint a bíróság Ladányit az ügyvédi rendtartás 108 §-ába ütköző fegyelmi vétségben bűnösnek mondotta ki és ezért *feddésre ítélte*. Az ítélet megokolása a következőket emeli ki: A bíróság nem bocsátkozott annak megvitatásába, hogy helyén volt-e a feszület a bíró asztalán, de tény, hogy a feszület a kereszténységnek köztiszteletben álló vallási szimbóluma. Mikor a vádlott erre a szimbólumra utalva kérdőre vonta a bírót, vagy csak kérdést intézett hozzá, tiszteletlenséget követett el. Második kijelentésével pedig a keresztény vallás szimbólumát sértette meg, bár csak meggondolatlanságból és a bíróság föltételezi, hogy minden szándék nélkül. Mikor ezzel *megbotránkoztatást okozott, bizonyos izgágaskodást és szerénységet tanúsított*, a mely nemcsak ügyvédjelölt-hő, de ügyvédhez sem méltó. Enyhítő körülménynek vette a fegyelmi bíróság a vádlott fiatal korát, azt akijelentését, hogy a vallási szimbólumot sérténiem akarta, továbbá azt, hogy illetlen viselkedéséért a járásbíró is megbírságolta már.

## SPORT.

+ **Berlini labdarugók Budapesten.** A budapesti Műegyetemi Football-klub meghívta az *Abademischer Ballspiel Club Charlottenburg-Berlin* csapatát, hogy képességét Budapesten is bemutassa. A berliniek budapesti kollégáik meghívását rendkívüli közgyűlésen tárgyalták, melyen a tanári kar számos tagja is jelen volt, akik a legmelegebben pártolták a meghívás elfogadását s már a gyűlésen négyen kijelentették, hogy a csapatot Budapestre elkísérik s felhasználva az alkalmat, Budapestet, de főleg a magyar ipartelepeket meglátogatják. A csapat vezetésével Iwo Schrickert, a német játékosok legkiválóbbját bízták meg.

## Jókai Mór

## a pozsonyi botránnyról.

— A nagy író nyilatkozata. —

Arad, november 9.

A pozsonyi tüntetés felől, a mely miatt tudvalevőleg Jókai Mórné Nagy Bella vendéglátója félbemaradt, egyik budapesti lap munkatársa ma beszélgetést folytatott az agg költővel A következőket írja róla:

Alkalmunk volt ma este beszélgetni erről a dologról Jókai Mórral és ifju nejével. Minekünk igen kedves, igen tisztelt nagy emberünk Jókai, büszkesége a magyar irodalomnak aki meghódította szellemének hatalmas erejével az egész világot, dicsőséget, fényt szerezve a magyar nemzetnek. Aki Jókai Mór, irodalmunknak, a magyar nemzeti irodalomnak bálványát megsérti, aki az ő lelkének nyugalalmát megzavarja, az gonosztévő.

— Én soha életemben senkinek sem véttem, — panaszkolta az ősz költő — én mindenkivel csak jót tettem; mindenkinek örömet és boldogságot igyekeztem szerezni, hát miért bántanak?

Megbántották-e Jókai Mór azzal, hogy a felesége ellen tüntettek? Ezt kérdezni sem lehet. Jókai így szólt:

— Borzasztó, hogy akadtak, akik azt akarták elhitetni velem, hogy rajtam nem esett sérelem, hogy sem azzal, sem ezzel engem bántani nem akartak. De hisz a világ leghitványabb embere az, aki a feleségén esett sérelmet nem tekinti a maga sérelmének! Sőt még nagyobb. Öreg ember vagyok, de férfiú vagyok. (Jókai Mórnek a keze ököibe szorult és a szeméi tűzben lángoltak.) A feleségemet megvédem; aki őt bántja, az kétszeresen bánt engem.

Az eseménynek minden izgalmát újra fölidézte Jókai Mór. Mindig csak az volt a szemé előtt, a gondolkodásában és a szívében, hogy a felesége ellen tüntettek, ami még több, mint hogyha ő ellene tették volna.

— Ha ellenem akarnak tenni, itt vagyok, elmegyek bárhová, szembeszámolok bárkivel, de így támadni rám az által, hogy annak okoznak kellemetlenséget, aki nekem egyetlenem, aki mindenem, aki a boldogságom, az életem — ez kétségbeeszt.

Áthajolt a feleségéhez és megcsókolta a kezét.

— Nézd — folytatta — azt mondják, hogy nem tiszteli az első feleségem emlékét. Nézd, itt van ez a két kép a falon, ő tette ide; első feleségemnek két arcképe ez, az ifjúkori és idősebbkori képe.

Ott van a Laborfalvy Róza két életnagyságu arcképe, ragyogó fényesen a szalon legszébb helyén, szemben a Jókai arcképével.

— Négy nap óta — mondta aztán Jókai — sem nem eszem, sem nem tudok dolgozni, sem nem tudok aludni, pedig minden olyan szépen, olyan jól volt eddig, amióta a boldogságot idehozta ő a házba.

Lehetetlen meghatottság nélkül hallgatni, ahogy Jókai beszél és aztán a felesége beszél. Talán mégis mindannyiunk, akik az ő lángelméjéből oly szívesen táplálkozunk, kik tudjuk hogy egész életének munkája mennyi örömet mennyi boldog órát szerzett nekünk, mindnyájan tartozunk neki azzal, hogy erről a boldogságról örömmel halljunk.

Láttuk ma este Jókai Mór otthon feleségével. Mily más a lakása, az élete, a kényelme, mint a minő magános ember korában volt. Nagy, izlésesen berendezett szobáiban minden szép, gazdag, izléses, kényelmes, míg a régi elhagyatott és sivár volt. S bejön a felesége, maga a friss élet. Az igazi asszony, aki otthonában sokkalta szebb, mint ahogy színházban, multságokon, ünnepélyeken látjuk. Bájos szeretetreméltósága, szépsége, gyöngédsége, figyelve és a Jókai iránt való rajongó szeretete, lehetetlen, hogy magához ne láncolja teljesen azt a férfiút, akit élettársul választott. Amikor az asszony beszél, mindig csak Jókai-iról beszél:

— Azt mondják, hogy diákok jöttek tüntetni, mert Jókainé vagyok. Oh, én másképen gondolkodtam a diákokról. Lehetséges-e az, hogy a diákok ne tudják, hogy nem engem, de a Jókai Mór feleségét nem szabad bántaniok.

Amíg beszél, szép fekete szeméi ragyognak fejét mozditja s nagy, éjfekete haja megrezdül. Jókai megsimítja a kezével.

A magyar nemzet és első sorban e nemzet irodalmának munkásai tartoznak gondoskodni róla, hogy Jókai Mór a legfényesebb elégtételt kapja. A mozgalom nem is késik és hiszszük, hogy az elégtétel olyan lesz, hogy meg fog engedtetlődni Jókai és visszatér szívébe az emberek iránti szeretet és a béke.

## Végzetes pisztolypárbaj.

(Lakodalm helyett temetés.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 9.

Egy rövid hír keretében leszámoltunk már arról a végzetes katonatiszti párbajról, a melynek újból egy fiatal hadnagy lett az áldozata. A párbaj előzményeiről s annak lefolyásáról most a következő részletes távirati jelentést kapjuk:

Blaskovitz hadnagy péntek este tartotta az insterburgi tiszt kaszinóban legénybucsját. E lakomák a hadnagy úgy elázott, hogy Hildebrand és Rasmussen tüzérhadnagyok éjféli tájban holt részegen találták meg az utca követén aludva. A két tiszt felemelte a földről a hadnagyot, miközben ez felébredt s a nélkül, hogy tudná mit cselekszik, többször megütötte Hildebrandot. Ez volt az ok a párbajra.

Másnap reggel Blaskovitz, a ki természetesen az éjjeli történetekre már vissza sem tudott emlékezni, elutazott menyasszonyához Deutsch-Eylauba. Az esküvő szombatira volt kitűzve.

Alig időzött a hadnagy pár órát menyasszonyánál, midőn sürgőnyt kapott, hogy rögtön utazzon Insterburgba, mert két tiszt provokálta.

Az éjjeli esetet ugyanis a két tiszt bejelentette s rögtön becsületbírósg állt össze, a mely utasította a két tisztet a provokálásra. Blaskovitz megérkezése után nyilatkozatot akart kiadni, hogy akarata nélkül történt az inzultus s a tisztet ezt hajlandók is voltak elfogadni, a becsületbírósg azonban nem engedte meg.

Vasárnap este Insterburgba érkeztek a hadnagy szülei, rokonai és menyasszonya. A hadnagy bátyja, egy pap, mindenáron megakartá



akadályozni a párbajt, de sikertelen volt a fáradozás.

Másnap reggel megtörtént a szerencsétlen párbaj. Blaskovitz és Hildebrandt egyszerre lőttek. Blaskovitznak a golyó hasába furódott s pár óra múlva menyasszonya karjai közt lehelte ki lelkét.

Temetése éppen huszonötödik évi születés napi évfordulóján volt, az egész város részvéte mellett.

A „National Zeitung“ azt írja, hogy az ügyet a képviselőházban is tárgyalni fogják s *Stam* és *Alten* tábornokok ellen eljárást fognak indítani, miután mint a becsületbírók tagjai, ők kényszerítették a tiszteket a párbajra.

## MULATSÁGOK.

(=) **A székelyek házi-estélye.** A *Aradi Székely Otthon*, mint ilyen ez alkalommal először, családi jellegű háziestélyt rendezett ma este a Vadember-vendéglőben. A mulatságon a táncot hangverseny előzte meg, melynek élvezetes, ügyes pontjain sokat mulatott a közönség. A hangverseny befejeztével megkezdődött a tánc, amely a legjobb hangulatban a reggeli órákban ért véget.

## Bukás a tőzsdén.

(Spekuláció — pénz nélkül.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 9.

A budapesti tőzsdén belebukott valaki a spekulációba. Hogy kicsoda, az teljesen mellékes, mert az illető csak a tőzsde számára bukott meg s nem a nagy világ számára, amelylyel szembe ép oly fizetéképes maradt, mint azelőtt. A neve egyébként nem titok. Közöltük mi is a minap, mikor ez a szerencsétlen spekulációja kitudódott.

X. ur, nevezzük így a „valakit“, 200.000 métermázsa gabonanemű eladásra csinált kötetést, amire most 140.000 koronával tartozik. Összes fedezete erre csupán 70.000 korona, vagyis a 200.000 métermázsból — jól tessék ide figyelni — métermázsjára átlag  $16\frac{2}{3}$  krajcárnyi fedezet van.

Hihetetlen dolog: kötésekét csinálni mászánként 16 krajcárnyi fedezettel, tehát annyival, amennyi pénzért egy ember két éjszaka alhatik a hajléktalanok menedekhelyén! És kötetést csinálni ilyen fedezeti alappal akkor, a mikor a gabonanemű métermázsa ma 8—8.50 közt ingadozik! Képzeljék el önök, micsoda kötésekét tehetne már most valaki, akinek 16 kr. de például 40—50 kr. fedezete van a kötésre! Hiszen egy ilyen ember aránylag még mindig csekély áldozattal megvehetné az egész gabona tőzsdét, egy csapásra egész tömeg embert tönkretelhetne s iszonyu bonyadalmakat idézhetne elő.

Valóban különös dolog, hogy ily csekély reális alappal egyáltalában kötésekét lehessen csinálni a tőzsdén s irányítani lehessen az árfolyamokat. Mer. hiába mondja egyik budapesti lapársunk, a szóban forgó bukásra mutatva, hogy: „lám, nem lehet mesterségesen lenyomni a gabonárakat!“ Dehogyan lehet, csak hogy X. ur rossz időben kísérletezett s amikor ő az árak lenyomása végett 200,00 métermázsa gabonát „eladott“, ugyanakkor mások bizonyára 400,000 métermázst „vettek“, úgy hogy árak emelésére irányuló kötések erősebbek voltak az árak lenyomására való kötésnél.

Ha a meleg emelkedését akarom előidézni, fűtenem kell s ha a meleg esését, tehát hideget akarok, hűtenem kell a szobát. Es világos, hogy az 500,000 métermázsa „vétel“ kötés nagyobb fűtőmennyiség volt, mint a 200.000 métermázsa „eladás“: természetes tehát, hogy

a meleg a helyett, hogy lehűlt volna, nagyobbodott, az árak, ahelyett, hogy esapantak volna, felszökkentek. A fűtő: a haussier győzött, a hűtő pedig, X. ur, fizetéképtelen lett.

Igen ám, de ha X. ur 200.000 mmázsa „adás“át véletlenül nem ellensúlyozta volna a például 500.000 mmázsa „vétel“, akkor X. ur mmázsaiként tizenhatkrajcárnyi fedezettel elő idézhetett volna egy óriási baisse-t, amelynek a jó ég tudja, minő következményei lehettek volna a gabonapiacra. Ennek a lehetőségnek pedig semmi körülmények közt sem volna szabad meglennie a tőzsdén, amelynek ez egyenesen a hitelét ássa alá. Ha a mostanihoz hasonló káros tünetek jönnek nyilvánosságra, akkor nem csoda, ha a világnak a tőzsdébe vetett bizalma meginog s majd egyszer csak mindenki a nagy-agráriusok párjára áll.

A tőzsde pedig jól teszi, ha kissé jobban vigyázz, mert ilyen irreális eszközök nem alkalmasok tekintélyének és hitelének a megővésére.

## Néhány szó

### a Remsey tanár ügyéhez.

(Sok panasz, semmi orvoslás.)

Arad, november 9.

Az olvasó közönségnek még élénk emlékezetében van a *Remsey* István gimnáziumi tanár ügye, melyről a lap hasábjain a múlt hetekben szó volt.

Ez alkalommal *Remsey* tanárnak a tanulóifjakkal szemben követni szokott bánásmódját írtam meg. Köztudomású tény az, hogy *Remsey* István tizenöt év óta üzi szabadon a gimnáziumi tanuló-ifjúsággal szemben barbár kegyetlenkedéseit. Üti-veri őket. Egy óra alatt egynek, vagy másnak 5-, mond: öt szekundát ad. Felhívja őket kedve szerint, játék-lapdává törte és törli össze az egész tanuló-ifjúságot. Guny tárgyává alacsonyítja le a keze alá kerülő jövő nemzedéket.

Az egyik szülő jajveszékelt itt. Egy másik panaszt emelt az akkori igazgatónál. Az orvoslás pedig az volt, hogy a szülő és gyermek igazát agyonütötték, az lévén a jelszó, hogy „egy gyermek elverése, vagy szekundába-pónálása miatt csak nem lehet egy kinevezett tanárt megbüntetni, vagy elcsapni?“

Ez igaz. De tekintetes igazgatóság és nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium! Így bírálendő ez az eset akkor is, ha száz, vagy ezer fíu és apa réme ellen emeltetik a panasz?

Szabad-e az ilyen közérdekű ügyet ilyen módon huzni-halasztani, hogy a jogkereső fél megpuhuljon, vagy megriadjon és hogy reménytelenül nézze és lássa, hogy vesz el ügye, hogy pusztul szemefénye, gyermeke, jövője?

Már bocsánatot kérek, ezt összetett kézzel nézni lehetetlen. Az olvasó közönség már a múlt börtudja, hogy vagy tíz pontban összevont vád emeltetett *Remsey* tanár ellen. Ezen vád ezelőtt 8-, mond nyolc héttel nyújtott be az illetékes hatósághoz. Kérvényemben kértem először a vádpontok beigazolhatóságát és azok kapcsán azt, hogy amennyiben a vád alaposnak bizonyul, engedtesse meg, hogy fiam a pótvizsgát újból- és pedig egy más tanár előtt tehesse le.

Panasz-beadványomban különösen kiemeltem azt, hogy a vizsgálat alkalmával *Remsey* a vizsgázókat, névszerint: *Kovincsics* Urost és fiamat annyira elremitette, hogy azok szóhoz nem voltak képesek jutni. Ugyanis a vizsga előtt *Remsey* fiam padjához jövé, könyvét felkapva, ahhoz néhány szót morogva, ezt a

padhoz úgy odavágta, hogy az levelekbe a pad alá repült szét. Ezen kellemes bevezetés hatása alatt kellett fiamnak a kegyetlenségéről ismert ember előtt állnia, hogy vizsgázzék.

Nem szól belőlem sem hiúság, sem emberi gyengeség. De az igazság megállapítása érdekében konstatálnom kell azt, hogy fiam testileg ép. Bizonyíték erre nézve az, hogy verseny torna-gyakorlaton négy ízben lett nyertes. Arra nézve pedig, hogy ép elméjű, bizonyítékot szolgáltatott azon tanár urak, akit őt 5 tantárgyból *jelesen*- és négy tantárgyból *jól* minősítették.

Ezen minősítéssel szemben áll *Remsey* tanár ur egyedüli elégtelen minősítése. Mindezek után kérdezem: lehetséges-e az, hogy fiam legalább a pótvizsgára elégségesre el ne készüljön akkor, amidőn a többi öt tárgyból jeles, és négy tárgyból jó minőségű osztályzatot tudott kiérdemelni? S nem lelketlenség és igazságtalanság-e egy tanár oktalan ingerültsége miatt egy évre visszavetni egy szorgalmas tanulót? S nem bénítja-e meg egy serdülő fiuban ez a munkásság és tudomány iránti szeretetet egész életre?

Mindezen konstatált tények után mi történt? — Négy heti várakozásra a következő határozatot kaptam:

Tekintetes

*Dr. Opre Péter ügyvéd urnak*

Aradon.

Tisztelettel értesítem tek. Uraságot, hogy a nm. vall. és közokt. minisztériumnak folyó évi október hó 1-én 66230. sz. a. kelt magas leirata szerint, azon kérelme, hogy II. b) osztályba járó fia új javító vizsgálatot tessen, nem teljesíthető.

*Remsey* tanár ellen irányuló egyéb vádjaira nézve a fent tisztelt minisztérium külön fog határozni.

*Burján János*

kir. főgimnáziumi igazgató.

Tehát négy hét után egy nyolcz hasábos súlyos panaszra tisztelt iskolai hatóságunk öt sorban válaszol. Minden indokolás nélkül. Minden vizsgálat nélkül. Ez épen a *Remsey* ur módszere.

Bocsánatot kérek, de ez a végtelékig nem mehet így. Az ilyen intézkedések ellen a nagy nyilvánosság ítélőszéke előtt óvást emelek. Óvást emelek mint ember azért, mert elvárom mindenkitől, hogy a panaszomat előbb megvizsgálja s aztán hozzon határozatot. Óvást emelek különösen mint ügyvéd, mert az ügyvéd nemcsak jogosítva, de kötelezve is van a közérdek szempontjából az általa megindított ügyet igazságosan s törvényesen letárgyalni és befejezni.

A minisztériumban járva, azon értesítést kaptam, hogy az általam kért vizsgálatért azért nem engedtetett meg, mert az *itteni igazgatóság* azt a jelentést tette, hogy a vizsga rendben folyt le. Köszönöm szépen. Ha ez a vizsgamenet is „rendes lefolyású“-nak jelezhető, akkor a rendellenesség a művelt embereknel csak ott kezdődhet, a hol egymást megbicskássák.

Ha a vizsga rendben ment és ha a *Remsey* tanár dolga rendben van, miért koldult a sorra azon urakat, a kikre a panasz-levelemben mint bizonyító tanukra hivatkoztam? Szüksége van-e ártatlan embernek, hogy valakit megkérjen arra, hogy ellene vallomást ne tegyen? Vagy nem a legfőbb bizonyítékot nyújtja-e *Remsey* önmaga ellen azzal, hogy kegyelmet jár kérgetni?

Tekintetes iskolai igazgatóság! Köztudomású tényt bizonyítani felesleges. Ha azonban a kérvényben felsoroltak mérlegelése után még akadna valaki, aki *Remsey* viselt dolgait és multját szép színben látja, az legyen szives drj

*Avarfy* Ferenc, dr. *Keresztes* Gyula, vagy dr. *Barabás* Béla uraktól véleményt kérni. S ha mindezen felvilágosítások elégségesek nem volnának, úgy sziveskedjék az ezen közügy iránt érdeklődő *Neuman* Dániel gyáros, vagy pedig méltóságos *Fábián* László nyug. főispán ur véleményét kikérni.

Hát nem köztudomású-e az, hogy *Remsey* ur Aradra büntetésből lett áthelyezve? Hát meddig maradjon még Arad és környéke vele megbüntetve? Egy ilyen emberért legyen kénytelen az adózó polgár fiait az aradi gimnáziumból kivenni, s a szélrózsa minden irányába elvinni? Ilyen egyén részére létesítették a gimnáziumot? És nem kötelessége-e a gimnázium igazgatóságának ilyen emberrel szemben hivatalból eljárni?

Ezek után megérdemli-e *Remsey*, hogy bárki által is továbbra támogatásban részesüljön, vagy pláne, hogy valaki segédkezet nyújtson neki arra, hogy az ellene beadott panaszra minő választ adjon?

Ha mindezen adatok a tekintetes iskolaigazgató ur előtt nem volnának elegendő bizonyítékok arra, hogy *Remsey* ellen rövidebben és kategorikusabban járjon el, úgy meg fog bocsátani az igazgatóság, ha a jövőben még az eddigieknél is hajmeresztőbb adatokkal fogom bizonyítani állásponantom igazát.

Opre Péter dr.

## HIREK.

### A bohém betörő.

Arad, november 9.

Furcsa, hogy valaki bohém létére is betörő lehet, és viszont. Tulajdonképen nem is férhetne meg ez a két foglalkozás egymás mellett, csak hogy mi a bohémiséget nem eredeti formájában és nem a maga különlegességében ismerjük. A mi bohémjeink olyan távol állanak az igazi bohémiségtől, mint az *Agulár* cipő a tót-bocskoroktól.

Ilyenformán kompatibilissá tevé a két fogalmat, ismerjük el, hogy az *es ist erreicht* kifejezést monopolizálni immár nem kizárólagos joga a bajuszkötőknek, mert elkívánja ezt tőlük az aradi Kintzig-betörés tette.

Az a zsenialitás, amelylyel a betörő elidőzött egy teljes éjszakán át a Kintzigék lakásában, — az egyszerűen megkapó.

Tessék elképzelni a következőket: Este tíz óra felé jár az idő s azzal a szándékkal, hogy kifosztom egy gazdag ember lakását, felmegyek egy emeletes ház első emeletére, ahol egy árva lélek nem tartózkodik. Betöröm a folyosó ajtaját s a sötétben addig munkálkodom, míg bejutok az első szobába. Egyedül vagyok, s ez a körülmény, dacára annak, hogy egyébként félelemre szolgáltat okot, ebben az esetben valamennyire mégis bátorít, mert jobb így, miatha tudnám, hogy a másik szobában mondjuk egy férfi-ember alszik, aki olyan nyomevult gyáva fickó is lehet, hogy ha itt meglátna, képes lenne revolvert fogni rám.

No de ilyen töprengésekre most nem igen van idő, mert egyrészt az eféle gondolatoknak bántortalanító hatásuk szokott lenni, másrészt pedig én lopni, fosztogatni jöttem ide, vagy mi az ördög. Tehát beljebb egy szobával. Az ajtóbetéteken való bujkálás ugyan nem a legkellemesebb mulatság, de kifizetheti magát. Elvégre is nem kell szégyelni magam, hiszen itt nem lát senki s különben is hallottam már emberekről, akik állandóan így bujkálnak be a lakásukba. Ott laknak ezek valahol a fókák hazájában. Az is igaz viszont, hogy azok a saját lakásukba bujkálnak be, s nem úgy mint

én, a máséba. Annál jobb. Ha valakinek ez derogál, ne jöjjön utánam.

Ha igaz, most valami hálószobába jutottam. Nézzünk szét, tán arad valami elvinni való. Nincs itt kérem szeretettel egyéb, mint négy gyertyatartó. Ezüstnek ezüst, de nagyon plumb és közönséges tárgyak ahhoz, hogy én elvigyem őket. A bővíkat nem pártolom és szalonból különben is szivesebben lopok, mint hálószobából. Menjünk hát a másik szobába és áldja meg az isten annak az eszét, aki az ajtóbetéteket kitalálta. Sic itur ad astra!

Szívem egész melegével üdvözöllek titeket aranyos karpereceim, rubintos fűgőim, gyémántos nyakékeim. Az isten is számomra teremtett benneteket. Hogy ne éreztétek egymás hiányát, egyet sem hagyok itt, ne sirjon egyik se a párja után. Mert én jószívű vagyok. Ez a a takarékpénztári könyv ugyan nem ékszer, de elviszem, mert ha éppen nem is testvére az aranyoknak és gyémántoknak, de sógorság lehet köztük. Ezek az értékpapírok pedig kétségtelenül testvérel a betétkönyvnek. Ne sirj hát öreg részvény, elviszied téged is...

Én már készen volnék, összepakkoltam. Nehéz munka volt, igaz, bele is fáradtam, de készen vagyok, s — szó, ami szó — érdemes is volt érte. Megpihenhetnék nyugodt lélekkel a babéraimon — ha volnának babéraim. Mint-hogy nincsenek, meglepszem az ágygyal is, belefekszem abba.

Valami felséges dolog ez! Az a tudat, hogy ebben a menyegzőes ágyban tegnap még a nevelőnk feküdt, elképzelni azt, hogy ezek a hófehér párnák tegnap egy szép leány testét viselték édes teherként, — ez a tudat... ez a tudat... — boldoggá tesz és felizgat.

Erzem is már, hogy ideges, izgatott vagyok, pedig a betörő szótárából ilyen fogalmaknak hiányzaniok kell. Segítek én mindjárt magamon. Itt egy francia divatlap, ezt fogom olvasni. Rágyújtok és francia lapot olvasok. Ezt a nyelvet nem értem s így biztos, hogy lecsillapodnak felizgatott érzekeim. Erre tudniillik szükségem van, mert másként nem tudnám megírni a levelet. Már pedig inkább az ékszerket hagyom itt, semhogy levelet ne hagyjak hátra.

Ah a levél! Ez pompás vice. Ilyen gondolatok mellett sajnálni fogom magam, ha mint betörő fogok meghalni. Különben ne legyünk vele nagyra, hiszen az csak természetes dolog, hogy levelet írok. Mikor minden közönséges, rossz öngyilkos levelet írok, akkor csak természetes, hogy én is írok. Erre a gondolatra rájönni ugyan nem volt valami kolosszális cselekedet. Sőt talán már sablonos is a levélírás, jobb volna, ha nem is írnék semmit. Elég ha gallért váltok.

Eh, isten neki, ne mondják, hogy tisztességtudó nem vagyok. Megírom azt a „csekélységet.“ Legyen vele boldog az aradi rendőrség.

No de reggel van. Keljünk fel s álljunk el. Bizony isten sajnálom ezt a jó ágyat. Igazán sajnálom... —ma.

— **Tisza Kálmán betegsége.** *Tisza* Kálmán betegségeiben tegnap óta kevés változás állott be. A beteg hol jobban van, hol pedig rosszul érzi magát. A mai délelőttöt ágyban töltötte és orvosai, *Korányi* és *Janny* tanárok is ott voltak nála tizenegy órákor. A délelőtt folyamán ott jártak a palotában, hogy tudakozódjanak a beteg állapota felől: *Wlassics* Gyula, *Fejérváry* Géza báró és *Darányi* Ignác miniszterek, *Lobkovitz* Rezső herceg hadtestparancsnok, *Perczel* Dezső és *Fabinyi* Teofil valóságos belső titkos tanácsosok, *Eötvös* Loránt báró az akadémia elnöke, *Talián* Béla a képviselőház alelnöke,

*Csávossy* Béla a képviselőház háznapya, *Tabódy* József miniszteri tanácsos, *Majthényi* Béla báró, *Adorján* Sándor lapszerkesztő, több országgyűlési képviselő és számos más előkelőség. Ugyancsak ott jártak *Pauk* Oszkár dr. lipcsei szuperintendens és a lipcsei Péter-templom plébánosa is, kik a sajtó útján értesültek *Tisza* Kálmán betegségről. A beteghez ma sem bocsátottak be senkit és a vendégeket *István* és *Lajos* grófok fogadták.

— **Aradmegyei petíciók sorsa.** A kir. Kuria a *Solymossy* Lajos br. borosjenői képviselői mandátuma ellen benyújtott petíciót pótlás végett visszaadatta. Hasonló elbánnásban részesült a *Wittmann* János szentannai mandátuma ellen benyújtott petíció is. A *Szombati* György jószáshelyi képviselő elleni petíciót a jövő évi február hó 21-én fogja a Kuria tárgyalni.

— **Ref. egyházkerületi közgyűlés.** *Kolozsvár*-ról jelentik: A református egyházkerületi közgyűlés ma délelőtt 10 órákor vette kezdetét, nagy érdeklődés mellett. A püspök imája után *Bánffy* Dezső báró üdvözölte a megjelenteket és a közgyűlést megnyitottnak jelentette ki. Az alakulás és a verifikáció megtörténte után megállapították az ügyrendet és az egyházmegyei gondnokok választására, valamint tanárok kandidálására és választására bizottságokat küldtek ki. Az igazgatótanács előterjesztését az 1902. évi költségvetésről továbbá az igazgatótanács és a tanügyi előadó évi jelentését az illető bizottságokhoz utalták, melyek jelentésüket hétfőn terjesztik be. Hétfőre várható a költségvetési vita megkezdése is. A közgyűlés egy felmerült eset alkalmából kimondta, hogy az illető lelkésznek ezen állásával tanári állása összeférhetetlen. Ezután nagy érdeklődés közt *Bartók* püspök főolvasta évi jelentését, mely részletesen beszámol az egyházkerület szellemi ügyeiről és fejlődéséről.

— **A berlini udvarból.** Egy potsdami távirat szerint a német császárné január első napjaiban, orvosai tanácsára valamelyik, délvidéki fürdőbe utazik, megrongált egészségének helyreállítása végett.

— **Uj magyar állampolgárok.** A m. kir. belügyminiszter *Croy-Dülmen* Vilmos herceg és *Tamócsi* József mozdonyvezető, aradi lakosokat a magyar állampolgárok közé felvette.

— **Az Otthon új alelnöke.** A budapesti újságírók *Otthon* körében ma új alelnököt választottak. A szavazás délután fél 4-től hét óráig tartott. Rendkívül heves küzdelem után *Bródy* Sándort választották meg öt szótöbbséggel. Ellenjelöltje *Géliéri* Mór, a kör eddigi gazdája volt.

— **A hivatalos lap újit.** A tartalomra és formára nézve legkonzervatívabb magyar lap, a hivatalos *Budapesti Közlöny* reformálódik. A belügyminiszterium ugyanis pályázatot hirdetett a hivatalos lapnak és állandó mellékletének, a „hivatalos értesítő“-nek kiadására. Több tekintélyes kiadóczég pályázott, s ezek közül *Szél* Kálmán belügyminiszter ma az *Athenaeumot* értesítette arról, hogy ajánlatát elfogadta, s ismét megbizta a kiadással. A miniszter egyuttal megállapodott az *Athenaeummal* abban, hogy a hivatalos lap ezentul az országgyűlési beszédekét könyv alakban mellékletkép hozza. Az ülést követő nap reggelén a képviselőház háznapyi hivatalában 450 példány áll a képviselők rendelkezésére. A lapok aznap este kapják meg a hivatalos kiadmányt és pedig teljesen díjtalanul.

— **Egyházi közgyűlés.** Az aradi ág. hitv. ev. egyház holnap, vasárnap d. u. 8 órákor közgyűlést tart, amelyen az 1902-ik évi költség-előirányzat és kivetés fog tárgyalás alá vétetni.

— **A kuria elnöke 80 éves.** *Szabó* Miklós, a királyi kuria elnöke ma töltötte be 80-ik szü-



letésnapját. Az ősz elnököt elsőnek *Plöze Sándor* gazdaságügyminiszter üdvözölte, utána *Vörösm. B. Béla* vezette a kuria bírói karát Szabó Miklós elé. — Az elnök *Vörösmarty* beszédére válaszul megatottan köszönte meg bírának figyelmességét és jókívánatait. Szabót születésnapja alkalmából az összes budapesti bírák és az ügyvédi kamara üdvözölték.

— **Uj reglement.** A csapattestekhez, úgy a közös hadsereghez tartozókhoz, mint a honvédséghez most küldték szét azokat az intézkedéseket, melyekkel a gyakorlati szabályzatot módosították. Az új intézkedések leglényesebb karakterizálója, hogy úgy a tisztek, mint az altisztek, sőt a legénység számára is több önnállóságot követel és statuál, mint a mennyit az eddigi reglement előírt. Teljesen átalakult az ujonckiképzés is. Eddig például iskolázás, azaz elméleti oktatás csak hetenkint egyszer, vasárnap délelőtt volt. Az új szabály legalább egy órát rendel minden napra. A lövéssel eddig úgy volt, hogy mikor az ujonc megtanulta, hogy kell vállra vetni a puskát, azonnal célábla elé állították. Ezentúl csak akkor állítják oda, mikor már legalább teoriában a célzás mesterségét is kitanult; és az egész lögyakorlatot intenzívebb alapokra helyezik. A parádémarsot eltörlik. A lábak túlzott előredobása és ütemszerű előrehozatala, a mint az új szabályzat írja, nemkülönben a nem természetos, erős fellépés tiltva van. A gyorslépést is elhagyták, ellenben a futásnál az eddigi 90 centiméteres lépéshossz egy méterre emelkedett. Nagy mértékben átalakítja az új reglement a felállítást, a fegyverfogásokat, a töltést és tüzelést, a sor, a szakasz és a század tüzelési módjait, a csatára való kiképzést, a rajvonal működését, a rohamot s általában a harc összes fázisait.

— **Chamberlain elien.** Jenában népes gyűlést tartottak a napokban, a melyen elhatározták, hogy felirvtot intéznek az államkancellárhoz az iránt, hogy a londoni német követ elégtételt követeljen *Camberlain*tól az 1870-iki német háborúra tett nyilatkozata miatt.

— **Epilóg a soproni bankbukáshoz.** Sopron város közigazgatási-bizottságának mai rendkívüli ülésén a városi ügyész azt indítványozta, hogy *Gebhardt* polgármestert, a bukott építési-bank elnökét, aki ellen bünyfenítő eljárás van folyamatban, *függeszék fel állásától.* Az indítványt, melyet egyedül *Fischer* kir. ügyész támogatott, *elvetették.*

— **Gyomai mandátum.** *Barabás Béla* dr. tudvalevően hosszas alkudozások után, pártpolitikai tekintetből, a *nagyvárad*i mandátumot tartotta meg. Az árván maradt *gyomai* kerületben azóta nem tudtak az új jelölt személyében megállapodni, annál kevésbbé, mert a választók nagyrésze zokon vette *Barabás* hűtlenségét a kerülethez. A helyi 48-as függetlenségi párt most nyílt levélben nyugtatta meg a választókat *Barabás* elhatározását illetőleg, melyben hivatkozik országos érdekekre és párttekinetekre. Ujabbán arról értesítenek Gyomáról, hogy *Pikó Béla* jelöltsége nem találkozott osztatlan tetszéssel, sőt a vasárnapi pártértekezleten el sem fogadták. Mellette egy országos nevű jelöltet is emelgetnek, de éppen a sok jelölésből arra lehet következtetni, hogy: amitől egyesek tartottak, a gyomai függetlenségi párt szakadása bekövetkezett.

— **Az első „Dr” mérnök.** Ausztriában a gráci technikan *Löschner* János tehnikus az első „doktor” mérnök. Felavatása a legközelebbi napokban lesz. A bécsi tehnikán e hóban még nem lesz doktor-avatás.

— **Csödhir-terjesztés nem becsületsértés.** *Armbruster* S. bécsi kocsigyáros cég becsületsértésért beperelte *Badl* Jakab és *Otto* borkereskedőket és alkalmazottait, mert ezek azt a hirt terjesztették, hogy a cég beszüntette fizetéseit. *Dr. Löffler* Sándor járásbíró a vádlotta-

kat felmentette, azon megokolással, hogy az ilyen hir terjesztése nem képez becsületsértést, mert csödbe juthat az ember szerencsétlenség folytán is s ezzel nincs az illető még megbecsületesenítve.

— **Házasság.** Ma vezette oltárhoz Aradon *Gyárfás* József, a m. kir. növénytermelési kísérleti állomás vezetője özv. *Garabner* Pálné szőlőbirtokos Vilma leányát.

— **Vadállatias mostoha.** A szivtelenség, a bestialitás vérilázító példáját leplezte le a szegedi rendőrség. A rókusai Fertő-utcában lakott *Weltner* János szállodai szolgáló és felesége *Hancz* Mari. A férjnek első feleségétől két gyermeke volt, a hét éves *Ödön* és az öt éves *János*. A kis fiuknak, édes anyjuk halála után valóságos martiromság volt az életük. A hideg őszi estén egy szál ingben, mezitláb, hajadon fővel, sirva mentek a szomszéd lakásába. Egy aszszony megszánta őket s feljelentette a rendőrségnek. Borzalmasan le vannak fegyva a gyermekek, s a rendőrök étellel kínálták, de visszautasították ezzel a kifogással:

— Nem engedi a mama, hogy együnk.

Kinjakat sem merték elpanaszolni. Kitént aztán, hogy a gonosz mostoha, mikor reggelent elment hazulról, egy kis kenyeret és vizet tett az asztalra, aztán rájuk zárta az ajtót. Mikor hazajött, rendkívül megverte őket. A kis gyermekek zokogva mondták el:

— Ez nagyon fájt és sirtunk. Mástól nem volt szabad ételt elfogadni. Megtiltotta mama, hogy sirjunk, vagy panaszkodjunk.

A rendőrorvos a kis fiuk testén rendkívül súlyos sérüléseket talált. Fejükön, karjaikon és lábaikon beforradt sebek helyei láthatók, mellük pedig be van horpadva a koplalástól. Alig van jártányi erejük és suttogva beszélnek. A vérilázító esetből kifolyólag a gonosz mostoha ellen megindították a bünyvádi eljárást.

— **A követ ur butorai.** Bukarestben *Leontiev* orosz követnek kelemetlen kalandja akadt az elmúlt héten. A követ ur nagyon sok adósságot csinált, s a hitelezők e miatt foglalást kértek ellene. A bíróság rövidesen el is rendelte azt s *Leontiev* lakását és butorait lepecsételték. A követ természetesen tiltakozott a foglalások ellen, miután ő orosz alattvaló, s csak *Sturdza* miniszterelnök közbelépésére odták fel a butorokat a zár alól.

— **Emberlő plébános.** Egy lemergi távirat nyomán közöltük, hogy *Dziegievosz* plébános egy kereszteiőről jövet a vele egy kocsin ülő *Maruszak* nevű csendőrt agyonlőtte. A titokzatos gyilkosságrólmost azt jelentik, hogy a pap nem a kocsiiban, hanem a vasutállomás közelében a bokrok közt lötte agyon a csendőrt, aki őráraton volt. *Dziegievosz* plébános, akit letartóztattak, azt valja, hogy semmit sem tud az esetről és tagadja, hogy ő ölte meg a csendőrt, akivel jó viszonyban volt. A szerencsétlen véget ért csendőrt halálos ágyán pedig azt mondotta, hogy a plébános *tréfálkozva* mutatta neki revolverét, mielőtt rálőtt és aligha tette szándékosan, mert nem ellenségeskedtek egymással soha. A tanuk szerint a pap *ittasan* ment el a keresztelelől.

— **Elutasított védnökség.** Mint Bécsből értesülünk, a Páris—Bécs közötti automobil verseny védnökségére a bizottság *Otto* főherceget kérte föl, ki, mint irtuk, szintén nagy barátja ennek az új divatu sportnak. A főherceg azonban okulva az ilyen versenyeken előforduló számos szerencsétlenségen, továbbá azért, mert ipari szempontból sem bír ez nagy jelentőséggel, a védnökséget nem fogadta el.

— **Csaló gabonakereskedő-cég.** *Keszthely*ről táviratozzák: a *Grósz és Lenfihér* keszthelyi gabonakereskedő nagy cég egyik tagja: *Grósz*, tíz nap előtt eltűnt a városból s azóta nem adott magáról életjelt. A városban nagy az izgatottság *Grósz* eltűnése miatt, mert mint ki-

derült, *Grósz* mintegy 300.000 koronával csalta meg a környék földbirtokosait. Váltókat csalt ki üzleti összeköttetésben álló ismerőseitől a kötvényeket értesítette s a pénzekkel *egszökött.* A felek most a cég otthonmaradt tagját, *Lenfihert* ostromolják.

— **Elhunyt nagyvezér.** Budapestről táviratozzák, hogy *Rifát* basa nagyvezér Konstantinápolyban ma meghalt.

— **Beszakadt bánya.** *Komlós-Sellő*ről nagy szerencsétlenség hire érkezik. *Batares* község határában a *Gropa* nevű hegység szádájában beszakadt egy bánya, amelyből a vidék lakossága meszelésre alkalmas fehér földet szokott szállítani. A bányába száz ölnyi üreget át csak négykézláb lehet bejutni. Tegnap a bánya eleje beszakadt s a bányában több ember bennrekedt. Hogy hányan voltak a bányában s hogy élnek-e még, nem tudják. A mentési munkálatok serényen folynak. A szerencsétlenség színhelyén több orvos van. Többen a föld alól kétségbeesett segítségkiáltásokat hallottak.

— **Tizenegy házasságkötés.** Az aradi anyakönyvi hivatalnak mozgalmas napja lesz holnap. Összesen tizenegy házasságkötés van kitűzve a vasárnapi napra *Szondy* Béla anyakönyvvezető elé. Ilyen erős napja nem volt az aradi anyakönyvi hivatalnak 1896. óta, amikor egy napon 16 házasságkötés volt csupa nazarénusok között. A sok házasság azt mutatja, hogy a szerelem tavasza — ősszel van.

— **A gyanu áldozata.** Vannak még klaszszikus jellemek, akiknek érzékeny leike a piszok árnyékát sem képesek elviselni s elpusztulnak a gyanu érintésétől is. Mint nagyvárad tudósítónk jelenti, szegény *Pethes* Erzsi is ilyen, nem e gonosz világba való leányzó volt. *Pethes* Erzsi szolgáló leány volt Nagyváradon; s új gazdájához csak az imént állott be mindenesnek. Így történt hát a szerencsétlenség, a gazda nem ismerve cselédje becsületeségét, őt gyanusította meg, egy eltűnt arany mellű miatt. A leányt a gazda följelentésére a rendőrség megidézte lezáratta. A szegény ártatlan *Pethes* Erzsi pedig ezt az ocsmány gyanut nem tudta elviselni s a rendőrség börtönében megmérgezte magát és pár órai szenvedés után meghalt. Artatlanságát a szegény leány, még haldokolva is folytonosan erősítgette: *Sohse loptam! Sohse loptam!* Az elvesztett mellű pedig tényleg meg is került. Szegény *Pethes* Erzsi!

— **Klerikális harc Spanyolországban.** Madridból táviratozzák: A szenátus ülésén mondott beszédében az ovidói püspök atheizmussal vádolta a belügyminisztert és az egyház kiváltságainak megvédését követelte. *Moret* belügyminiszter azt válaszolta, hogy a kongregációkról szóló rendeletet jóhiszeműleg adták ki. A valenciai püspök azt hangoztatta, hogy a prelátusok mind szeretik a hazát. A torlosai püspök arra hivatkozott, hogy Jézus Krisztus meghagyta nekik, hogy hirdessék az evangéliumot, a nélkül, hogy erre engedelmet kérjenek a kormányoktól. A sevillai érsek az állam és az egyház mai viszonyának fentartását követelte. *Sagasta* miniszterelnök erre azt válaszolta, hogy a mostani konkordátum tele van anakronizmussal, a melyek reformot tesznek szükségessé.

— **3245 napi fogház.** Egy nagyvárad dohánycsempész súlyosan meglakolt azért, hogy egy kocsi-derék szüzdohány akart vidékről behozni. A fináncok az országuton elcsípték és a debreceni törvényszék, mint jövedéki büntetőbíróság 32450 korona pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén minden 10 koronáért egy napi fogházra, összesen tehát 3245 napi szabadságvesztés büntetésre ítélte. A póruljárt csempész felebbezett, de a felsőbíróság is jóváhagyta az ítéletet, mely a törvény szerint kiszabható büntetés minimumát állapította meg. Most tehát, miután a 32350 koronát befizetni nem tudja, be kell vonulnia 9 évre, hogy letölje a 3245 napot. A szerencsétlen kegyelmi kérvényt nyújt be 6 Felsőséghez, kérve e szigorú és súlyos büntetés enyhítését.

— **Hivatalos hajtóvadászat.** A menzseriából kiszabadult fenevadakat, számszerint *heteket*, még mindig nem sikerült kipusztítani Esztergom vármegye területéről. Megirtuk annak idején, hogy a dolog éppen nem tréfa, hanem a legkomolyabb való, mert hisz a belügyminiszteriumból rendelet ment Esztergom megye alispáni hivatalának, hogy a párkányi járásban csatangoló bestiákra rendezzenek hivatalos hajtóvadászatot.

Egyik esztergomi újság a következőkben számol be a „hivatalos hajtóvadászat”-ról:

Dr. *Perényi* Kálmán, a párkányi járás főszolgabírája Párkány, Ebed, Kógyarmat és Muzsla községek határaitra hajtóvadászatot rendelt el, melyre a vármegye összes vadásztársulatait és hivatásos nimródjait meghívta. Érdekes, hogy a vadász urak mennyire érdeklődtek a vadászat iránt. Egyik megyebeli vadásztársaság tagjai például a következő iven hivattak össze:

„Tisztelt Tagtárs ur!

A párkányi járás területét veszélyeztető fenevadak elpusztítása végett hivatalos hajtóvadászat rendeztetvén, arra az illető járás érdemes első tisztviselője vadásztársulatunk tagjait is meginvitálta. Midőn ezt tudatom, van szerencsém értesíteni, hogy a gyülekezés f. hó 7-én reggel 7 órakor Párkány község házában lesz. Szíveskedjék jöveteli szándékát neve mellett alábbi helyen feljegyezni.

Kelt stb. Az elnök aláírása.”

Igy láttamozták a kibocsátott ivot:

Kaján Tóbiás	Ágyban fekszem.
Trombitás Kajetán	Influenzás vagyok
Keselyű Árpád	Elutazom.
Darócz Boldizsár dr.	Operatión van.
Kardhordó Elek	Komáromban tárgyalásom van.
Kemény Jeremiás	Üzleti ügyben elfoglalva.
Borbíró Béla	Csuzos bántalmam vannak.
Ivan Jedoszeff	Mennék, de nem merek.
Mentesfy Lóránd	Vendégem jó.

Igy már értjük, hogy a fenevadak miért nem pusztultak ki mindedig Esztergom megye területéről.

— **Eljegyzések.** Az aradi anyakönyvi hivatalban e héten a következők jelentkeztek házasságra: Lambing Lajos asztalos és Konecz Teréz. — Stefán Demeter kőműves és Czermann Erzsébet. — Raicu Izidor kisbirtokos és Bulboka Julia Kurtics. — Preceplorka János kőműves és Oppenheimer Berta. — Vigh László vasúti málnázó és Német Katalin.

— **Incelkedés közben.** O-Kanizsáról írják ezt a tragikus esetet: A minap este az itteni gőzmalomban Nagy Péter molnár egy parasztleánnyal vidáman incselkedett. Gondatlan tréfálkozása közben egyszerre csak a gép elkapta Nagyot és fejét szétroncsolta. A szegény ember pár óra múlva meghalt. Anyja a hirre súlyosan megbetegedett.

— **Rendzavaró jogászok.** A nagyváradi rendőri sajtóiroda — ott már ez is van — ma a következő érdekes jelentést adta ki: *Popesku* Adrián éjjeli csendháborítás, hatóság elleni kihágás és botrány előidézése miatt kihágásilag már 2 ízben büntetett joghallható *Lyupe* Valér és *Ardeán* Bzsaia's joghallgató társaival az elmúlt éjszaka az Uri-, Fő- és Apáca-utcákon zenével, lövöldözéssel, ablakbeveréssel és lármával párosult éjjeli botrányt rendezett. Az őket felelősségre vonó rendőrnek különféle neveket mondtak, mire mindhármukat a rendőrségre kísérték. Itt ismét hamis nevet mondtak, valódi nevüket csak később vallották be. A rendőrség *Popesku* és társai ellen éjjeli csendháborítás és hamis név bemondása miatt megindította az eljárást.

— **Pörlekedő papok.** Érdekes pör tárgyalása lesz e hó 19-én O-Becsén a járásbírósa előtt. Ugyanis *Fonyó* Pál volt ő-becsei plébános rágalmazásért és becsületsértésért bepanaszolta *Kovács* Ferenc kültéri és *Jauch* Ferenc beltéri rk. plébánosokat, akik róla állítólag sértőleg nyilatkoztak volna. A tárgyalásra sok és előkelő tanu van beidézve, de különösen érdeklődést ad az a pörnek, hogy éppen *Kovács* Ferenc akkor volt káplán volt az, aki erősen ki-

kelt a *Fonyó* ellen vizsgálatot vezető egyháztanácsosok ellen s most ő beszélt olyan elítélőleg *Fonyó*ról, hogy az a bíróság védelméhez fordult. A papok „eme harcának kimenetele iránt nemcsak O-Becsén, de az egész kalocsai egyházmegyében nagy az érdeklődés, mert a kalocsai főpapok közül is néhány, mint tanu fog szerepelni.

— **Meggyilkolt fegyencek.** A leavenworthi (Kansas) f. gyházban főzöndült és farmerektől lopott lovakon megszökött fegyencek közül ötöt ma Levenworthtól 25 mérföldnyire egy ösüben bekerített a polgárság. Minthogy a fegyencek nem akarták magukat megadni, a polgárok rájuk lőttek és *hármat megöltek*, kettőt megsebesítettek.

— **Öngyilkos törvényszéki aljegyző.** Besztercebányáról táviratozták, hogy várhegyen ma *halva találták Zoarga* Dániel törvényszéki aljegyzőt. *Zoarga* tegnap kiment a hegyek közé s ott *agyonlőtte magát*. Tettének oka az, hogy kétszer megbukott a bírói vizsgán.

— **Irodalmi gróf.** A német korcsmai színművészet irodalmi nivójáról tesz tannáságot a következő kis történet. Az igazgató ur gondterhelt fővel ül a sörös kancsó mellett és azon tündöklik, miképpen lehetne az ő színpadát és annak „műszaki vezetését” népszerűvé, híressé tenni. A titkársja (máskülönbön jegyzője) azzal az ötlettel kedveskedik neki, hogy valami elkopott bárót kellene figuráns gyanánt felhasználni, ha ugyanis egy arisztokrata név tündöklik a plakátokon, rögtön feltámad majd az általános kíváncsiság és megtelik a nézőtér.

— **Nem új dolog, szól a direktor.** — A bárók már nincsenek hatással, sokan vannak. De várjon csak. Most jut eszembe, hogy valamely irodalommal sokat foglalkozó gróft gyak. ran hallottam emlegetni, ezt az embert kellene megnyerni.

— **Mi a neve ennek az orosz grófnak,** — kérdezi a titkár.

— **Nem emlékezem biztosan, azt hiszem...** Tolsztoj — vagy ehhez hasonló név! . . .

— **Öngyilkos tanító.** Makóról írják: Gyomáról ma délután távirat érkezett a rendőrséghez, amely tudatja, hogy egy ott működő tanító, *Szöcs* György öngyilkos lett. Az öngyilkos tanító makói illetőségű s elképzelhető az a réműlet, amit a szomorú hír *Szűcs* Laajos makói mézesbábos mesterben, az elhunyt atyjában kellett. A távirat az öngyilkosság okáról nem tesz említést.

— **Hatezer koronás lopás.** *Novák* József budapesti posta altiszt felesége jelentést tett a rendőrségen, hogy *Balogh* Ignác, született *Bajkai* Julianna nevű cselédje, tőle 6000 koronát érő arany ékszereket és ruhaneműt elloptott, azután megszökött. A detektívek már nyomában vannak a tolvaj cselédnek, aki a kedvesével Uj-Kécskére szökött. A rendőrség házkutatást tartott az asszony kedvesének, aki kocsis, a lakásán s több ruhaneműt talált ott, amely a lopásból származik.

— **Szélhámoskodás szőlővel.** Nagybecskerekéről táviratozzák, hogy e hó elején egy elegáns fiatal ember telepedett meg a városban. Egyik fővárosi lapban apróhirdetéseket tett közzé, a melyekben a pénz előleges beküldése mellett csemege szőlőt ígért. Az apróhirdetésekre tömegesen érkeztek megrendelések, de a fiatal ember az ígért szőlőket nem küldte el. A pénzt elköltötte. A károsultak feljelentésére a rendőrség elfogta. Ekkor kiderült, hogy *Nagy* Árpádnak hívják s egy budapesti előkelő tisztviselő fia. Legutóbb a kassai gazdasági akadémiát végezte. A rendőrség kényszerutlevéllel küldte haza a különben még kiskoru fiatalembert.

— **A dohányzás, mint válóok.** A chicagói bíróság előtt páriát ritkító válópör adatai fekszenek. Egy nő adta be azt férje ellen, mert ez éjjelenként 2 óra felé fel kel, szivarára gyújt, s dacára minden kérésnek, könyörgésnek, addig nem hagy fel a dohányzással, míg az egész szoba meg nem telik füsttel. A nő

ezt egészségére károsnak tartja s ez okból kér a válás kimondását.

— **Két liter bor egy asszonyért.** Különös eset foglalkoztatja Rábé község lakosait, hol, ugylátszik, nagyon olcsó az asszony. A hét elején történt, hogy *Skován* Mihály összetalálkozott a korcsmában *Morvai* Tamás odaváló özvegy emberrel. Borozás közben szó jött az asszonyokról is, és Svokánt, a kiről tudták, hogy örökös háboruságban él a feleségével, azzal bosszantották, hogy ha haza megy, elveri a felesége. E közben *Morvai* megjegyezte, hogy hát miért nem ad tul az asszonyon, ha nem tud vele békességben élni. *Skován* erre azt válaszolta, hogy oda adná ő már az ördögnek is, csak vinné valaki. Erre azután *Morvai* tréfásan hozzátette, hogy fizet két liter bort az asszonyért, ha neki adja. *Skován* megörült az ajánlatnak, tenyerébe csapott *Morvainak*, hogy áll az alku. A két liter bort rögtön kihozatta *Morvai* s utána jött a többi is. E közben megizenték a dolgot *Skován* feleségének is, a ki rögtön összecsomagolta a ruháját és elment *Morvai* házába. Két napig volt már az asszony *Morvainál*, a mikor tegnap beállított *Skován* *Morvaihoz* és az asszonyt visszakövetelte. Az asszonynak azonban, ugy látszik, tetszett az új állapot, mert hallani sem akart a viszatérésről, a mi miatt előbb *Skován* és az asszony között zajos veszekedés támadt. *Morvai* egy ideig hallgatta a veszekedőket, mikor azonban *Skován* torokon akarta ragadni az asszonyt, közbelépett ő is az asszony védelmére s együtt verték *Skován* a ki védelmére a konyhában egy baltát kapott fel s azzal akkorát csapott *Morvai* fejére, hogy az rögtön eszméletlenül terült el a földön. *Skován* a vér láttára elfutott, mivel azonban a sérülés oly súlyos, hogy *Morvai* aligha marad életben, a csendőrség elfogta *Skován* s beki-sérte a járásbírósa börtönébe.

— **Felvidéki szenzáció.** *Kassáról* táviratozzák: Szöllőcske községben a Bodrog folyón hidépítés közben *Fülöp* Mihály munkavezető gondatlanságából négy munkás vízbe fullt. *Tomcsák* János alsó-vadászi lakost a szikszai vásárra menet meggyilkolták és 600 koronáját elrabolták. A meggyilkolt embert a szekéren hagyták, a lovakat pedig elhajtották.

— **Vallomás a halálos ágyon.** Hat év előtt történt, hogy Miénkében *Jenske* birtokosnak el-tűnt három éves kis fia. A felizgatott nép akkoriban rituális gyilkosságnak vélte az eltűnést. Most hat év után derült ki a való. *Renke* erdész halálos ágyán bevallotta, hogy ő ölte meg a kis gyermeket véletlenségből. A gyermek az erdőben játszott, az erdész vodnak nézte s lelőtte. Félve a büntetéstől, elásta a gyermeket az erdőben. A haldokló vallomása szerint utána ástak a megjelölt helyen s tényleg megtalálták a gyermek holttestét.

— **Tulajdonos keresztetik.** Egy fekete télikabát vár gazdára a rendőrség bünygyi osztályában. A kabátot a mult heti vásáron *Zsótér* István 12 éves suhanc lopta a Szabadság-térről. Ő ugyan azt állítja, hogy a földön találta a ruhadarabot, de minthogy *Zsótér* fiatal kora dacára már többször megfordult lopásért a rendőrség előtt, bizonyos, hogy ez a kabát is bűnös uton jutott a suhanc-gyerek tulajdonába. A gazdátlan kabát fekete szőrméből való, fekete prémes, sujtásos és három gomb van rajta. Vadonat új, mert a zsebel még sehol vannak varrva. Igazolt tulajdonosnak a rendőrség átadja a kabátot.

— **A buzgalom, melyet Porter Vilmos Nagy-Aruhaza a Szabadságtéren,** abban az irányban kifejti, hogy tisztelt nevőinek minden kíváncsiságát teljesítse, vizionzásra talál a publikumban. A kereskedő ambíciója, egyesülve a közönség elismerésével és bizalmával segítették Porter üzletét arra a magas nívóra, amelyen ma áll. Porter Vilmos Nagy-Aruhaza hova tovább Délmagyarország legelső vállalata lett ezen nemben s a közönség rokonszenvvel kíséri Porter fáradhatatlan, szakavatott munkásságát. Ma délután az elkészített életnagyságu *ingyen-ké-*



pek egy nagy sorozata lesz az áruház kirakataiban látható.

— **Ujtás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiai tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 858. Minden vásár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen újításra.

— **T. üzletfelénk** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám, Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdankat, valamint az Aradi Közlöny kiadójavatalat érdeklő megbízásokat.

— **x— Budapest főváros elsőrangú szállodája az Angol királynő szálló** (Deák Ferenc-utca 1) melyet különös figyelmébe ajánlunk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics Ede* — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben részesíti vendégeit.

— **x— Festészeti műterem** nyílt meg amateur-iskolával kapcsolatban, a Szabadság-tér 10 sz. Schreyer-ház első emeletén 16. ajtó, november 3-án *Millye Kálmán* akad. festő és *B. Újváry Ernő* vezetése alatt. Festészeti megrendeléseket, nevezetesen *arcképeket*, úgy természeti ülést, mint fénykép után a legjobban s jutányosabban készítenek, nemkülönböztetve megrendelhető minden más tárgy *festmény*, mint *táj, csendélet, szalon és egyházi kép*. A közeli ünnepekre sok rendelés történik, miért is kéretnek a t. rendelők rendeléseiket inkább előbb megtenni, hogy azok idejére elkészíthetők legyenek. *Tanítványok* a festészet minden ágából a legjobb kiképzést nyerhetik. Rendkívül előny az, hogy a tanítvány a műtermet mindennap minden időben veheti igénybe. Hetenkint kétszer előadják a szemléleti látszattant, melynek tudása nélkül jól rajzolni lehetetlen. Főlévelnek oly ideiglenes tanítványok is, kik valamely ajándéktárgyat akarnak meglepetésszerű készíteni. Dilettáns munkák készítésére esti tanfolyam 5—7-ig villanyvilágítás mellett. Hölgyek részére teljesen külön terem. Tanítványok főlévelnek minden nap.

— **x— Feltűnést keltő találmány** a fogtechnika terén. Műfog koronák és műfog áthidalások aranyban. Műfog inylemez nélkül. A műfog koronák aranyból (arany sapka) pótolják az oly fogakat, melyek már nem tömhetők, vagy letöredtek. A műfog koronák erősen vannak elhelyezve, mint a természetes fogak. A fog-áthidalás segítségével oly fogsorok készíthetők, melyek a szájban tartósan ülnek a nélkül, hogy azokat ki kellene venni. Ezen áthidalás által a műfogaknak a természethez való hasonlósága csak emelkedik, megjegyzendő azonban, hogy úgy a műfog koronák, mint fog-áthidalások és zománcfogak arannyal fűzve csakis akkor készíthetők, ha még néhány fog-yökér, vagy természetes fog van a állapocásban. — **Kautsug-fogakat** arannyal bevont inylemezek nélkül, esetleg inylemezekkel jótállás mellett a legjobban készíttetnek *Morgenstern Gyula* fogászati műtermében Aradon, Salacz-utca 4. szám alatt.

— **x— Felhívjuk t. olvasóink figyelmét** Pósa Vilmos, ezéltt Latzkovits A. és Tarsa (Budapest, Andrassy-ut 3.) férfi és női divataruházának hirdetésére. E kiváló cég állandóan nagy raktárt tart a legmodernebb férfi divatujdonságokból, valamint női divatkülönlegességekből. Arad bámulatosan mérsékelték, miért a saját érdekében cselekszik mindenki, ha szükségleteit ezen elsőrangú cégnél szerzi be. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

— **x— Orvosok figyelmébe** ajánljuk a Cerverello tanár-féle *igazol* és az ehhez szükséges belélegző készüléket „*Salus*“-t, melyet a tüdő és légzőszervek bajainál a legelső bel és külföldi kórházakban kipróbáltak. Prospektust ingyen küld dr. Egger „Nádorgyógyászatára“ Budapest, Váci-kört 17.

— **x— Gyomorhajban szenvedőknek!** Számos tekintély nyilatkozata és még több elismerőlevél: a legmelegebben, sok esetekben nagy elragadtatással dícsérik és ajánlják a Brády-féle mariacelli gyomor-cseppeket, melyek étvágytalanság, gyomor gyöngeség, székrekedés, a gyomortól támadt fejfájás és egyéb gyomorkajajknál sikereket használnak. A Mariacelli gyomor-cseppek kipróbált hatásuknál fogva valószínűleg világhírűvé lett és az olcsó — kis üveg 40 kr. nagy üveg 70 kr. — árúknál fogva mindenki megszerezheti magának ezen kitűnő háziszert.

Ezek minden gyógyszerárban megszerezhetők, de tessék határozottan Brády-féle mariacelli-gyomor-cseppeket kérni és a védjegyre vigyázni, nehogy valami más nem felelő utánzatot kapjunk.

## Arad a mult hóban.

— A polgármesteri jelentése. —

Arad, november 9.

*Salac Gyula* kir. tanácsos ma adta ki az *utolsó* polgármesteri jelentését mely a város október havi állapotát így festi:

(Közegészség, népesedés.)

A közegészségi viszonyok a mult havinál kedvezőbbek voltak, a betegülések gyérültek, az összes halálozás 18 esettel, városi illetőségek halálozása 28-el csökkent, és az újszülöttek száma pedig az elhaltakét 39-el haladta meg. A hurutos tüdőbajok s a csusz jelentkeztek nagyobb számban a tápcsatorna betegüléséi s a gumókóros bántalmak az előző havi korlátolt számban tapasztaltak. A heveny fertőző kórfarmák közül a vörheny 12-uj esettel és a tífus 7 esettel volt b. jelentve. Más ragályos betegülés nem észleltetett. A trachomás betegek száma volt szeptember hó végén 13, szaporodott 2, gyógyult 2, maradt 13, a kórházban kezelteték 8, idegen 7.

Elhalt összesen 104 egyén, 56 férfi, 48 nő, az elhaltak között helybeli 87, idegen 17. Bal-eset következtében meghalt 1, öngyilkosság előjött 8, halva született 2. A városi lakosság halálozási évi aránya 1000:11—3. A megyei kórházban ápolatott 366 egyén, az izraelita kórházában 8, ezek közül gyógyult 126, javult 61, meghalt 25. Az ápoltak között helybeli illetőségű volt 52.

A népesedési viszonyokban változás nem állott elő. Élve született 126 gyermek, 77 fiu, 49 leány; törvényes 103, törvénytelen 23. A születések évi aránya 1000:28'0. Házasság kötöttetett 49.

(Rendőri ügyek.)

A személy- és vagyonbiztonság nagyobb mérvű bünesetek által megzavarva nem volt. A 80 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettei 25 esetben kinyomoztattak.

A kihágási bíróságnál szeptember hóról elintézetlen maradt 127 ügy, októberhóban befolyt 242, ebből elintézés alatt állott összesen 230, tárgyalás alatt maradt 139. Letartóztatott, részben előállított 120 egyén, ezek közül elítélletett 98, a bíróságnak átadatott 2. Kiutasított 43. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tárgyalatott és elintéztetett 11. Letartóztatva volt 140 egyén, eltoloncoltatott 18.

A bejelentési hivatalnál bejelentetett 2104 beköltözés és 1869 kiköltözés. Bejelentés mulasztásért büntetett 2 egyén. Bejelentetett s nyilvántartásba vétetett 889 cseléd és 2011 gyári munkás.

A vendéglőkben szállva volt 1358 utas. A szolgálati viszonyból eredő panasz tárgyalatott 43, büntetett 59 cseléd.

(Ipar-ügyek, szegények.)

A kapitányi hivatalnál, mint iparhatóságnál iparjogositványt nyert 24 iparos, 9 kereskedő, iparát áthelyezte 6 iparos, 4 kereskedő, megszűntette 9 iparos, 12 kereskedő A tanonclajstromba bejegyezett 12 iparos, 17 kereskedő tanonc. A viszony megszűnt 8 iparos, 1 kereskedőnél. Iparkihágási ügy tárgyalatott 3, büntetett 2 iparos, 1 kereskedő. Munkakönyvet kapott 14 segéd, azzal jelentkezett 78, ideiglenes igazolványt kapott 3, azzal jelentkezett 9.

A városi szegény ápolásban elhelyezve volt 105 egyén, kibocsájtatott 3, meghalt 3. Október hóban felvétel 2, maradt e hó végén 101. Élelmezésükre 3160 adag melegétel és ugyanannyi adag kenyér szolgáltatott ki. A havi segélyben részesített szegények száma volt 661, október hóban felvétel 6, a segély megszűnt 4-nél, maradt e hó végén 668. A város közönsége által tartott árva és leleny gyermekek száma volt szeptember hó végén 117, október hóban anyjának visszaadatott 8, máshelyre vitetett 1, maradt e hó végén 113.

Tűz 4 esetben volt, nagyobb arányokat azonban egy sem öltött.

A községi bíróságnál október hóban befolyt

1485, mely mind elintéztetett. Végrehajtás fogatosított 193, árverés tartatott 2.

A katonaiügyek szabályszerűen vezetettek. Tartózkodásra és távozásra jelentkezett 318 közös hadseregbeli és 151 honvéd-tartalékos. Utóállított 1 idegen illetőségű hadköteles. Onként besoroztatott 11. A póttartalékba áthelyeztetett 1. Elbocsájtatott 1. A város terhére vendéglőkben elszállásoltatott 1 tábornok, 5 törzsiszt és 27 főtiszt.

(Adó, és pénztárak.)

Az adóbehajtás eredménye a következő volt. Befolyt: állami adó 36183 kor 34 f. leiratott 15141 kor. 90 fill. összesen 51325 kor. 24 fill. hadmentességi díj 993 kor. 83 fill., jog- és bélyeg illeték 3243 kor. 99 fill., községi adó 17620 kor., 04 fill., leiratott 6777 kor., 12 fill., összesen 24397 kor. 16 fill., utadó 2158 kor., 04 fill., leiratott 442 kor. 13 fill., összesen 2595 kor. 17 fill., átírási díj 2039 kor. 50 fill. iparkamarai díj 356 kor. 38 fill., idegen közadó 941 kor. 02 fill., leiratott 7399 kor. 75 fill. összesen 8340 kor. 77 fill., szárazér szabályozási költség 102 kor. 76 fill., csatornázási költség 6498 kor. 94 fill. Az árvapénztár forgalma volt bevételben a mult havi maradvánnyal együtt 540009 kor. 78 fill., kiadása 16968 kor. 35 fill., maradvány 523040 kor. 78 fill.

A házi pénztár bevétele volt 137547 kor. 33 fill., kiadása volt 116208 kor. 16 fill., maradvány 21339 kor. 17 fill. Az utépítési alap bevétele volt 2595 kor. 80 fill., kiadása volt 1278 kor. 02 fill., maradvány 1317 kor. 78 fill. A különféle alapok bevétele volt 762399 kor. 68 fill., kiadása volt 62085 korona 90 fillér, maradványa 700813 korona 78 fillér. Követvám befolyt 6676 kor. 36 fill. Helypénz befolyt 6776 kor. 48 fill. Partvám befolyt 1320 kor. 46 fill., összesen 14973 kor. 32 fill. Kiadás volt 1838 kor. 25 fill., maradt tiszta jövedelem 13140 kor. 07 fill.

A mértékhitelítő hivatalnál hitelesített 75 drb. folyadék mérték, 1069 drb. hordó, 103 drb. száraz tárgy mérő, 2 drb. mérleg, 16 drb. súly. Hitelesítési díj befolyt 861 korona 65 fillér.

Az állategészségügy kielégítő volt. A sertésvész szündefélben van. Eszleltetett még azonkívül a takonykór 1 lovon, mely kiirtatott.

## VAROS ES MEGYE.

### Folytatolagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1901. évi november hó 13. napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

18. Az egri Dobó-szobor-bizottságnak kérelme a szobor költségeihez való hozzájárulás iránt. 19. Az aradi vadásztársulat kérvénye a vadászati jog bérlete iránt kötött szerződésnek 6 évre való meghosszabbítása iránt. 20. *Sármezey Akos és Hász Kálmán* kérvénye a várostól haszonbérlet földre nézve kötött szerződésnek *Hász Kálmánra* való átruházása iránt. 21. Az országos magyar kertészeti egyesület átirata a rendezendő kiállításon való részvétel és jutalom díj adományozása iránt. 22. A tanács jelentése az aradi lövész egylettel a városliget bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása iránt. 23. Ugyanaz az aradi casino egyletnek a várostól bérelt lakás bérbiztosítékának letévesése alól való felmentése iránti kérvénye. 24. Ugyanaz *Faragó Gyulával* a várostól bérelt nagylegelőbéli 54.100—1110 és 855.291—110 hold föld haszonbérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 25. A tanács jelentése a m. kir. pénzügyigazgatóság által folyó évi szeptember havabam elő és leirt állami adó után esedékes községi adó elő és leírása tárgyában. 26. Ugyanaz *Kodrán Váza, Timotics Szida, Luhocza István, Máté János, Maris Sebők, Nadler Lajos, Kronstein Vilmos dr., Szerbesz Mária, Drecsin János, Steiner Jakabné, Pui Mária, Nuridsán Józsefné, Barcza Sándor, Argyelán Demeter, Kulcsár Istvánné, Schmidt Gyula, Schneider József, Gábor András, Mistéth Zoltán és Jozsitz Isza* által emelt új épületek községi edómentessége tárgyában. Arad, 1901. évi november hó 9-én. *Insitőrüs Kálmán* s. k., 16-jegyző.



## TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A polgári törvénykönyv. A soha nem születő jogalkotás egyik legújabb nagy műve: a magyar általános polgári törvénykönyv ismét közelebb jutott a teljes befejezéshez. A polgári törvénykönyv miniszteri tervezetének megokolásából most jelent meg a harmadik kötet, mely a kötelmi jogi rész megokolását foglalja magában. A negyedik kötet, mely az örökösödési jog megokolását tartalmazza, be lesz fejezve a nagy mű.

Most egy éve jelent meg az általános polgári törvénykönyv miniszteri tervezete könyv alakjában. Hamarosan egymásután sorra kerültek a polgári törvénykönyv egyes részeiről kidolgozott megokolás kötetek is. Legelőször a dologi jogi rész, majd a személyi és családjogi részt, most pedig a kötelmi jogi rész megokolása lát napvilágot. Nemsokára az örökösödési rész indoklását is közzéteszik. Időközben a nagy operátumot német nyelvre is lefordították és nyomtatásban közzétették.

Valóságos irodalom fejlődött ki máris a polgári törvénykönyv tervezete körül. A most megjelent kötelmi jog megokolása már tisztán tudományos érdekből is annál becsesebb, mert a magyar kötelmi jog kodifikálva nincs. Jogszokás alapján halad a törvénykezési gyakorlat. A kereskedelmi törvény életbelépte óta azonban ennek kötelmi joga szabványait kezdtek alkalmazni a nem kereskedelmi jogviszonyokra is. Ezt azonban igen tekintélyes jogtudósok elenezték és visszautasították. E kötelmi jog megokolásából aztán megismerjük a helyes jogelveket és mélyebben behatolhatunk a törvénytervezet intézkedésének értelmébe. A megokolás hat cím alatt foglalja a kötelmi jogi kérdésekkel. Eszerint szerződésből, tiltott cselekményekből származó kötelmi viszonyokat tárgyalja, majd a kötelek tartalmát, a több hitelező és több adós viszonyát, a követelések és tartozások átszállásának, végül a kötelek megszűnésének és elévülésének eseteit ismereti meg.

§ Sikkasztó ágensek. Egy budapesti ügynői irodának a tulajdonosait, Radócz Vilmost és Weinberger Mihályt sikkasztás miatt jelentette fel a bécsi Gruber és Klein-cég. Átvettek ugyanis a cégtől, annak ígérese mellett, hogy részére ügynökkösködni fognak, egy mintagyűteményt és nagyobb pénzelőleget. Többet aztán semmivel sem törődtek. A törvényszék vád alá helyezte a két ügynököt s ellenük kitűzte a főtárgyalást. Am a tárgyalásra nem jelent meg a vádlottak egyike sem, mire az ítélőtanács, melynek Szabó Géza bírő volt az elnöke, elhatározta, hogy a jövő tárgyalásig is Radócz Vilmost vizsgálati fogságba teszi, Weinberger Mihályt pedig a tárgyalásra elő fogja vezetetni.

## Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.04
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinóról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinó délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. n.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.53
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

## Huzás már a jövő héten.

Főnyeremény 1511  
60,000 korona.

Válogasson az osztálysorsjáték

november 21. és 22-iki

huzására a következő

szerencseszámokból:

47772 25793

55818

36068 50758

92644

76836 47771

25798

50773 36070

100,000 sorsjegy

50,000 nyeremény.

Első osztályú sorsjegyek ára:

Egy  $\frac{1}{1}$  1. osztályú sorsjegy 12 kor. — fil.  
Egy  $\frac{1}{2}$  1. osztályú sorsjegy 6 kor. — fil.  
Egy  $\frac{1}{4}$  1. osztályú sorsjegy 3 kor. — fil.  
Egy  $\frac{1}{8}$  1. osztályú sorsjegy 1 kor. 50 fil.

E szerencseszámok bármelyikét megvásárolhatja:

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üzletben Arad.

Atzél Péter-utca 1. szám.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye.

ALAPITATOTT 1875. ÉVBEN.

Videki megrendelések pontosan eszközölköttek

Megyel és városi telefon: 129-ik szám.

## Huzás már

november 21. és 22-én.

Főnyeremény

60,000 korona.

Szerencseszámok kaphatók!

Huzás már a jövő héten.

## IDEGENEK ARADON.

— November 9. —

Vass szálloda. Sugár Béla utazó Budapest. — Posszert János téglagyáros Buttyin. — Man Lőrincz utazó Bécs. — Kohn Leopold utazó Bécs. — Krausz Lajos utazó Budapest. — Grosz kereskedő neje Battonya. — Mayer József utazó Bécs. — Fried Ignácz utazó Budapest. — Wurm Dániel utazó Prága. — Jamnitz I. utazó Bécs. — Németh Béla utazó Budapest. — Klein József utazó Budapest. — Ditmár Ferenc utazó Bécs. — Teutschlander Frigyes utazó Bécs. — Neusteter Frigyes utazó Bécs. — Hönig Adolf utazó Bécs. — Falk Ottó utazó Debrecen. — Greif Sándor utazó Bécs. — Herczog Gyula utazó Bécs. — Kohn Jakab utazó Budapest. — Lasce Gusztáv utazó Budapest. — Frandre Mihály utazó Frankfurt. — Lustig Adolf utazó Budapest. — Dr. Morár Valér ügyvéd Lippa.

## KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 9.

Déltőzsde. Buzakinál mérsékelt, a vételkedv gyöngé. Lányha irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba, közben 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműk bányadtak. Időjárás borús.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. Áprilisra . . . . . 8.64—8.65  
Rozs 1902. Áprilisra . . . . . 7.35—7.37  
Zab 1902. Áprilisra . . . . . 7.36—7.38  
Tengeri 1902. májusra . . . . . 5.44—5.45  
Repce 1902. augusztusra . . . . . 11.85—11.95

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. Áprilisra . . . . . 8.07—8.68  
Rozs 1902. Áprilisra . . . . . 7.37—7.38  
Zab 1902. Áprilisra . . . . . 7.40—7.41  
Tengeri 1902. májusra . . . . . 5.46—5.47  
Repce 1902. augusztusra . . . . . 11.80—11.90

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény . . . . . 617.50  
Magyar hitelrészvény . . . . . 632.—  
Leszámlolóbank részvény . . . . . 408.50  
Rima-Murányi vasmű részvény . . . . . 408.—  
Oszták-magyar államvasuti részvény 620.25  
Közúti vasút . . . . . 553.50  
Városi villamos vasút részvény . . . . . 278.—

## Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, november 9.

Magyar aranyjárdék 40/0 . . . . . 118.—  
Magyar koronajárdék 40/0 . . . . . 92.95  
Magyar arany 41/20/0 . . . . . 121.25  
Magyar ezüst 41/20/0 . . . . . 100.25  
Magyar keleti vasút . . . . . 118.—  
Magyar földtehermentesítési kötvény . . . . . 93.25  
Magyar italmegváltási kötvény . . . . . 99.85  
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény . . . . . 93.50  
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön . . . . . 178.50  
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön . . . . . 144.—  
Oszták papírjárdék . . . . . 98.30  
Oszták járdék ezüst . . . . . 98.05  
Oszták járdék arany . . . . . 118.90  
Koronajárdék . . . . . 95.25  
1860-iki államsorsjegyek . . . . . 138.50  
Oszták-magyar bankrészvény . . . . . 1602.—  
Magyar hitelbank részvény . . . . . 632.—  
Oszták hitelbank részvény . . . . . 615.75  
Oszták-magyar államvasút . . . . . 620.—  
20 frankos arany (Napoleonkor) . . . . . 19.04  
Német birodalmi márka . . . . . 117.12  
London . . . . . 239.15  
Páris . . . . . 95.20

## Városi színház.

Vasárnap, 1901. évi november hó 10-én:

Bérletszűnet.

Bérletszűnet.

Délután 3 $\frac{1}{4}$  órakor, fél árakkal:

Zaza.

Szánmű 5 felvonásban. Írták: Pierre Berton és Simon Fordította: Heltai Jenő.

SZEMÉLYEK:

Zaza . . . . . Komlósy I.	Cascart . . . . . Giréth K.
Anais . . . . . Bácsné.	Bussy . . . . . László Gy.
Toto . . . . . Kley Mariska.	Michelin . . . . . Nemes S.
Simone . . . . . Garai Ilona.	Dubuisson . . . . . Fenyéri Mór.
Floriane . . . . . Menszáros M.	Martin . . . . . Boda Ferenc.
Dufresné . . . . . Angyal Ilka.	Malardot . . . . . Mezei Péter.
Natalie . . . . . Becskíné.	Lartigon . . . . . Polgár S.
Dufresne . . . . . Palágyi L.	Duclou . . . . . Réti István.

Kezdete 8 és fél órakor.

Bérlet 41. sz.

Páratlan.

Este 7 órakor, rendes árakkal:

A cirkuszélet.

Operette 3 felvonásban. Írták: I. T. Tanner, W. Pallings, Harry Greenbank és Adrian Ross. Zenéjét szerette: Ivan Caryll és Lionel Monckton. Fordították: Fáy és Faragó.

SZEMÉLYEK:

Titus Wennys Polgár S.	Drivelli . . . . . Fenyéri Mór.
Lady Dianna Kalocsa R.	Drivelliné . . . . . Tolmáiné.
Dóra, leányuk Felhő Rózsi.	D'Épernay . . . . . Menszáros M.
Raginald . . . . . Nemes S.	Rose Gompson Komlósy I.
Dick Capel . . . . . Giréth K.	Favorita . . . . . Arkossyné.
Gustave . . . . . Réti István.	Lucille . . . . . Haidt Margit.
Biggs, pincér Rubos A.	Albertoni . . . . . Arkossy V.
Gaston . . . . . Palágyi L.	Rendőrbíró Boda Ferenc.

Kezdete 7 órakor.

# Értesítés.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy  
Aradon, **Aztel Péter-utca 1. szám, (az udvarban)**

Telefon-szám: 407.

**50,000 kötetes**

## Kölcsönkönyvtáram

magyar, német, francia és angol  
pótjegyzéke  
**megjelent!**

Ezen pótjegyzékek tartalmazzák az egy év óta megjelent összes újdonságokon kívül ama több ezer kötetnyi pótlásokat is, amelyeket a kölcsönkönyvtár lehető legteljesebbé tételére véget egy év óta áldozatot nem kimélve, beszeresem.

Ugy a törzs-, valamint a pótjegyzékeket is, díjmentesen bocsátom bérletim és minden érdeklődő rendelkezésére.

Kölcsönkönyvtáramban, mely a legnagyobb a vidéken, minden újdonság megjelenés után azonnal több példányban kapható.

Kölcsöndíj: 1 óra 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A kölcsön díj a tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek újak és tiszták.

Vidéki bérlet is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekesebb műveket. Az el- és visszaküldés lakattal elzárt ládikában igen könnyű és kényelmes kezeléssel történik.

Kiváló tisztelettel:

1345

### KERPEL IZSÓ

könyvkereskedése és kölcsönkönyvtára.

## Jókai

nemzeti kiadása, **Arany, Vörösmarty, Marlitt, Vas Gereben, Eötvös** összes művei és sok egyéb kaphatók egy óriási könyvtár vétele folytán **bámulatos olcsó áron** ugyane cég **Andrássy-tér 20. sz.** alatti könyvkereskedésében.

Előnyös alkalmi vételek hangjegyekben; minden zenemű-újdonság kapható.

Naponta képes levelező-lap újdonságok.

Telefon 385.

## REGENY-CSARNOK.

### A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

Írta: **Theuriet André.** [42]

(Folytatás.)

Asztalhoz ültek, a leves elköltése után társalgást kezdtek. Két ószinte s nyílt fiatal ember közt nagyon hamar megy az ismeretség. Mikorra a csibére s a salátára került, a sor, az adószedő már elbeszélte Etiennek, hogy nőlt, s azon reményben jött Lössignybe, hogy majd azon leánnyal találkozik, ki neki adott szavát megszegte. Hogy Etienne se maradjon

adós, elbeszélte, hogy mi okból hagyta el Párist. Etiennek párisi volta s a háromezer frankos megrendelt kép története, nagyban emelte őt a tourani szemében. Az adószedő bizonyos tiszteletet érzett azon művész irányában, a kinek ezer tallért fizetnek egy festéssel bemázolt vászonért. A málna illatú chinói ó bor, melylyel az adószedő nagyon bőkezűleg bánt, a két vendéget még közlékenyebbé tette. A beszélgetés l'arisról s gyönyöreiről folyt. Brossard az 1855-iki kiállítás alkalmával volt ott, s még nagyon élénk emlékezetében volt egy a Mabiliban töltött este. Csillogó szemekkel s kiörög nevetéssel beszélt a Mabilieról, s ropantul csodálkozott, a mikor Etienne bevallá, hogy ő még sohasem tette be lábát a gyönyörök helyére. A csemegénél Brossard az asztalra könyökölve, s uj mandulákat törve azt kérdezte Etienne-től, hogy melyik faluban szándékozik lelepedni.

— Valóban magam sem tudom, felelé a fiatal ember, egy ideig ide-oda döngök, s olyan környéket keresek, hol érdekes arcokat s alakokat találok festményem számára s még hozzátevé, a kik najlandók mintául szolgálni... mert az a fő, s tapasztalásból tudom, hogy e tájon a parasztokat, de különösen az asszonyokat nem könnyű rávenni, hogy mintául szolgáljanak.

— No, ha csak ez az egész — mondá az adószedő poharát kiürítve, akkor jöjjön velem Pressignybe... Ott nagyon könnyű, rózsás az élet. Olyan lakást keresek ott önnek, hol kedvére dolgozhatik, s Martial Brossard nevemre mondom, ha mintára van szüksége, csinos, de nem kicicomázott leányokkal fogom megismertetni. S azután ön jó fiúnak látszik, ha megunta a vendégfogadót, hozzám jön vacsorára... Olyan, szakácsnőm van, hogy nincs párja a galócagomba készítésében... Ertette?

— Elfogadom, viszonya Etienne olyan hangon, melyben a Pressigny név rokonszenvesen egyesült a Desroches Terézre való visszaemlékezéssel.

— Jól van! Még ma este elmegyünk, s félajánlom szolgálatomat azon reményben, hogy ott jobb szállásra akad.

— Itt vannak podgyásza?

— Nem, Barronban hagytam a „Fehérlő“-nál.

— Holnap elhozhatja, mi gyalog is elmehetünk, pipaszó mellett... Csak két helynyire van ide... Bucsuzzunk el Jakobné asszonytól, s induljunk, mert az idő borul s kár lenne, ha az eső előbb elfogna, mielőtt oda érünk.

Etienne az ablakhoz ment. Az ég valóban beborult, s a láthatáron vastag felhők gyülekeztek. Hamar kifizették költségüket, elértek a Creuse partjára, hol egy komp volt a folyó közepén, mikor az eső nagy lanyha cseppekben kezdett esni.

— Csekélység, mondá Martial Brossard, nyugtalan pillantást vetve uj kabátjára, jó gyalogló?

— Igen.

— Ez esetben megkérteszerezzük lépteinket, s megelőzhetjük, a vihar teljes kitörését.

Az is időbe került, míg Etienne a „Fehérlő“-nél lévő málnái felől intézkedett, s mire a Kenderes oldalára értek, az eső derekasan esett.

— Teringettél! mondá az adószedő, zseb-kendőjével takarva be kalapját, — egészen át fogunk ázni!

Etienne elnevette magát, Hozzá volt szokva efféle meglepetésekhez s egy záportól még nem ijedt meg. Különben is a chimoni bor málna-izü nedve vig kevélyre hangolta.

(Folytatása következik.)

# INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedése

ajánlja

1377

## Óriási antiquar-könyvtárát.

Beszerezhető minden

**jogi, szépirodalmi,**  
vagy tudományos szakmunka.

Vesz egyes munkákat és egész  
könyvtárakat.

Az összes folyóiratok előfizethetők  
és számonként házhoz kézbesítetnek.

Borivóknak, kik a bort savanyvizűvel azo  
retik vegyíteni, mindenképp  
**MATTONI-FELÉ**  
**GISSHÜBLER**  
SÁVANYÚ-KITT  
ajánlható! E viz közömbösíti a bor savát és az italnak  
szép kellezetest, ingerő melékist ad, annélkül, hogy  
azt fokotóra foztaná.

419

## NAPIREND.

November 10. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Boldogasszony olt. — Protestáns naptár: Boldogasszony olt. — Görög-keleti naptár (október 28.): Neonilla. — A nap kél 6 óra 43 perckor, nyugszik 4 óra 12 perckor. — A hold kél 5 óra 45 perckor, nyugszik 3 óra 46 perckor.

November 11. Hétfő. Róm. kath. naptár: Márton püspök. — Protestáns naptár: Márton püspök. — Görög-keleti naptár (október 29.): Abraham. — A nap kél 6 óra 45 perckor, nyugszik 4 óra 10 perckor. — A hold kél 6 óra 44 perckor, nyugszik 4 óra 20 perckor.

Hőjárás. Legnyomás reggel 7 órakor 761.7 milliméter, délután 2 órakor 760.4 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor 9° + 13, délután 2 órakor 13° + 10.5. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor D. 4, délután 2 órakor DN. 4. — Felhőzet: reggel 7 órakor többnyire derűl, délután 2 órakor félderült. — Csapadék az usóbbi 24 órában 0 milliméter.

Hőjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Arad- a küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Széles, hűvös, elvétve csapadék.

Szabadságarol emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-es emelet). Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Bérletdíj: Hétköznapiakon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11/2—12/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1/2—2/2 óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erkelye-múzeum helyisége mellett ülésterem.

November 10. Az aradi alkalmazottak takarékos, segély- és hitelgyűlésnek alakuló közgyűlése délután 3 órakor (Városház.). — Az aradvidéki iparegyesület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Városház.). — Az aradi kir. főgymnázium és állami főreáliskola ifjúsági segélyező-egyesületének választmányi ülése délelőtt 11 órakor.

November 13. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

November 16. Az aradi tornaegyesület háziversenye.

November 17. Törvényhatósági bizottsági-tagok választása.

November 23. A hippai róm. kath. jótekonny nőgyűléstáncal egyetkötött hangversenye (József főherceg szálló.)

November 28. Burmester Willy hangversenye délután 4 1/2 órakor (Fehér Kereszt.)

# Gaál Lipót

124. számú sz.

**ARADON, Andrássy-tér 17. sz.**

Alapítottatott 1860-ban.

Pontos kiszolgálás.

Jutányos árak.

Javítások és vidéki megrendelések a legpon-  
tosabban jutányos árakon eszközöztetnek.

Szemüvegek, orrosipetők, lorgnettek, finom acél, nickel tekenősbéka-csont, doublé és a magy. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett ezüst és 14 karátos arany kerettel ellátva. A lencsék pedig a legfinomabb kettős optikailag csiszolt üvegből és valódi hegyi kristályból készültek.

Zeiss és Göerz-féle prizmás színházi és tábori látes-  
vek 4 egész 12-szeres nagyítással.

Dus raktár minden szakmához tartozó  
árakból, u. m.: színházi és tábori lát-  
esővek, nagyító-üvegek (mikroszkop), hő-  
mérők és légnyommérők (Aneroid barometer),  
lázmérők orvosok számára, hitelesített  
szesz- és pálinkamérők, bor-, sör-, ecet-,  
tej-, vaj-, benzol-, lág- és fagyalmérők.

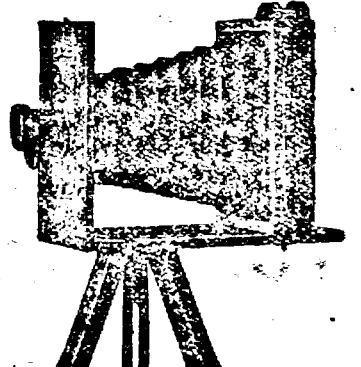
Stereoskopok, pantoskopekból Nagy válasz-  
ték stereoskop képekből. Az orvos által előírt  
szemüvegek és orrosipetők pontos méret  
után készülnek.

Állandó nagy raktár

### fényképezési apparátusokból

a continens legelső és legnagyobb gyáral-  
ból a legjutányosabb eredeti gyári árak  
mellett. Göerz, Zeiss és Voigtlander-féle  
gyűjtő- és világító-lencsékét bármilyen  
átmérővel és gyűjtő távolsággal szin-  
tén eredeti gyári árak mellett szállítok.

Összes fényképezési kellékekből állandó nagy  
raktár. 742



NYILTTÉR.\*

# Betörés

elleni biztosításokat, — ugy üzletekre mint magánlakásokra

legjutányosabb áron eszközöl

az

Első magy. általános biztosító társaság.

## Köszönetnyilvánítás.

Alulírott nem mulaszthatom el, hogy az aradi és csanádi egyesült vasutak nagytekintetű igazgatóságának ez uton is köszönetet mondjak, azon nagylelkű ténykedéseért, hogy szerencsétlenül járt fiam Engel Ármín gurahonci ezementgyári lakatos elhalálása után engem, — ki benne kenyérkeresőjét vesztettem el — 1200 korona kegydíjban részesített.

Borosjenő, 1901. november 9-én.

özy. Engel Izraelné.

A legdivatosabb

## fűző-szöveteink

megérkeztek.

Kérjük a m. t. hölgyközönség becses pártfogását.

1435

Kiváló tisztelettel

Brassay Testv.

Világhírű

## orosz karaván tea-fajok.

POPOFF K. & C. testvérek,

MOSZKVA.

Több európai udvar szállítója.

Legfinomabb fajok,

eredeti csomagokban

ARAD és KORNÉKÉN

csakis

VOJTEK és WEISZ

gyógyárú nagykereskedőknél kapható

ARADON.

## Divat- és kelengye-árúház.

# Deutsch Testvérek,

ARAD.

Külön

nagyobbitott

Szőnyegosztály:

Smyrna-szőnyeg.

Argaman-szőnyeg.

Axminster-szőnyeg.

Velvet-szőnyeg.

Tapestry-szőnyeg.

Kidderminster-szőnyeg.

Hollandi-szőnyeg.

Juta-szőnyeg.

Ágy- és fali-szőnyeg.

Peluche-függöny.

Szövet-függöny.

Csipke-függöny.

Ágy- és asztalterítők.

Flanell- és utazó takarók.

Lópokróc.

Legnagyobb választék.

Divat- és kelengye-árúház.

## Deutsch Testvérek,

ARAD.

Raktárak: Bécs, Temesvár, Lugos, Karánsebes, Datta.



ALAPITTATOTT 1850.

DIPMAR R. Budapest

os. és kir. udv. számtó

legújabb szerkezetű, szabaddalmazott villamos szalon, ebédlő, kávéház és vendéglő

csillárai

## Gebhart J. és Fia

cégnél

Aradon, Andrassy-tér 16.

kaphatók.

Ugyanott nagyválaszték található: ebédlő, tea, kávé és mocca-készletekből. — Minden egyéb az üveg-, porcellán- és lámpa-szakmába vágó használati- és dísz-tárgyakból.

Legújabb!!

„Kayser“ zinn-edények.

Christofle ezüst evőeszközök.

Berndorf alpaca-árak.

Telefon-szám: 219.

IGYÁRI ÁRON!!

# Szálloda-átvétel.

Van szerencsém a n. & közönség szives tudomására hozni, hogy a régi és legjobb hírnévnek örvendő,

a NÁDORHOZ címzett

szállodát és éttermet átvettem és azt lényegesen és izlésesen berendezve a nagyérdemű közönség szives rendelkezésére bocsátom. Számos éven át a Fehér Kereszt szállodában nyert bő tapasztalataimat saját üzletemben fel fogom használni arra, hogy nagybecsű vendégeimet minden tekintetben kielégítek.

Vendégszobáim tiszták és olcsók.

Éttermemben a legjobb ételek és tisztán kezelt italok lesznek a t. vendégeimnek kiszolgálva. Abonnenseket ugy a házban, mint a házon kívül jutányosan elfogadok.

A kiszolgálás a legnagyobb előzékenységgel és lelkiismeretességgel lesz teljesítve.

A nagyérdemű birtokos urak részére, kik fogaton jönnek a városba, lovaik részére istálló és szin áll rendelkezésre.

Szállodámat és éttermemet a nagyérdemű közönség szives jóindulatába és pártfogásába ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel

Grüner Gyula,

1439

a Nádor-szálloda bértője.

## Krausz Paulin

első és legnagyobb

aradi kölcsönkönyvtára,

Deák Ferenc-utca 2. sz.

Az őszi idény beálltával van szerencsém a t. olvasóközönségnek

50,000 kötetből álló kölcsönkönyvtáram

használatát felajánlani.

Kölcsönkönyvtáram a magyar, német, francia és angol szépirodalom minden jelesebb termékét tartalmazza. — a mai napig kiegészítve.

Minden újdonság megjelenésekor azonnal több példányban kapható!

Előfizetési árak havonként 1 kor. 20 fill.

vagy egyes kötetenként 8 fill.

A tanulóifjuság részére 1 kor. — fill.

vagy egyes kötetenként 6 fill.

Vidéki előfizetőim is a legpontosabb kiszolgálásnak részesülnek. Egyben hátkodok a t. könyvvásárló közönséggel tudatni, hogy az új folyóiratok és divatlapok, mint az „Uj Idők“, „Képes folyóirat“, „Divatszalon“, „Moderne kunst“, „Über Land und Meer“, „Wiener Mode“, „Buch für Alle“, „Modenwelt“ stb. I-ső számai már megjelentek és ugy bérletben, mint egyenként nálam már kaphatók.

Előfizetőimnek azokat pontosan házhöz küldöm

Dus készlet mindennemű papírárukban! Az összes tanszerek legkitünőbb minőségben!

Disz-levelepapír, képes levelezőlap-album, emlékkönyvek!

Minden e szakmába vágó dísz tárgy! Képes-levelező lapok nagy választékban!

Kiváló tisztelettel:

Krausz Paulin.



Városi és megyei  
telephon 150. sz.

# Ifj. Czeiler István

Városi és megyei  
telephon 150. sz.

fa-árak gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

## I. Gőzfűrészek áruk:

Deszkák, padlók és gerendák  
**tölgy, bükk, dió** stb. kemény-  
fa nemekből 5 mm. vastagságtól  
feljebb.

**Méret szerinti megren-  
deléseket is elfogadok.**

Mindenemű keményfa rönköket veszek.

## II. Épület asztalosság:

**Ajtók, ablakok, padozat**  
és **parkett** gyors és nagybani  
gyártása.

**Különlegesség** saját gyárt-  
mányu **gördülő ablak faredő-  
nyökben** (rolók).

**Portallé és modern bolt-  
berendezések gyára** stb.

## III. Gépeken való fakidolgozások, u. m.:

**Fűrészelés** (gerenda, palló s  
deszka vágások; valamint **kanya-  
ritások** (schweifolás, decoupirozás)  
**gyalulás** (egyengetés és vastagság-  
ból) **hornyolás** (kelelés) **furás,**  
**vésés és csapolás** olcsó árban  
darab vagy munka-óra szerint szá-  
mitva. 1173

Cserépszáritó keretek raktáron.

## TROPON-SÜTEMÉNYEK

a legízletesebbek és a legtáplálóbbak.

**TROPON-CAKES** (Bis-  
cuits) igen jóízű teásütemény, nagy  
fehérnye tartalmánál fogva na-  
gyon tápláló.

## TROPON-KETSZERSÜLT

táplálóbb a közönséges kétszersülnél. Tej,  
kávé, bor mellé a legjobb sütemény egész-  
ségesek és betegek számára.

## TROPON-KARLSBADI-

**KÉTSZERSÜLT** zsirtalan és  
szírtalan és azért igen  
könnyen emészthető sütemény gyöngé-  
gyomruak számára.

## TROPON-DIABETIKUS-

**KÉTSZERSÜLT** elonyező cse-  
kely liszt-tar-  
talma és nagy fehérnyetartalma miatt a  
szekerbajesok legjobb tápláléka. 327-1

Minden gyógyszerárban kaphatók.

Utbalgázitást ad: **Dr. RÖDER ÉS TÁRSA**  
**Dr. LÁSZLÓ FRIGYES**, osztr. magy. Tropon és  
Budapest, VI., Gyár- táplisz-gyárai  
utca 7. Klosterneuburg—Bécs.



Szállítható

== izzó ==

harisnyák

(Auerhálók nem szabada-  
dalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden  
égőre alkalmazhatók.

**25 darab 6 frt, 50 db 11 frt,  
100 darab 20 frt**

bérmentesen házhoz szállítva, jót-  
állás mellett, utánvétellel, 1178

**Glühstrumpf-Fabrik „BRILLANT“**

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.



A párisi és londoni hygienicus kiállításokon  
első díjakkal kitüntetett szépítőszere a

Hajós-féle

## IBOLYA-CRÉME

Bámulatos rövid idő alatt eltávolítja a  
szépséget, májfoltot, bíbrosot, bőrvörse-  
séget és mindenemű erőztartalmat-  
ságot.

Használata által kisimítja az arcon a rán-  
csokat s ifjú arcszínűt, a bőrnek fehérséget,  
gyöngédséget és üdéséget kölcsönöz és így  
a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen  
hatásu.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsira-  
dék és ennek következtében nappal is  
használható

Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya-crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül  
kellemes illatu

**Ibolya-crème szappan 35 kr.**

**Hajós-féle IBOLYA-TEJ**

(Ezen és Violetta de Hajós.) Ezen hygienikus modorú az arcz, nyak, kark és kezeknek megkapó szépséget,  
fehérítést és rózsaszínűben tündöklő varázssá színt kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képezhető legfinomabb és leggyöngédebb alkotórészekből álló, jól tapadó és teljesen  
ártalmatlan poudert az

**IBOLYA-HÖLGYPOR**

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsaszínű és krém színben. Készítményeim a párisi és londoni  
hygienicus kiállításokon, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok há-  
lalatokkal elismerve!

Öveketek hamiltásokról! Kapható a készítő és feltalálónál

## Hajós Árpád

gyógymartu és gyógygyógyászati laboratoriumában.

ARAD, Andrassy-fér 22. szám, a megyeházzal szemben és VOJTEK és WEISZ  
utaknál.

## Eladó

**50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!**

mely áll: nyári helyiség, befásított nagy udvar, szaletli  
és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba,  
konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült  
jó karban levő ház, betegség miatt

**örök áron eladó.**

Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fá-  
czán-utca 7. szám. 1146

A nméltóságú belügyminiszterium 81945/1901. sz. rendeletével  
engedélyezett

## Sanatórium és Hidegvizgyógyintézet

egész Délmagyarországon az egyedüli jogosított gyógyintézet,  
mely télen-nyáron nyitva van, állandó orvosi felügyelet alatt  
áll, bejáró s bentlakó betegek gyógyítását elfogadja. A betegek  
bármely orvos tanácsát vehetik igénybe.

**Gyógyeszközök:**

**Villamfényfürdők:** rheuma, köszvény, elhízottság, ideg-  
zsabák (neuralgia), vesebajok, vérbe-  
tegségek, fémmérgezések gyógyítására. E fürdők szivbaj mel-  
lett is használhatók. 15 fürdő 15 frt.

**Hidegvizgyógyfürdők:** egészségesek edzésére, felüdi-  
tésére, idegbetegek, vérszegé-  
nyek, tüdőbetegek, ideges gyomor s bélbántalmak, álmatlan-  
lanság, fejfájások gyógyítására. 15 fürdő 6 frt. Havibérlet 10 frt.

**Szénsavas fürdők:** Szivbillentyű bajok, nőbajok, ideg-  
gyengeség gyógyítására. 15 fürdő 18 frt.

**Moór fürdők:** nőbajok, rheuma, idegzsabák, izület merev-  
ségek gyógyítására. 15 fürdő 16 frt.

**Villany viz-fürdők:** idegesség, idegfájdalmak, ideggyen-  
geség gyógyítására. 15 fürdő 15 frt.

**Inhalatiók (Belégzések)** soole vagy fenyő kivonattal.  
Reichenhall, Gleichenberg  
mintára; tüdő s gégehurutok ellen. 15 jegy 9 frt.

**Svédgyógytorna:** Hátgörbülések, izületmerevségek gyó-  
gyítására; sápadt gyöngye gyermekek  
edzésére. Havonta 15 frttől feljebb az eset súlyossága szerint.

**Massage:** izületbajok, vérszegénység, elhízottság, általános  
gyöngeség gyógyítására. 15 massage 6 frt.

**Villanyos massage:** idegesség, idegfájdalmak, gyenge  
emésztőképesség gyógyítására. 15  
jegy 12 frt.

**Villanyozás galvan és faradicus** árammal. — Benn-  
lakó betegek bár-  
melyik orvos tanácsát vehetik igénybe. — Szoba (világítás,  
fűtés, kiszolgálás) s ellátás 85 frt havonta.

**Vezető orvos:**

**Dr. HECHT, ARAD, Zrinyi-utca 3. sz.**

Telefon 270.

Arad legrégebb javító műhelye.

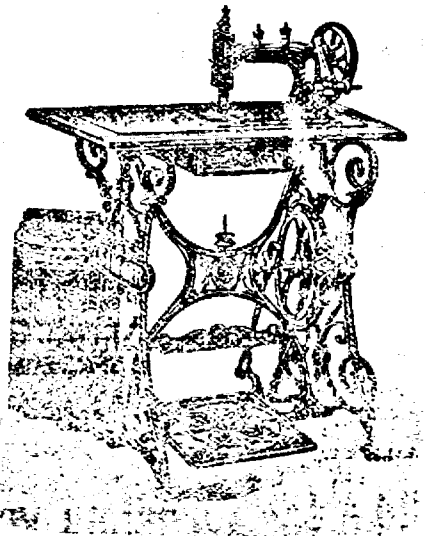
## HAMMER VILMOS

villany-műszerész.

Kerékpár és varrógép raktára  
Arad, Szabadság-tér 7.

Singer varrógépek 32 frt, 5 évi jótállás mellett

Legolcsóbb bevásárlási forrás!



Kedvező fizetési feltételek!

Városi és megyei telefon sz. 96.

1418

Új szabadalmazott himző készülék,

minden varrógépre két peroz alatt alkalmazható mindenki által.

Nagy szakszerű javító műhely.

Zománczolás (Email) minden színre, jutányos árban.

Városi és megyei telefon sz. 96.

Házi és szállodai csengők és telefon szerelés.

NAGY RAKTÁR TÉLI ÁRUKBAN.

## GLESSINGER JÓZSEF

árúháza „a 2 rózsához“

FORRAY-UTCZA, (Guttman-ház.)

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Szemelvények:

Jó mosható Barkettek	16 krtól	} fejlebb
Jó mosható Tennis-flanelek	18 "	
Jó mosható Hermelin-flanel	25 "	
Jó mosható szövött divat-barkett	24 "	
Jó mosható női szövetek	22 "	} fejlebb
6 személyre damaszt garnitúra	frt 2.70	
6 személyre kávé garnitúra	" 1.35	
3 darabból álló ágygarnitúra	" 2.80	
1 vég vászon 80 rőf	" 3.50	
1 vég kanavász	" 3.25	

Továbbá:

Óriási nagy választék kurréns árukban u. m.: vászon, chiffon, kanavász és zephyrek. Továbbá jó mosó kretonok, festők, szövetek, szövött áruk. Asztalneműek, ágygarnitúrák és szőnyegek. Mindenféle fej- és zsebkendők és stb. e szakmába vágó cikkek a legolcsóbb árban. 1474

NAGY RAKTÁR TÉLI ÁRUKBAN.

NAGY RAKTÁR TÉLI ÁRUKBAN.



## Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staet Medical Istitutnak az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés ezéljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók eből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárhol magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők. 1841



## HOFFMANN SÁNDOR

ARAD, Színház-épület.

„A fecskéhez“.

Városi és megyei  
telefon szám 10.

Színházi kendők, övek, csattok,  
kötények, harisnyák, blousok, juponok, keztyük,  
legujabb ruha-kellékek  
és diszek  
meglepő választékban.

Nagy raktár

mindenféle női és férfi

divatárunkban

selymek, szövetek, vásznak, fehérneműek, ágyterítők, függönyök és szőnyegekben.

Legolcsóbb  
bevásárlási forrás.

Minták legnagyobb készséggel küldetnek.

A magy. kir. államv. budapest-jobbparti  
üzletvezetősége.

40702—1901. szám.

**Pályázati hirdetmény.**

A magy. kir. államvasutak L/m Bruck állomásán az állomási vendéglő üzletére 1901. évi december hó 15 től számított három évi időtartamra, azaz 1904. évi december hó 14-éig leendő bérbeadása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak L/m. Bruck állomásán levő vendéglő üzletnek bérbevitelére, a 40702. sz. hoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal (iparengedély, erkölcsi bizonyítvány, stb.) felszerelt ajánlatok 1901. évi november hó 20-ának déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához (Budapest, Külső kerepesi-ut 8. ház) posta útján térti vevény mellett nyújtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 600, azaz hatszáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1901. évi november hó 19-ének déli 12 óráig leteendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennégy napnál nem régebb árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számíthatni.

Szóban levő vendéglő bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi osztályában (Budapest, Külső kerepesi-ut 8 ház-csoport I. emelet, 33. ajtó) vagy a

budapest-jobbparti (keleti pályaudvar) győri és szabadkai forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A magy. kir. államvasutak fenntartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a felajánlott bérre, szabadon választhassanak.

Megjegyezzük még, hogy a vendéglős lakásul szolgáló 4 szoba, konyha és mellékhelyiségeket bérlő saját költségén tartozik fűteni és világítani, a míg az I/II. oszt. és III.-ad. oszt. ét- és várótermek fűtése és világítása fele részben bérbeadó vasut, felerészben pedig bérlő által fog eszközöltetni.

Budapest, 1901. évi november hó 1-én.

**Az üzletvezetőség.**

(Utányomást nem adjunk.)

**Eckert-féle Edelreute természetes likör**

hegyi gyógyfüvekből lepárolva, kitűnő ízű gyomorerősítő. Vadászatokon és utazásnál vízzel keverve hűtő hatással.

kitűnő házi szer.

Csász. és kir. szabadalmazott likör-gyar,  
**Eckert Albert, Grác.**



Kitűntetve. Alapítva 1879-ben.

A legszebb, legalkalmasabb és legötletesebb

**karácsonyi ajándék**



egy életnagyságu arckép, mert örök becse van és egyszermind szobadiszul, továbbá előnyös nász-, névnap, születésnap, vagy egyéb alkalmi és ünnepi ajándéku szolgál, de ugy is mint örökös emlék (különösen megholtakra) fölötté alkalmas. Ezeket az arcképeket bármilyen beküldött fénykép után a legfinomabb kivitelben készítem el. Nagysága 40:50 cm., ára 3 frt.



Mű hasonlatosságért és tartósságért kezeskedem.

A fényképet sértetlen állapotban küldöm vissza. A képet 10 nap alatt elkészítem. (Karácsonyi ajándéku szánt képeket tessék minél előbb megrendelni.)

**Bodascher Szigfrid**

Kitűntetett arcképfestési műintézete

Bécs, II., Praterstrasse 61.

1504

2025--1901. alk. sz.

**Hirdetmény.**

Egy darab pejszörű 5 éves herélt, mindkét hátsó lába kesely, hátsó jobb czombján ismeretlen bőlyegű és egy darab pejszörű 2 éves herélt szárcsa orru, bal szemén kinövéses lovak bitangságban felfogattak s ha jogos tulajdonosa nem jelentkezik, folyó évi november hó 16-án d. e. 9 órakor eladatni fog.

Arad Gája, 1901. évi november hó 4 én.

**Madarász.**  
alkapitány.



612—1901. g. sz.

**Arlejtési hirdetmény.**

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1902. évben szükséges nyomtatványok szállítása iránt folyó

év november hó 18-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: árjegyzék szerinti egységáruk.

Bánatpénzül leteendő 200 kor. készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1901. évi november hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta:

**Vannay,**  
aljegyző.



Csak készpénzfizetés mellett.

**Új rendszer.**

Vidéki megrendelések utánvétel mellett eszközöltetnek.

A külföldi nagy áruházak mintájára **rendkívül olcsó árak** mellett nagy forgalmat akarván elérni, jelen **olcsó árjegyzékemet** a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom.

**Férfi-osztály.**

Legfinomabb 5-szörös gallér tuczatja 5 kezelő	4.- kor.
3 drb redős-ing Schroll-féle chiffonból	12.-
3 sima-ing	10.-
3 háló-ing színes díszszel	10.-
3 Croisé-nadrág színes övvel	10.-
6 francia batt. zsebkendő	4.-
1 meleg alsó-ing Jäger-féle rendszer	2.80
1 alsó nadrág	2.80
1 pár kötött téli-keztű 1.- kor. 1.30	2.-
1 „Nappa” bélelt bőrkeztű elszakíthatatlan	3.-
6 Meleg téli harisnya	6.-
Nyulszőr kemény és puha kalap rendkívül jó min.	6.-
Legdivatosabb angol oylínder	16.-
Tiszta selyem köthető nyakkendő 10000 drb á	1.-
Legújabb szabásu angol gummi-köppeny drapp színben	32.-
kék	40.-
Bokavédő kitűnő minőség drapp és fekete	2.50

**Női-osztály.**

Jól mosható flanel bluz I., II., III. nagyság	3.50 kor.
Zsolnai Casan téli bluz	7.50
Tiszta selyem bluzok a legutolsó divat szerint minden színben I., II., III. nagyság	16.-
Selyem Joupon alsószojnya igen tartós minőség	18.50
6 drb francia battist zsebkendő	4.-
6 pár színtartó fekete harisnya	6.-
Ujdonság! Selyemkendő tollal díszítve mint színházi fejkötő és boinak használható minden színben (fehér, lila, kék, rózsaszín, fekete)	11.-
Selyemmel bélelt évéd keztű	8.60
„Chic” legújabb női kalap	7.50
Angol „Lady Plaid” Himalája gyapjuból	11.-
Legdivatosabb színházi bluzok, díszes Jouponok, selyem harisnyák	1250
főraktára.	

**P Ó S A V I L M O S.**

Vidéki megrendelések utánvétel mellett eszközöltetnek.

Ezelőtt **LATZKOVITS A. és Társa**  
**Budapest, VI., Andrásy-ut 3. sz.**

Meg nem felelő árak kicseréltetnek.



Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknek

az

**Kellemes ízű! Umbertó Nem keserű!**

**China-vasbor.**

Az Umbertó-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kellemesen adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngélkedők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor hatásáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszersmind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

**Nyilatkozat.**

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesítem, hogy Umbertó china vasbora betegeimnél, különösen ideggyengéknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.  
Saeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

**Dr. Zápoly Nándor.**

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

**Hajós Árpád**

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez”  
Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Vanszerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni hogy

**kocsigyártó üzletemet  
gőzüzemre**

berendeztem s azt  
az Erzsébet-körutról

**Uj-terem utca 11. szám alá  
helyeztem át.**

Teljes tisztelettel

**Schamberger László**

kocsigyáros.

1002

**Talált pénz**

az, a mit megtakarít, ha a

**színházi verseny-bazárban**

vásárol, hol az őszi és téli idény alkalmával jelen hirdetésem a mélyen tisztelt vevőközönség figyelmébe ajánlom.

Férfi trico alsó ingek, bojhos béléssel most	55 krtól
Férfi trico alsó nadrágok bojhos béléssel most	55 "
Turista trico alsó ingek bojhos béléssel, selyem himzéssel most	83 "
Férfi felső kötött trico kabátok minden színben most	1 frt 10 "
Férfi Köper vászon alsó nadrág most	44 "
Férfi sima fehér ing most	83 "
Férfi fehér redős ing most	99 "
Férfi redős színes ing finom kelméből, alkalmi vétel most	93 "
Férfi szatén turista ing most	70 "
Férfi fehér gallérok most	11 "
Férfi fehér kézelők most	19 "
Férfi színes kézelők most	23 "
Férfi csokor nyakkendő most	9 "
Regatta nyakkendő most	10 "
Férfi magánkötő nyakkendő selyem kelméből most	27 "
Férfi bőrkeztü belsővarrással minden színben most	79 "
Férfi nyári harisnyák most	8 "
Téli kötött harisnyák most	9 "

**Bőr pénzszényekben meglepő nagy választék a legjutányosabb áron.**

Női bélelt alsó trico ingek most	63 krtól
Női bélelt alsó trico nadrág most	61 "
Női flanel alsó szoknya és nadrág (egész garnitúra)	1 frt 69 "
Női nyári harisnyák most	12 "
Női téli harisnyák most	13 "
Női fehér ingek most	48 "
Női színes voál-ingek most	57 "
Női prágai bőrkeztü minden színben most	45 és 69 "
Női ajour battiz kötény 18 krtól, voál-kötény	20 "
Női fűzők 49 krtól, női flanel blousok 89 krtól, női esernyők 77 krtól.	

**Amerikai női és férfi harisnyák valódi színtartó 25 kr.**

Gyerek bélelt alsó trikó 27 krtól, fiú színes vagy fehér ingek gallérral és annélkül és anélkül 79 krtól, fiú fehér gallérok 10 krtól, fiú fehér kézelők 18 krtól, fiú selyem nyakkendők 13 krtól, fiú zsebkendők 5 krtól.

Fegyhazi jól mosó patent fekete harisnya kettős hegy és sarok

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
16	18	20	22	24	26	28	30	32	34

Gyerek kötött vigonya harisnya 9 krtól.

Egy darabból készült acél evőeszköz párja 30 krajczár.

Gyerek empire kötények 25 krtól, gyerek barchet ruhácskák 59 krtól, gyerek trikó téli ruhácskák 99 krtól.

Nadrágtartók, jegyzőkönyvek, zsebtentatartók, számoló gépek, zsebkések, írónok, tolltartók, bajuszkötők 10 krtól, kézi bőrdöngők 98 krtól, harmónikas bőrdöngő albumok szíjjal 2.50, iskola táskák 24 krtól, óvoda táskák 13 krtól, képealap albumok 100 lapnak 40 krtól, inggombok 5 krtól, tárczipők 69 krtól, piaci vásártáskák 36 krtól.

Rendkívül nagy választék, meglepő újdonság játék és díszművek külön osztályban 7 és 15 kros szabott árakkal: hajtűk, hajfésűk, fog-, bajusz-, fej- és ruhakétek, illatszerek, hölgyporok, szappanok, nyakkendőfűzők, óraláncok.

**Figyelem! Színházi versenybazárban Figyelem!**

a vértanu szoborral szemben.

1420

**Gyomorbetegeknek!**

Mindazoknak, kik meghülés vagy a gyomor túlterhelése nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy nagyon hideg ételek avagy rendetlen életmód által gyomorbetegekben, u. m.:

**gyomorhurut, gyomorgörcs, gyomorfájás, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban**

szenvednek, egy házi szer ajánlatik, melynek kitűnő hatása már évek óta kipróbálva van. És ez a

**HUBERT ULLRICH-féle gyökér bor.**

E gyökérbor kitűnő, gyógyképesnek elismert gyökérből, jó borral van készítve, erősteli és élénkíti az ember emésztési szervezetét, a gyökérbor elhárítja az emésztési zavarokat és elősegíti az új egészséges vér képzését.

A gyökérbort kellő időben használva, a gyomorbajt már korábban elhárítja. Nem szabadna tehát annak használatával késni. Feszültek, mint fejfájás, febfűgés, gyomorégés, felfuvalkodás, rosszullét hányással, melyek üdült gyomorbajoknál mindig gyakrabban lépnek föl, számtalanszor már néhányszori ivás után megszűnnek.

**Székrekedés** és annak kellemetlen következményei mint székéretlenség, valamint vértörődés a máj, lép és vesegyógykezelésben (hámoroldai betegség) a gyökérbor által gyorsan eltávolítható. A gyökérbor megszünteti az étvágytalanságot és könnyű székelés által eltávolítja a gyomor és belekben felgyülemlett idegen anyagokat.

**Sovány, sápadt arczzint, vérhiányt, erőtlenséget,** leggyakrabban rossz emésztés, csekély vérképzés és a máj beteges állapota okozza. **Étvágytalanságnál, ideges bágyadságnál és kedélyellenállásnál,** valamint gyakori fejfájás, álmatlan éjszakai és kedélyellenállásnál, sok ember lassan elpusztul. **Gyökérbor** a gyengült étvágyt erősíti, a gyökérbor gerjeszti az étvágyt elősegíti az emésztést és táplálkozást, gyorsítja az anyagcserét és vérképzést, megnyugtató a felcsigázott idegeket és új életkedvet ad. Számos elismert és hálaírat bizonyítja ezt. — **Gyökérbor** kapható üvegekben 4 frt 1.50 és frt 2. — a gyógyszerárakban Arad, Kis-Szt-Miklós, Glogováz, Ó-Pácska, Német Szt-Péter, Székessz, Várjas, Menestor, Vinga, Orozsfalva, Fibia, Gattenbrunn, Mária-Radna, Lipps, Kovaszinoz, Világos, Ágris, Ternova, Tauoz, Nádas, Pankota, Zarand, Komlós, Ó-Szt-Anna, Uj-Szt-Anna, Kurtios, Simánd, Szt-Márton, Mária, Kevermos, Kunágota, Tornyos, Battonya, Szemlak, Perjámos, Sándorháza, Pászak, Knez, Billed, Boparas, N.-Józsa, Gyertyámos, Kis-Beoskereket, Uj-Besse-nyó, Szt-András, Gyarmata, Temes-Rékás, Topolovoer, Józseffalva, Belinoz, Lugos, Kizdia, Buttyin, Bokszeg, Boros-Janó, Csermő, Kis-Janó, Sikló, Székudvar, Elek, Kétegyháza, Gyula, Uj-Kigyós, Apozs, Gyogy-Bodzás, Mező-Kovácskő, Tót-Komlós, Orosháza, Mőzhegyes, Pityvaros, Csanád-Palota, Nagylak, Egres, Szerb-Szt-Péter, Matzföld, Lovrin, Nagy-Kikinda, Szakálháza, Mohala, Békés-Úsaba, Temesvár stb., valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországnak és az összes ausztria-magyarországi városok gyógyszerárakban.

**FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ÁRPÁD** urak gyógyszerárak Aradon, 5 és több üveget eredeti Aron Ausztria-Magyarország bármely helyére küldenek gyökérboraitat üvegekben.

**Óvakodjunk utánzatoktól!** 1407

Kérjünk határozottan

**HUBERT ULLRICH-FÉLE GYÓGYFÜBORT.**

**Oh jaj!** Kőhögés, rekedtség és ényálkásodás ellen gyors és biztos hatásak

**Éljen!**

**Egger mellpasztillái,** az étvágyat nem rentják és kitűnő ízűek. Doboz 1 korona és 2 korona. Próbadoz 50 fillér. Fő- és szétküldési raktár:

**„NÁDOR”  
GYÓGYSZERTÁR**  
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

**Kapható Aradon:** Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyás özv., Rozvány György, Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszerüzletekben és Vojtek és Weisz droguériákban.

**Győrökön:** Masznyik Dániel gyógyszerüzletében.  
**Magy.-Pécskán:** Mike József gyógyszerüzletében.  
**Ó-Pécskán:** Rokszin János gyógyszerüzletében.  
**Simándon:** Csiky Lukács gyógyszerüzletében.  
**Szilváson:** Fűrey Ede gyógyszerüzletében.

1952

Ó eszáz. és apost. kir. Felsőháznak legfelső elhatározása folytán.

A polgári jótékony célokra szánt

**XXXIV-ik cs. kir. államsorsjáték.**

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénz-sorsjáték 16.404 nyereményt tartalmaz készpénzben 442.900 korona összegben.

**A tőnyeremény**

**200.000 koronára rug.**

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezelszolgálatának feladata.

A húzás visszavonhatatlanul 1901. évi december 12-én fog megtartatni.

**Egy sorsjegynek ára 4 korona.**

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. Államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a., továbbá lottógyűjtődékekben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvételére részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság  
Államsorsjátéki osztálya.

1352

**KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER**

**SOMATOSE**

humból készült és ennek tápanyagát tartalmazó istálló, bizonyon oldósó Albumose készítmény a legkiválóbb erősítő szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomor-betegeknek, beteggyermeknek, angol-hűlésben szenvedő gyermekeknek, tüdő-léknél, nemkülönben

**vas-Somatose**

alkjában a **sápkórosoknak** hasznosnak az orvosok által.

Vas-Somatose nem egyéb 2% szerves vas-somatose és 1% mangan-alkálium és vas az ember testében való jelenlétét, tartalmát Somatose. Somatose rendkívül gyorsan az étvágyat.

Raktárban van az összes gyógyszerüzletben és gyógyszerkereskedésben.

**ein aus Fleisch hergestelltes, gesund und geschmackliches NÄHRMITTEL in Pulverform.**

100 FEUCHTWÄRMIG ZU SCHÜTZEN !!

407

5926—1901. árvasz. szhoz.

**Árverési hirdetés.**

Arad szab. kir. város tekintetes árvaszékének 5926—901. szám alatti végzése nyomán ezennel közhírré tétetik, miszerint a néh. özvegy Pányik Ferenczné született Morvai Viktor után maradt kiskorúak tulajdonát képező Arad, Ujterem-utczai 13. számú és Arad, Aranykéz-utczai 20. számú házak és telkek 6570 kor., illetve 3776 korona kikiáltási áron nyilvános árverésen f. évi november hó 16-án d. u. 3 órakor a városházánál Dániel Kálmán városi közgyám ur hivatalos helyiségében eladatnak. — Árverelő kötelesek árverés előtt 10 százalék bánompénzt készpénzben, vagy elfogadható takarékpénztári betét-könyveeskében letenni. Az árverési feltételek az árverés alkalmával fognak megállapittatni.

Kelt Aradon, 1901. évi november 4-én.

**Simon Gábor,**  
árvaszéki jegyző, mint kiküldött.

1528

**B.-Csabai Termény- és Áruraktár**  
Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz, szellős és tágas raktárhelyiségeinket

**gabonák, kereskedelmi áruk és iparczikkék** beraktározására.

A raktárak befogadási képessége 80000 mmáza és áruk be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti 7 óráig végezhető.

A beraktározott **gabonákra, kereskedelmi árukra vagy iparczikkékre olcsó kölcsönök azonnal adatnak** és ez által ugy a termelők, mint a kereskedők jobb árak bekövetkeztéig a kényszereladástól megóvatnak.

Csaba vasúti állomással közvetlen vágányösszeköttetésünk van és a vasuton érkezett árukra **reexpeditió-kedvezmény** nyújtatik, melynek kihasználására a t. közönséget különösen figyelmeztetjük.

Az áruk kezelése a leg gondosabban és olcsó díj felszámítása mellett történik és kívánatra az áruk adás-vételét is közvetítjük.

Vasuton érkező áruknál czimzettként mindig a B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság nevezendő meg a fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágosítás az áruraktári intézésnél, továbbá B.-Csabán: a Békés-Csabai Takarékpénztár-Egyesületnél vagy Aradon: az Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.

**A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága.**

**A Rozsnyay-féle**

Serail-arczkenőcs semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Hatása meglepő és már rövid idő alatt mutatkozik. A

**Serail-arczkenőcs**

fehéríti az arcot, a bőrt gyengéddé, bársonyapintaluvá teszi. Egyszerrel a

**legjobb**

készítmény, mely a bőr ápolására készül. Minden tisztálanságot eltávolít az arczról és mint

**arcz-szépítő szer**

páratlanul áll. Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 fillér. Egy kis tégely ára 70 fillér. Hozzávaló szappan

**a**

**Serail-szappan** és az **Epeszappan**, melyek a kenőcs hatását emelik. — Az egész

**világon**

el van terjedve és számos köszönő irat tanuskodik az általa elért hatásról.

**Kapható!**

**ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszerüzletében  
Aradon, Szabadság-tér.

Nagy választék flu- és gyermek-ruhákban.

Telefon 369. szám.

# Holtzer József

Hazai angol és francia gyapjuszövetek  
nagy raktára

Mértékszerinti rendelések

férfi-szabó

Aradon, Vörösmarty-utca 1. szám.

saját műhelyemben készíttetnek a legújabb divat  
szerint, kifogástalan csinos kivitelben.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felső- és télikabátok, ulsterek, bundák és köpenyek.

Készlet állandóan mindenféle szörme-árakban.

1146

Katonai, egyenruhák magyar díszruhák!

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!



1257

A valódi pemetefü cukorka kék papirdobozokban kapható s minden dobozon a készítő: RETHY BÉLA aláírása olvasható. Eltérő készítmények mint hamisítványok visszautasítandók.

## BERGER-féle GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

széles tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában nagy sikerrel alkalmaztaták

mindennemű bőrkütegek

Állan, nevezetesen idült pikkely-egés, keszes állan kütegek, ugyancsak orr-rekeség, ótvár, fagydag, láb-ujaság, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fa-kátránynak 40 %-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrányszappant megrendelésre az ismert védjegyre vonatkozóan kérik. Idült bőrbetegségeknél sikerrel alkalmaztaták a kátrányszappant helyett a Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappant. A gyöngy kátrányszappant az arcbőr tisztítására és a gyermekeknek valamennyi bőrbetegségei ellen felhasználtan bőrtisztító, mosás és fürdészsappan mindennemű bőrszélésnél szolgálnak.

Berger-féle glicerín-kátrányszappan

A glicerín tartalommal és finom állattal. Ára minden fajta készítményre külön-külön 30 fillér, a csomagolás 1 fillér, a 100 g-os 1 fillér 90 k. A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendő: Rosace-szappan a bőr finomítására, borax-szappan pattanások ellen, carból-szappan a bőr simítására himlővel szemben és mint fertőtlenítő szappan Berger-féle fenyő-fürdő-szappan és fenyő-pálinka-szappan, Berger-féle gyermek-szappan arcbőrre, karra és arcra (20 k.) leghygieiénesebb és legfinomabb, szappán szappan igen hatékony. Tisztító szappan lábrakárosító hatású. Fog-szappan a fogak tisztítására és a fogínygyulladás ellen. Ára 50 k., a legújabb fagydag ellen. A Berger-féle szappanoknál kellő tekintettel a tisztaság, hatékony és a csomagolás is a legújabbak. G. Berger & Co. Gyógyszer- és Kátránygyártó Rt. Budapest, V. Mátyás-utca 22. Tel. 22-28.

## Jencs-féle Narancsvirág-Crème.



Teljesen ártalmatlan és biztos szer szereplő, pattanások, májfoltok, bőrrák (Miteser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ránczos arcbőrt simává, üdévé teszi.

Zsír és anyagot nem tartalmazván, nem ideje oldó az arcbőr fényességét. Ára 1 korona. A hosszaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kapható:

**Jencs Vilmos**  
„Szt. János” gyógyszerárán  
Budapest, II., Széna-tér.  
Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerárán  
Budapest, VI., Városliget-körút 17.

611—1901. g. sz.

### Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a szegény házban elhelyezett és a rendőrség által letartóztatott egyének részére 1902. évben szükséges kenyér szállítása iránt folyó év november hó 18-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.  
Kikiáltási-ár: a hetes szánu lisztből sütetendő kenyérre 56 deka-gramm súlyu adagonként 10 fillér.  
Bánatpénzül leteendő 300 kor. készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.  
Az árlejtésen részt lehet vonni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.  
Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.  
Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.  
Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1901. évi november hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta:  
**Vannay,**  
aljegyző.

# DEUTSCH IGNÁCZ

fém- és érczárú raktára

Telefon 22—28. Budapest, V., Báthory-utca 22. Telefon 22—28.

Állandó nagy raktárt tartok a következő árakban:

Sürgönyözött: Fémraktár Budapest.	Sárgaréz lemezek	Nickel lemezek	Ólom kemény tömbökben
	„ sodronyok	„ sodronyok	„ ócska
	„ rudak	Aluminium lemezek	Bárdány regulus I.
	„ csövek	„ sodronyok	Kemény forrasz
	Vörösréz lemezek	Sárgarézrel átvont vas-	Forrasz-ón I. minőség
	„ sodronyok	csövek butorgyárosok részére	„ II. „
	„ rudak	Forrasztópáka	Vörösréz szegecskek
	„ csövek	Vörösréz-kalapácsok	Vörösréz sodronyok
	„ üstök	Ón tömbökben	vékony
	Tombak lemezek	Ón rudakban	Sárgaréz sodronyok
	„ sodronyok	Vörösréz ócska és uj	vékony
	„ rudak	Sárgaréz ócska és uj	Aluminium I. minőség
	„ csövek	Vörösfém ócska	tömbökben
	Alpaca lemezek	Horgany rétegekben	Koczká nickel 99%
	„ sodronyok	„ ócska	Foszforos vörösréz 15%
Pacifong lemezek	Ólom lágy tömbökben	Foszforos ón 5% stb.	
„ sodronyok	„ „ Δ rudakban	stb.-ben	

Csapágyfém a legkiválóbb ötvözetekben, minden czélnak megfelelőleg.

Vaskereskedők, rézművesek, öntődők, szeszgyárak, ércznyomók, gépgyárak, csillárgyárosok, bronzművesek, syphonfej gyárosok, vegyi gyárak, fémestergályosok stb. részére.

Kívánatra szívesen szolgálok a legelőnyösebb ajánlattal.

Szíves figyelembe ajánlom, hogy a londoni fémtőzsde hivatalos jegyzéke nevem alatt a Pester Lloyd sürgönyei között naponként megjelenik.

1503 Kiváló tisztelettel **DEUTSCH IGNÁCZ.**



**A Cervelló tanár-féle**

# I G A Z O L

és az ehhez szükséges belégző készülék „SALUS“, a melyet bel- és külföldi kórházakban a tüdő és légzőszervek bajainál ki-próbáltak, orvosi rendelésre minden gyógyszerertárban kapható.

Prospektust és felvilágosítást bérmentve küld a

## „NÁDOR GYÓGYSZERTÁR“

Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.

1264

melyből a chicagói világtállításon több mint 24, millió adatott el, most nálam

# A CSODA MIKROSKOP

**csak K. 2.40**

csekély árért (K. 2.40 előleges beküldése után bérmentve, 40 fillérrel több utánvét mellett) kapható. E csoda mikroszkop előnye, hogy minden tárgyat körülbelül 1000-szer nagyobbítva lehet látni, tehát porszemek és a szem által ki nem vehető állatok oly nagyoknak látszanak, mint az aranybogarak. Nélkülözhetetlen füvészet és zoologia tanításánál és egy rég kívánt háztartási szerkezet, mely által minden tápanyag megvizsgálható megállapítható, hogy hamis, valamint a borsóka létezése. A vízben élő bacillusok, melyek tiszta szemmel ki nem vehetők, vigan uszkálni látjuk. Azonkívül rövidlátóknak mint loupe a legkisebb betűk olvasására is alkalmas. — Jobb mikroszkop 2500-szoros nagyobbitással beleértve több oly esettel és object üveggel csinos szekrényében csak K. 5 — Használati utasítás mellékeltek. — Igen finom távcsövek, igen nagy távolságra használhatók, achromatikai üvegekkel, 3 kihuzattal, sárgarézbe, elegáns dobozban csak K. 5. — Szetküldés: 1335

**A. FEITH, Wien, V 2 Matzleinsdorferstrasse 76.**

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s feuntartására a legkitünőbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszta és zairmentes készítmény a .....

# Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntet szepit, márfoltot, pattanást, hótraktát (mitesszer) és minden más bőrbajt. Kiszimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is bő bájós arczzint kölcsönöz.

**Hamiltásoktól óvakodjunk.** Vannak értéktelen utánzatok és hamiltások, melyek a lehetőség hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetés szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csak oly készítményeket elfogadni, melyek ozimereis védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nmeltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel látfattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlattanak. Felelőséget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

**A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatat bizonyítja, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — ára 50 kr., nagy l frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajozár.**

Üres légoiyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

## Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamiltásoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak. Kapható minden gyógyszerertárban és illatezerkereskedésben.

# FLEISCHER TESTVÉREK

vasbutorgyára

## ARADON, Fürdő-utca 10. szám.

Ajánlja izléses kivitelű és minden tekintetben versenyképes gyártmányait, mint

# vaságyakat

hozzávaló betétekkel, éjjeli szekrényeket, mosdóasztalokat, díszes gyermekágyakat, bölcsőket és gyermekkoosikat.

Elvállal szálloda, kerti székek, asztalok, lugosok, árva házak, internátusok, kórházak és kaszarnyák berendezését jutányos árak mellett.

## Sodrony ágybetétek méret szerint jutányos áron készítettnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

1464

A magy. kir. szab. osztálysorsjáték nyeremény tervezete.

Minden második sorsjegy nyer.

A legnagyobb nyeremény leg-szerencsésebb esetben

# 1,000.000

korona.

1 jut.	=	600000
1 nyer.	=	400000
1	=	200000
2	=	200000
1	=	90000
1	=	80000
1	=	70000
2	=	60000
1	=	40000
5	=	30000
1	=	25000
7	=	20000
3	=	15000
31	=	10000
67	=	5000
3	=	3000
432	=	2000
763	=	1000
1238	=	500
90	=	300
31700	=	200
3900	=	170
4900	=	130
50	=	100
3900	=	80
2900	=	40

500000 nyer. 1 jut. k. 13,160,000

Készpénzben fizettetik.

# Értesítés.

A most befejezett VI. osztálynál harmadszor esett a

# 400.000 koronás

(28916. szám)

főnyeremény a szerencse által mindig kedvezett főgyűjtődémbe. Rövid időn belül



## 10 milliót



fizettem ki t. vevőimnek.

A 9-ik magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjátékhoz, melynek I-ső osztályu huzása már

## 1901. november hó 21 és 22-én van

ajánlok eredeti sorsjegyeket

egy egészet egy felet egy negyed egy nyolczadot

# 12 6 3 1.50 koronáért

az összeg előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

# GAEDICKE A.

## BUDAPEST

1461

## IV., Kossuth-Lajos-utca 11. szám.

# Gaedicke-nél

nyertek :

600000	koronát	62551.	számra
400000	"	33464.	"
400000	"	11119.	"
400000	"	28916.	"
100000	"	49878.	"
100000	"	87991.	"
70000	"	60912.	"
60000	"	78863.	"
60000	"	82528.	"
60000	"	97263.	"
30000	"	6920.	"
30000	"	38691.	"
30000	"	90964.	"
25000	"	23481.	"
25000	"	30049.	"
20000	"	28950.	"
20000	"	33402.	"
20000	"	35862.	"
20000	"	60781.	"
20000	"	78848.	"
20000	"	88874.	"
15000	"	57734.	"
15000	"	77950.	"
15000	"	82506.	"

24	á	10000	k.	=	240000	k.
44	"	5000	"	=	220000	"
252	"	2000	"	=	504000	"
544	"	1000	"	=	544000	"
756	"	500	"	=	368000	"

Telefon szám 46.



Salgótarjáni

# KŐSZÉN

mmázsája 3 kor. 40 fill.,

rostált darabos

## Bükkfa-szén

4 kor. 40 fillér,

és

## Aprított tűzifa

2 korona.

Házhoz szállítva megrendelhető

# Altman Ede

Fűszerkereskedőnél

Wesselényi-utca 48.

Ugyanott

Kitűnő hegyi szőlő kapható.

Telefon szám 46.

3557—1901. pm.

## Hirdetmény.

A törvényhatósági utadónak az 1901. évre vonatkozó egyéneenkénti kivetési lajstromait az 1890. évi I. t. cz. 28. §-a értelmében az 1901. évi november 6-tól kezdődőleg 15 napi közszemlére kiteszem s erről az érdekelteket azonnal értesítem, hogy a kivetési lajstromokat a közszemlére kitével ideje alatt megtekinthetik s az ez elleni felszólamlásokat hozzám ugyanazon idő alatt benyújthatják. Arad 1901. évi október hó 21.

Salacz,

kir. tanácsos  
polgármester.

615—1901. g. sz.

## Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1902. évben szükséges vasanyagok szállítása iránt folyó év november hó 18-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: árjegyzék szerinti egység árak.

Bánatpénzül leteendő 200 kor. készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1901. évi november hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta:

Wannay,

ajjegyző.

Van szerencsém a m. t. közönség b. tudomására hozni, hogy a

## színházi sörccsarnokot

átvettem és azt

# ma megnyitom.

Folyton friss csapolásu

király-sör, 1 pohár 8 kr.

Saját termésű, kitűnő

HEGYI BOROK, 1 LITER 36 KR.

Zamatos magyar konyha.

Jutányoshaviétkezés.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Gavrillette Miklós,

1492

vendéglő.

## Bámulatos újdonság!

325 drb 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns lánczsal, három évi jótállás mellett, egy „Laterna Magica” 25 érdekes képpel, 1 igen finom nyakkendő-tü simili brilliant-kövel, 1 keleti gyöngyökből való nyakék, a legmodernebb női ékszer zárral, 1 finom bőr pénztárca, egy nagyon elegáns szivarszipka, 1 double-arany kezelő-és ingomb-garnitúra, 1 finom zsebkés, 1 finom toilette-tükör tokban, 20 darab a levelezéshez szükséges tárgy és még 200 darab különböző apróság, mely minden háztartásnál elkerülhetetlen. Az érdekes 325 darab tárgy, melyek közül maga az óra megéri a pénzt, megkapható 1 frt 95 kr. utánvétellel az elárúsiánál

## S. Kohane

KRAKKAU (Galiczia.)

POSTFACH 72.

1475

Ha a küldött áruk nem felelnek meg, a pénzt visszaadják.

Telefon 139. szám.

A fűtési idény beálltával minden rendszerű

# kályhákat

fa-, kőszén és coaks fűtésre,

ugyszinte tüzi-eszközöket, kemence előtétet, kályha ellenzőket, fa-kosarakat, széntartókat stb. a legegyszerűbb kivitelől a legdiszesebbig nagy választékban s legjutányosabb áron ajánl

## Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése

nagyban és kicsinyben

Aradon, Andrassy-tér 14. sz.

(Hermann-palota.)

Rajzkönyvvel kályhákról kívánatra készséggel szolgálunk. 1469

Diszes táncmeghívók, eljegyzési értesítések, lakodalmi meghívók, számlák, üzleti értesítések, névjegyek és mindennemű nyomtatványok esinos kivitelen

mérsékelt áron készít

az

## Aradi Nyomda

Részvény Társaság.

Az 1895. évi cseleki s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitűnő sikerrel használt külszer a

# REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, szűz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, s mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és csúz-fájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., erősebb 2 korona 40 fillér.

**SZEGFŐ CRÉME** szeptő, májfolt, mitessers az arc és kémbőr mindennemű tisztálanságai ellen. Főuri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 korona.

**SZEGFŐ POWDER** a tein-nek üdeseget s finomságot kölcsönöz. — Fehér, rózsaszín s crème színben. Egy doboz 1 korona.

**SZEGFŐ FOGPOR** a fogak s fog-husépségbentartására. A száját dezinficiálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 korona.

**SZEGFŐ SZAPPAN** a legfinomabb tolett szappan. Kiváló kellemes illattal. Egy darab 80 fillér.

**HAJ-ELIXIR** a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s hajki-kopás biztos meggyógyítására szolgál. Egy üveg 3 korona.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

## WIDDER GYULA

gyógyszerész, Sátorjajhely.

Főraktárak Budapesten Török József gyógyszerárakban, Király-utca 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszerár”-ban, Váci-körút 17.

Helybeli raktárak: Pöldes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József és Vojtek Kálmán.



Magy. kir. államv. üzletv. Miskolcz.

29748—1901. szám.

## Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége a vonalai részére 1902. és esetleg 1903. és 1904. években szükséges pályafentartási faanyag szállítására ezennel pályázatot hirdet.

Az 1902. évben körülbelül az aláb kitüntetett mennyiségek fog-nak szükségletetni.

38 m<sup>3</sup> erdei fenyő deszka,  
142 m<sup>3</sup> jegenye fenyő deszka,  
70 m<sup>3</sup> lucz fenyő deszka,  
4 m<sup>3</sup> vörös fenyő deszka,  
41 m<sup>3</sup> szélmentszeten jegenye

fenyő deszka,  
200 m<sup>3</sup> faragott puhafa különféle

ezéla,  
2760 drb. kerítés sűrítési lécz

tölgyfából,  
12100 drb. kerítés sűrítési lécz

puhafából,  
12830 drb. vágott lécz puhafá-

ból,  
28 m<sup>3</sup> erdei fenyő palló,  
290 m<sup>3</sup> jegenye fenyő palló,

21 m<sup>3</sup> luczfenyő palló,  
4 m<sup>3</sup> szélmentszeten jegenye

fenyő palló,  
4 m<sup>3</sup> tölgyfa padolat,  
7 m<sup>3</sup> vörös fenyőpalló,

15298 drb. puhafa rud különféle

le méretű,  
630 drb. tölgy rud különféle

méretű,  
70 m<sup>3</sup> tölgy szálfá,  
60 m<sup>3</sup> puha szálfá,  
327 1000 drb. fedő zsindey,

Az 1902. és esetleg 1903. és

1904. évre szükséges faneműek

ugyanazon év április hó végéig

szállítandók be.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az 1902. évre történi megrendelés alkalmával a tájékozással szolgáló fenti mennyiségnél illetőleg a méretjegyzékben felsorolt fából 40%-al többet vagy kevesebbet rendelhessen, ugyszintén azon jogot, hogy a szállítási év folyamán 40% erejéig pótmegrendelést tehessen.

A pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1901. november 29-én déli 12 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség I. osztályánál.

A bánatpénz pedig november hó 28-án déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

A pályázati feltételek és méretjegyzék minden üzletvezetőségnél és kereskedelmi iparkamaránál megtekinthetők és a miskolczi üzletvezetőség által díjtalanul kiszolgáltatnak esetleg pósta útján megküldetnek.

A szállítási feltételek ugymint az általános szállítási feltételek és a pályafentartási fák szállítására vonatkozó különleges feltételek megtekinthetők minden üzletvezetőségnél és készpénzfizetés mellett megszereshetők igazgatóságunk nyomtatványtárából (Andrassy-ut 73—75. szám.)

Miskolcz, 1901. október hó 23-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)





# MEGNYILT!

# PORTER VILMOS

nagy áruháza  
ARADON, A SZABADSÁG-TÉREN,

az újjáalakított vaskapu-épületben.

Egyetlen áruház  34  fényes kirakattal  
telve újdonságokkal!

Ezen vállalat számol a legmesszebbmenő igényekkel és a praktikus rendezés által módot nyújt a legkényelmesebb bevásárlásra.

Az Áruház a következő osztályokba van beosztva:

I.

### Uri-divat osztály:

Kalapok,  
Czipők,  
Sárczipők,  
Ingek,  
Nyakkendők,  
Kesztyűk,

Esőernyők,  
Alsó ruházat,  
Harisnyák,  
Utazási eszközök,  
Bijouterie-cikkek,  
Bőrárak, stb.

II.

### Női-divat osztály:

Czipők,  
Blouseok  
Jouponok,  
Kötők,  
Derékfüzők,  
Szappan- és illatszerek, stb.

Óvek,  
Kendők,  
Nyakkendők,  
Legyezők,  
Harisnyák,

III.

### Háztartási és lakást diszitő cikkek:

Servicek,  
Konyhaberendezési tárgyak  
Evőeszközök,  
Majolikák,  
Kinai ezüst tárgyak,  
Fali diszek és képek, stb.

IV.

### Alkalmi ajándékok és aradi emléktárgyak:

A mű- és nagyipar legszebb  
és legváltozatosabb újdonsá-  
gai, mint alkalmi ajándékok,  
hölgyek, férfiak és gyermekek  
számára.

V.

### Gyermekjátékok

páratlan választékban a legolcsóbbtól a legfinomabb tárgyig.

**Minden vevő,** aki egyszerre 20 ko-  
ronáért bevásárol, **teljesen ingyen kap**

bármely fénykép után, egy művészies kivitelű, 60 cm. magasságu, hü

## életnagyságu fényképet

és csakis a diszes papirkeretért (passe-partout) és az erre való feszítésért kell önköltség fejében 3 koronát meg-  
térítenie. Az ilyen képek mintái az áruház kirakataiban megismerhetők és mindenki azok művészies kivitelé-  
ről meggyőződhetik.

**ESTÉNKINT**

a nagy áruház fényes kivilágítása rendkívüli látványt nyújt és a maga nemében  
páratlan a vidéken.



## Ujtás a lakások tisztításánál!

Telefon 278.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy hosszú kísérletezés után oly szerrel és eszközzel rendelkezem, hogy teljes megbízhatóság és jótállás mellett a lakások

tökéletes féregmentessé tételét elvállalom.

Teljesítek mindennemű diszes és egyszerűbb

# szoba-kárpitozást

és a mennyezetek gipszszatánzatú (dombormű) díszítését,

szobák, termek stb. festését

legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeknek megfelelő legdiszesebb kivitelig és mindennemű mázolásai és fénymázolási munkálatokat a legalapossabb kivitelben, a lehető legjölányosabb árak mellett.

A n. é. közönség becses megbízását kérve  
Kiváló tisztelettel

**GLÜCK JÓZSEF,**  
szobafestő és mázó 1459

ARAD, József főherceg-ut 7. sz. — Telefon 278.

Lakások féregmentessé tétele jótállás mellett.

Lakások féregmentessé tétele jótállás mellett.

## „Aradi Közlöny“

1902. évi

### ÉVKÖNYVÉRE HIRDETÉSEK

felvételnek

Aradon, József főherceg-ut 22. sz.

Az évkönyv lapunk barátainak és összes előfizetőinknek ingyen küldetük meg, így a hirdetést ebben igen előnyösen ajánlhatjuk.

261—1901. végrb. sz.

## Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a borosjenői kir. járásbíróóság 1900. évi sp 191/3. számú végzése következtében dr. Fülöp Gy. Géza ügyvéd által képviselt Holländer Sámuel javára, Sztán Petru ellen 132 kor. s járulékaik erejéig 1900. évi június hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1894 kor. becsült következő ingóságok: u. m. lovak, juhok, kocsik, sertések, szelelő-rosta, vetőgép, és fiatalpon álló istállók nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbíróóság 1901. évi V. 270/2 számú végzése folytán 132 kor. tőkekövetelés, ennek 1900. évi augusztos hó 15 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 87 kor. 70 fillérben bírósági már megállapított költségek erejéig Szőlős-csigerélen adós lakáán, leendő eszközlésére 1901. évi november hó 15-ik napjának délelőtt 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szűkség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amenyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik  
Kelt Borosjenő, 1901. évi november hó 4-ik napján.

Nagy

kir. bírósági végrehajtó

1549

## A legszebb női kabátok

és

### legújabb gallérok

### legolcsóbban

### egyedül csakis

# Vormser Antal

női divat, kézmű és confekció áru üzletében

kapható

## ARADON,

Lázár Vilmos és Deák Ferencz-utca sarkán

(a Földes-palotában.)

1531

## Soborsinban

a volt Blau-féle házban egy nagy

### üzlethelyiség

megfelelő mellékkeliségekkel, továbbá egy

### sütőhelyiség

1548 kiadó.

Esetleg az egész — a fent megnevezettek kivül még több más helyiséget tartalmazó —

### ház bérbe adatik.

Bővebb felvilágosítás az Arad-megyei takarékpénztárnál nyerhető.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

170801—901. F. IV. szám.

### Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáiraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

állomáson	t. s. november hó
Kolozsvár	19-én
Pécs	19-én
Miskolcz g. p. u.	19-én
Szabadka	20-án
Arad	20-án
Pápa	20-án
Bpest dpart	21-én
Szeged	21-én
Pozsony	25-én
Debreczen	25-én
B.-Csaba	25-én
Győr	26-án
Eszék	26-án
Kassa	26-án
Nagyvárad	27-én
Zágráb	27-én
Bpest. ny.	28-án
Szatmár-Németi	28-án

Budapest, 1901. november havában

Az igazgatóság.

## Igen fontos gyomorbetegségeknek!

Étvágytalanságot, gyomormegterheléseket, szédülést, rossz emésztés folytán bekövetkezett fejfájást stb. azonnal gyógyítanak az ismert **Brády-féle Máriaczei gyomorcsöppök.**

Minden gyógyszertárban kaphatók. 399

Számos ezer köszönő- és elismerő-irat.

1 üveg ára használati utasítással 40 kr., kettős üveg 70 kr. Központi szétküldés: **Brády C.** „Magyar királyhoz” címzett gyógyszertára, Bécs I.

Hamisítványoktól óvakodjunk! Az igazi **Máriaczei gyomorcsöppök** védjeggyel és **Brády** aláírással vannak ellátva.

Tessék vigyázni, hogy a híres valódi Brády-féle Máriaczei gyomorcsöppök, üvegenként 40 kr-ért és a kettős üvegek 70 kr-ért, árusítsanak, míg másféle hamisítványok, utánzatok értéktelenek, olcsóbb áron, legtöbbször 35 kr-ért árusítanak.

## Édes Mariskám!

Leveledből és a lapok utján is értesültem azon sajnálatos eseményről, hogy Aradon most naponként fordulnak elő betöréses lopások és így minden este attól kell félnünk, hogy reggelre megfosztanak bennünket megtakarított filléreinktől.

Miután a betörők ily alkalommal leginkább csak készpénzt és értéktárgyakat visznek, kérek, hogy úgy részedre, mint részemre és gyermekeinknek szükséglenő ruházati és más cikkeket, a melyeket **Kilényi C. és Társa Arad, Andrassy-tér 20. sz., a kék golyóhoz címzett nagy áruüzletében** a legolcsóbb árban szerezhetsz be, levelem vétele után azonnal vásárolj meg, hogy legalább a ruházati cikkeket a jövőben se kelljen nélkülöznünk.

Fentieket újra figyelmedbe ajánlva, Téged és a gyerekeket ezerszer csókol

szerető férjed

János.

1580

710—1901. szám.

## Árverési hirdetés.

A csálai állami szőlőtelep gazdaságának feles buza-, árpa-, zab-, tengeri-, répa és tengeriszár készlete eladására árverést nyitok.

Az árverés f. hó 18-án délelőtt 9 órától magán a csálai telepen tartatik meg.

Az árverés tárgyát 270 mm. buza-, 200 mm. árpa-, 300 mm. zab-, 140 mm. tengeri-, 1800 mm. takarmányrépa és 16000 kéve tengeriszár képezik s azok vételére 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatók.

Ajánlatok nagyobb részletvételekre is tehetőek s közelebbi felvilágosítások a központi irodában vagy magán a telepen szerezhethők.

Arad 1901. november 8.

**Kosinsky**  
igazgató.

1558

Telefon 139. szám.

Ajánlunk igen t. vevőknek első minőségű szagtalan

## fűtő-kőszén

50 kilós zsákokban csomagolva, bórmentve házhoz szállítva

100 kiló 3 kor. 40 fill.

Allandóan raktáron tartunk

## elsődrendű kovács-kőszén

és darabos 1470

## bükk-faszén is

50 kilós és 25 kilós zsákokban. Megrendelések pontos hazaszállítása végett felnap időt kérünk.

## Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

A magy. kir. államv. budapest-jobbparti üzletvezetősége.

84832—1901. szám.

## Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége a vonalai részére 1902. évben szükséges pályafentartási fák szállítására nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1902. évi megközelítő szükséglet, mely a megrendelés alkalmával korlátlanul felemelhető, vagy leszállítható, alább van felsorolva, a végleges megrendelés, mely alkalommal az 1902. évben szállítandó fák pontos mennyisége s méretei szállítóval közöltetni fognak, folyó évi december hó végéig fog megtörténni.

187 köbméter jegenye fenyő deszka.

9.5 m<sup>3</sup> lucz fenyő deszka.  
18 m<sup>3</sup> jegenye fenyő deszka szélmetsetben,

2.6 m<sup>3</sup> tölgyfa deszka  
118 m<sup>3</sup> jegenye fenyő padló.

9.5 m<sup>3</sup> lucz fenyő deszka,  
4.8 m<sup>3</sup> vörös fenyő deszka,

1.5 m<sup>3</sup> jegenye fenyő deszka szélmetsetben.

38.5 m<sup>3</sup> tölgyfa padló,  
1.6 m<sup>3</sup> vágott lucz fenyő fa

7.5 m<sup>3</sup> faragott vörös fenyő fa,  
182 m<sup>3</sup> faragott puha fa

125 m<sup>3</sup> faragott tölgyfa,  
14 faragott puha szálfa,

2500 folyómét. vágott puhafa léc,  
2800 drb. puhafa széldeszka,

192000 drb. fedőszindely,  
5500 drb. tölgyfa sűrítési léc,

7800 drb. puha sűrítési léc,  
és különféle kerítési anyagok, úgy mint oszlopok és padok.

A fák szállítása 1902. évi február hóban kezdendő meg s 1902. évi április hó végéig fejezendő be.

A fák 3 csoportra osztott részletes méretjegyzékeit melyek egyszerűsége miatt a ajánlati űrlapokat képeznek, a hozzálatott pályázati és szállítási feltételekkel együtt a bpest-jobbparti üzletvezetőség Budapest Külső-kerepesi-ut nyugdíj házcsoport 2. szám) anyag beszerzési osztálya szolgáltatja ki díjtalanul, esetleg küldi meg posta útján.

A pályázati feltételek értelmében kiállítandó ajánlatok 1901. évi november hó 29-én déli 12 óráig nyújtandók be, a bánatpénz 1901. évi november hó 28-án déli 12 óráig teendő le.

Budapest, 1901. november hó.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnomlás nem díjazatik.)

Magyar kir. Államvasutak.

164984—1901. szám.

## Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a budapesti nyugoti, miskolci, zágrábi, temesvári és zólyomi műhelyinek gépészeti berendezésére szükséges vas, fém, vashadog és fa megmunkálására szolgáló szerszámgépek, készülékek, kovács tüzhelyek, kemenczék, tolópadok, fordító korongok, hidmérlegek, futó daruk, közlőmű alkatrészek, műhelyi kályhák, 1 drb. gőzgép gőztáp szivattyúk gőzkazánok és 2 drb. villamos generator szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlattételre szükséges műszaki beírások a magy. kir. államvasutak E II. gépszerkesztési szakosztályánál (Andrassy-ut 75. sz. III. em.) betekintheők, illtőleg ajánlatot tenni szándékozók által a magy. kir. államvasutak nyomtatványtáránál (15 koronáért) beszerezhetők.

Az ajánlatok lepecsételve, innen egy koronás bélyeggel, valamint „Ajánlat a 164.984/901. számához” felírással ellátva legkésőbb 1901. november hó 30-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak gépészeti főosztályánál benyújtandók.

Az ajánlatok a műszaki beírásban foglalt összes tárgyakra, azok egyes csoportjaira, vagy pedig csak egyes tárgyakra tehetőek.

Szállító beleegyezni tartozik, abba, hogy a máv. igazgatósága a megrendelt tárgyak gyártását szállító gyárában saját közegei által ellenőriztethesse. A szállító által a magy. kir. államvasutaktól előzetesen kikérendő engedély alapján megbízott más hazai gyárak a tárgyak és anyagok megvizsgálása és ellenőrzése tekintetében ugyanazon szempont alá esnek, mint szállító saját gyára.

Per esetére, amelyet a magy. kir. államvasutak tetszése szerint szabadon választandó akár a sommás, akár a rendes bíróság illetékességének és eljárásának.

Ellenben azon peres, a melyekben a magy. kir. államvasutak mint alperes jelentkeznek, csakis a magy. kir. államvasutak igazgatóságának székhelye szerinti illetékes bíróság előtt az ügy természetének megfelelő eljárás szerint döntendő el.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlott árakra, az ajánlattevőket az általuk ajánlott összes tárgyak, vagy csak azok egy részének szállításával bizhassa meg, vagy ajánlatot nem tett más cégeket is szállítással megbizhasson, a szállítástól egészen eltekinthessen és végre a kiírt tárgyakat a kitüntetéttel menynységben is megrendelhesse.

Ajánlattevő ajánlatával annak benyújtásától számított 3 hónapig kötelezettségben marad.

Budapest, 1901. évi október hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomlás nem díjazatik.)

# NEUMANN M.

## ARAD.

Az őszi és téli idényre tisztelettel ajánl

### őszi és téli öltönyöket.

Atmeneti kabátokat (Double, Ulster és Raglán), Havelock ujjakkal és ujjak nélkül.  
Téli kabátok és városi bundák. Gazdasági kabátok szövet vagy szörme-béléssel.

**Nagy választék gyermek- és fiu-öltönyökben.**

Minták és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendeléseknél elegendő mértéknek egy kabátnak a beküldése.

134

## Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-  
alább **egy koronába** kerül és 20 szó  
lehet, minden további szó 4 fillérbe,  
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A  
kis hirdetések előre fizetendők. Er-

tesítéseket a kiadóhivatal ad; levél-  
beni kérdésekhez a válasza való bé-  
lyeg melléklendő. Telefon értesítéseket  
nem ad a kiadóhivatal.

### Párisi Bazáromba

megérkeztek a bámulatra méltó párisi  
ujdonságok, melyeket rendkívül olcsón  
árusítok, úgy mint menyasszonyi és min-  
den a kalomra megfelelő valódi csipke és  
himzett gaze-ruhák, a legfinomabb csipkék  
minden színben, himzett blousoknak való,  
bortnik és applicatiók, legfinomabb chine- és  
bárony-szalagok, országszerte hírneves  
fehér dupla francia-hímzések, maradékok  
és női kalapok.

Kérem a n. é. hölgyközönséget mind-  
ezekről meggyőződni és kirakatomat meg-  
tekinteni.

Mély tisztelettel  
**WERSCHITZ K.**

1551

Salacz-utca 1.

Egy feltűnő szépségű 18 éves leány  
férjhez menne azon uri emberhez, ki neki  
a Deutsch Izidor. (Arad, Templom-utca,  
Minorita-palota) ékszerüzletének kirakata-  
ban levő kis aranyórát nászajándékkul  
megveszi.

Ajánlatok „Remény” jelige alatt a  
kiadóhivatalba kéretnek

Utozai lapelárusítók felvétetnek a ki-  
adóhivatalban. Jelentkezhetni reggel 8-tól  
9 óráig.

Irodai teendők elvégzésére ajánl-  
kozik délutáni órákban egy hölgy. Aján-  
latokat „szorgalmas” jelige alatt a ki-  
adóhivatalba kérek.

### Egy 3-as Wertheim

pénzszekrény jutányos áron eladó. Bő-  
vebbet a kiadóhivatalban.

### Ügyes, fiatal szolgál

ovadékképes, ki a pénzbeszedésre is al-  
kalmos, felvétetik. Irásbeli ajánlatokat a  
kiadóhivatal közvetíti.

Legizlésteljesebben készített párisi, bécsi  
és saját készítményű női és gyermek

### kalapok

finom kivitelben olcsón kaphatók

### Lázár Cz.

női divatru üzletében. Bármily javítást  
és átalakítást elfogad. Dusan felszerelt  
raktárom megtekintését ajánlom a t. hely-  
beli és vidéki hölgyközönségnek.

Lázár Cz.

### Andrássy-téren

**2 utozai szoba**  
gargon lakásnak vagy irodának  
**kiadó.**

Bővebbet Hammerschlag Lipót  
dohányárudájában.

### Felügyelő

vagy raktárnoki állást keresek. Ajánlatok  
„Óvadékképes” jelige alatt a kiadóhiva-  
talba kéretnek.

### Képviselőt keres

Arad és környéke részére intelligens fia-  
tal kereskedő. Ajánlatok „Megbízható” je-  
lige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

### Irodai teendőkben

valamint a kettős könyvvitelben teljesen  
járatos fiatal ember állást keres; levele-  
ket „ügyes” jelige alatt a kiadóhivatal  
továbbít.

### Ékszertergelyekben és órákban

legolcsóbb bevásárlási forrás

### DEUTSCH IZIDOR

Órák- és ékszerész

**Arad, Templom-utca,**  
Minorita-palota.

Egy pontosan járó óra 2 frt 50 kr.  
és feljebb. — Egy 14 karátos arany  
gyűrű 2 frt 50 kr. és feljebb. —  
Egy pár 14 karátos arany függő  
1 frt 50 kr. és feljebb. stb.

Tört arany, ezüst és zálogjegyek a  
legmagasabb áron megvételnek.

### Legjobb minőségű

### Singer-varrógépek

5 évi jótállás és nagyon jutányos  
áron kapható

### KALMÁR JÓZSEF

műszerész

**Aradon, Salacz-utca 2. sz.**

Nagy javítóműhely.

Villanycsengő bevezetéseket és javi-  
tásokat olcsó áron eszközöl. 1504

### Rémi és Kormos

Budapest, régi posta-utca 10. ajánlják ma-  
gukat ház-, föld-, erdő-birtok, bányák,  
jelzálog, pénz, finanszírozás, iparvált., sza-  
badalmak forgalmára. Előkelő összekötte-  
lések. Sok évi tapasztalat. Közvetlen aján-  
latok szakértői pontos elintézése. 1502

TELEFON 194.

### Bettelheim K.

első aradi egyedüli szakszerű mosó-  
és tisztító műintézete

**Arad, Aulich Lajos-utca 2. sz. (Lux-udvar)**

Elvállal a legdiszesebb különlegessé-  
gek, piperek, uj kelengyek, mindentéle  
házi-ruhák mosását a legolcsóbb egyez-  
ségi árak mellett. Otthon kimosott fe-  
hérművek és egyebek jutányos ára-  
kon vasaltatnak; saját emberemmel  
kívánatra háztól elvitetnek és haza is  
szállítatnak. 1539

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

## női felöltők

árúháza.

Legujabb kivitelben

angol doubl gallérok, Japuettek és Paletók.

### Leány-kabátok és köpenyek

nagy választékban.

131

Jutányos árak! Alapított 1870. Telefon 238.

# STERNA



\* Városi és megyei telefon szám 477. \* \* \* Szolid elv. Pontos kiszolgálás. \*

Olcsó árak!

# Ifj. Kopetkó Károly

ARAD,

1222

Templom-utca, Minorita-palota.

!!! Óriási választék női, férfi és gyermek-trikókban !!!

**Ujdonságok!**

**Angol Lodenek**

120 cm. széles, méterje 50—65 kr.

**Viktoria Velezek**

remek színekben, méterje 30—35 kr.

**Hölgy flanelek**

méterje 20 kr.

**Mosó bársonyok**

méterje 80 kr.

**Hermelin flanelek**

különlegesség. méterje 40, 45, 50 kr.

\* \* \* Plisirozás és Gouwelierozás bármily szélességben elvállaltatik. \* \* \*

Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

A „Tengwall“ okm. és levél rendezők gyári raktára.

A Shagen-féle tartósági tollak (egyszeri bémártással egy egész oldal irható) főraktára.

Író-, levél- és rajzpa- pirok és levélborítékok nagy raktára.

Díszlevél-papírok, képes levelező-lapok óriási választéka.

Levelezőlap albumok sat. sat.

Író-gépekhez festék- szalagok, Stencil-szin és Mimeograph papír és festék.

Hektográfiai anyag és téntha.

Másoló szikkek és sajtók gyári árakban.

**BLOCH H.**

papírkereskedése, könyvnyomdája

1105

fényképészeti cikkek raktára.

**Szöllősgazdák figyelmébe!**

A „Világosi cognacgyár részvénytársaság“

elvállalja

szőlőtörköly és borseprű kifőzését,

igen előnyös feltételek mellett.

1543

**Télikabátok.**

Nagy választékban

**férfi-, fiu- és gyermekruhát**

legolcsóbb árban lehet bevásárolni

**KASSOWITZ FÜLÖP ruha-üzletében**

Andrássy-tér 9. sz.

1476

**Utazóbundák.**

Öltönyök.

Felöltők.

Városi bunda.

Havelok.



**FAIX JAQUES**

zongoraterem és zongora készítői műhelye

ARADON, Batthyányi-utca 35. sz. (saját házában.)

\*Vagyok bátor a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, hogy számos éven át Bécsben működvén, ott a zongorakészítés terén nyert tapasztalataim révén, ugyszintén jól szervezett **műhelyem** által azon helyzetben vagyok, hogy mindennemű

**javitásokat**

teljes jótállás mellett, lelkiismeretes, szakszerű kivitelben, ugyszintén

**hangolásokat**

pontosan eszközölök.

1486

Elsőrendű bécsi cégektől, ugy saját készítményű zongorákat folyton raktáron készletben tartok.

Divat- és keletgye-áruház.  
**Deutsch Festvérék**

ARAD.  
 Raktárak: Bécs, Jemesvár, Eugos, Karánsebes, Delta.

Nők, leányok, gyermekek

részére

legnagyobb választékban:

Jaquettok,

Palettok,

Gallérok,

Ruhakelme,

Divatselyem,

Diszek,

**Vászoneműek**

legolcsóbb szabott árak mellett.

Szörme-collieres, Karmantyuk

legújabb kivitelben.

„Szönyegűháza” megnyílt.

„Szönyegűháza” megnyílt.

„Szönyegűháza” megnyílt.

„Szönyegűháza” megnyílt.

„Szönyegűháza” megnyílt.

**Arad, Neuman-palota**

„Hungária” kávéház mellett.